

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τμήμα
Φιλοσοφίας
και
Παιδαγωγικής

Οδηγός
Σπουδών

2023-2024

www.edlit.auth.gr

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Οδηγός σπουδών
ακαδημαϊκού έτους 2023-2024

Επιμέλεια:

Χρίστος Ντούσκος, επίκουρος καθηγητής Τομέα Φιλοσοφίας

Αντιγόνη Σαρακινιώτη, επίκουρη καθηγήτρια Τομέα Παιδαγωγικής

<http://www.edlit.auth.gr>

Περιεχόμενα

Πρόλογος Προέδρου	5
ΓΕΝΙΚΑ	7
Διοικητικά όργανα	9
Το προσωπικό του Τμήματος	11
Βιβλιοθήκες	15
Νησίδα Η/Υ	16
Εργαστήρια	16
Ερευνητικές μονάδες	17
Ηλεκτρονική διδασκαλία	18
Κινητικότητα φοιτητών σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού (LLP/Erasmus)	19
Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας	22
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	25
Γενικές πληροφορίες	27
Πρόγραμμα Σπουδών	33
Πρακτική Άσκηση	38
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 2023-2024	43
Προσφερόμενα προπτυχιακά μαθήματα	45
Περιγραφές προπτυχιακών μαθημάτων	56
Μαθήματα Φιλοσοφίας	56
Μαθήματα Παιδαγωγικής	66
Άλλα μαθήματα	91
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	93
1. Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Φιλοσοφία: Κείμενα, Ερμηνείες, Πρακτικές	95
2. Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: Συστηματική Φιλοσοφία	96
3. Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: Φιλοσοφική, Παιδαγωγική και Διεπιστημονική Ανθρωπολογία	97
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ	99
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	103
Κανονισμοί διδακτορικών σπουδών	105
Χρήσιμες πληροφορίες	117

Αγαπητές φοιτήτριες και αγαπητοί φοιτητές,

Κατ' αρχάς θα ήθελα να καλωσορίσω τις προπτυχιακές φοιτήτριες και τους προπτυχιακούς φοιτητές που, με βάση τις ρυθμίσεις για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και τις προσωπικές επιλογές τους, επέλεξαν το Τμήμα μας για να συνεχίσουν τις σπουδές τους.

Η νέα ακαδημαϊκή χρονιά ξεκινά μέσα σε μια νέα πραγματικότητα: Έχοντας αφήσει πίσω μας την περίοδο της πανδημίας επανερχόμαστε σε συνθήκες κανονικότητας με αρκετά, ωστόσο, προβλήματα. Τα δεδομένα δημιουργούν προβληματισμό και οι συνθήκες του Πανεπιστημίου από πλευράς υλικοτεχνικής υποδομής δεν είναι βοηθητικές σε ό,τι αφορά την εύρυθμη λειτουργία του. Νέες ρυθμίσεις, θεσμικές και λειτουργικές, διαφοροποιούν το τοπίο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Ο χρόνος θα δείξει ποια θα είναι η επίδρασή τους πάνω σε αυτό.

Το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ., ως Τμήμα που προάγει τη διδασκαλία και την έρευνα στα αντικείμενα της Φιλοσοφίας και της Παιδαγωγικής, παράγει νέους φιλολόγους και φροντίζει για την πρακτική τους άσκηση, συνεχίζει το έργο του χάρη στις άοκνες προσπάθειες του διδακτικού προσωπικού του, τη δράση των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών φοιτητών του με πολύ θετικά αποτελέσματα, που αποτυπώνονται στις αξιολογήσεις και τις πιστοποιήσεις του.

Το ακαδημαϊκό και λοιπό προσωπικό του Τμήματος θα είναι στη διάθεσή σας, για να σας προσφέρει γνώσεις, απόψεις και εμπειρίες, να προάγει τον διάλογο και να συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων σας. Στο χέρι όλων μας είναι να χτίσουμε και να ενισχύσουμε μια σχέση αλληλεπίδρασης που θα βοηθήσει όλους μας να λειτουργήσουμε ως μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, ως επιστήμονες και ενεργοί πολίτες.

Εύχομαι καλή και παραγωγική ακαδημαϊκή χρονιά

Σεπτέμβριος 2023

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Κωνσταντίνος Τσιούμης

Γενικά

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ****Πρύτανης:** Δημήτριος Κωβαίος**Αντιπρυτάνεις:**

Δημήτριος Κωβαίος, Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας

Χαράλαμπος Φεΐδας, Οικονομικών, Προγραμματισμού και Ανάπτυξης

Δημήτριος Κωβαίος, Διοικητικών Υποθέσεων

Ευστράτιος Στυλιανίδης, Έρευνας και Διά βίου εκπαίδευσης

<http://www.auth.gr/rect>**ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ**

Αποτελείται από τον Πρύτανη, τους Αντιπρυτάνεις, τους Κοσμήτορες των Σχολών, τους Προέδρους των Τμημάτων και εκπροσώπους των φοιτητών (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών), Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π..

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Η Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1925 και άρχισε να λειτουργεί το 1926. Σήμερα απαρτίζεται από 8 Τμήματα.

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ**Κοσμήτορας:** Κωνσταντίνος Μπίκος**Πρόεδροι των Τμημάτων της Σχολής:**

Τμήμα Φιλολογίας: Ιωάννα Καραμάνου

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας: Ιάκωβος Μιχαηλίδης

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής: Κωνσταντίνος Τσιούμης

Τμήμα Ψυχολογίας: Μαρία-Ελένη Κοσμίδου

Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας: Ζωή Δέτση

Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας: Παναγιώτης Παναγιωτίδης

Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας: Ανθούλα Βηδενμάιερ

Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας: Ελένη Λεονταρίδη

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Το Τμήμα απαρτίζεται από δύο Τομείς, τον Τομέα Φιλοσοφίας και τον Τομέα Παιδαγωγικής, προάγει την επιστήμη στα αντίστοιχα επιστημονικά πεδία και οργανώνει τη διδασκαλία στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών. Προσφέρει:

- ✓ πτυχίο Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής (με κατεύθυνση Φιλοσοφίας ή Παιδαγωγικής),
- ✓ μεταπτυχιακό δίπλωμα σε τέσσερα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (τρία στη Φιλοσοφία και ένα στην Παιδαγωγική Επιστήμη) και
- ✓ διδακτορικό δίπλωμα στα πεδία της Φιλοσοφίας και της Παιδαγωγικής.

Το προσωπικό του Τμήματος αποτελείται από τα μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (καθηγητές), του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.ΤΕ.Π.), καθώς και τους διοικητικούς υπαλλήλους που υπηρετούν σ' αυτό. Όργανα του Τμήματος είναι: α) η Συνέλευση του Τμήματος, β) το Διοικητικό Συμβούλιο και γ) ο Πρόεδρος του Τμήματος.

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Τσιούμης
Αναπληρωτής Πρόεδρος: Δημήτριος Κόκορης

Η **Συνέλευση** του Τμήματος απαρτίζεται (σε πλήρη σύνθεση) από:

- α) τον Πρόεδρο του Τμήματος
- β) τα μέλη ΔΕΠ (Καθηγητές) του Τμήματος,
- γ) έναν (1) εκπρόσωπο των μελών Ε.ΔΙ.Π.,
- δ) τρεις (3) εκπροσώπους των φοιτητών/φοιτητριών, έναν (1) ανά κύκλο σπουδών.

Διοικητικό Συμβούλιο

Συμμετέχουν: ο Πρόεδρος και ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος, οι Διευθυντές των δύο Τομέων και ο εκπρόσωπος του Ε.ΔΙ.Π.

Προϊστάμενος Γραμματείας

Σάββας Παπαδόπουλος 2310.99.5206, info@edlit.auth.gr

Τομέας Φιλοσοφίας

Διευθυντής: Κωνσταντίνος Καβουλάκος

Γραμματεία: Αποστολία Μούντιου, 2310.99.7319, gramphilos@edlit.auth.gr

Τομέας Παιδαγωγικής

Διευθύντρια: Σοφία Αυγητίδου

Γραμματεία: Ελένη Ανθούλα, 2310.99.7358, eanthoul@edlit.auth.gr

Ο κάθε Τομέας διοικείται από τη **Γενική Συνέλευση του Τομέα**, η οποία απαρτίζεται (σε πλήρη σύνθεση) από:

- α) τον Διευθυντή του Τομέα
- β) τα μέλη ΔΕΠ (Καθηγητές) του Τομέα
- γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Ε.Δ.Ι.Π..

Όργανα Μεταπτυχιακών Σπουδών

1) *Συνέλευση Τμήματος (για το μονομηματικό ΠΜΣ)*

ΠΜΣ στην Παιδαγωγική Επιστήμη

Διευθύντρια: Βασιλική Παπαδοπούλου

Συντονιστική Επιτροπή: Β. Παπαδοπούλου, Γ. Ζαρίφης, Α. Κεσίδου, Σ. Παντελιάδου Δ. Σταμοβλάσης.

2) *Ειδικές Επιτροπές Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (για τα ΔΠΜΣ)*

Διατμηματικό ΠΜΣ “Φιλοσοφία: Κείμενα, ερμηνείες, πρακτικές”

Διευθυντής: Δημήτριος Κόκορης

Ειδική Διατμηματική Επιτροπή: Π. Γκολίτσης, Δ. Κόκορης, Φ. Παιονίδης, Ν. Σεβαστάκης, Α. Τάκης.

Διδρυματικό ΠΜΣ “Συστηματική Φιλοσοφία”

Διευθυντής: Κωνσταντίνος Καβουλάκος

Ειδική Διδρυματική Επιτροπή: Δ. Αθανασάκης, Γ. Αραμπατζής, Κ. Καβουλάκος, Θ. Πενολίδης, Ε. Πρωτοπαπαδάκης, Γ. Στείρης, Σ. Τσινόρεμα.

Διατμηματικό ΠΜΣ “Φιλοσοφική, Παιδαγωγική και Διεπιστημονική Ανθρωπολογία”

Διευθυντής: Παναγιώτης Δόικος

Ειδική Διατμηματική Επιτροπή: Π. Δόικος, Γ. Ζαρωτιάδης, Δ. Σταμοβλάσης, Χ. Σταμούλης, Χ. Χριστοδούλου.

Το επιστημονικό προσωπικό

	Τομέας Φιλοσοφίας			
	Βαθμίδα	Γραφείο	Τηλέφωνο	Email
Αθανασάκης Δημήτριος <i>Νεότερη Φιλοσοφία</i>	Αναπληρωτής καθηγητής	208α ΠΚ	2310.997585	athanasakis@edlit.auth.gr
Γκολίτσης Παντελής <i>Αρχαία και Μεσαιωνική Φιλοσοφία</i>	Αναπληρωτής καθηγητής άδεια 12.2.24-11.6.2024	208ε ΠΚ	2310.997365	pgolitsis@edlit.auth.gr
Δασκαλάκη Μαρία <i>Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική: 18ος και 19ος αιώνας</i>	Επίκουρη Καθηγήτρια	216στ ΠΚ		mdaskalaki@edlit.auth.gr
Δόικος Παναγιώτης <i>Φιλοσοφία: Γνωσιολογία- Οντολογία-Αισθητική</i>	Αναπληρωτής καθηγητής	209α ΠΚ	2310.997322	podoikos@edlit.auth.gr
Ζωγραφίδης Γιώργος <i>Αρχαία Ελληνική και Βυζαντινή Φιλοσοφία</i>	Καθηγητής	208η ΠΚ	2310.997995	zograf@edlit.auth.gr
Καβουλάκος Κωνσταντίνος <i>Νεότερη και σύγχρονη φιλοσοφία, κοινωνική και πολιτική φιλοσοφία</i>	Καθηγητής	206 ΠΚ	2310.997321	kavoulakos@edlit.auth.gr
Κόκορης Δημήτρης <i>Νεοελληνική γραμματεία: φιλολογικές & φιλοσοφικές διαστάσεις</i>	Καθηγητής	216α ΠΚ	2310.997315	dkokoris@edlit.auth.gr
Ντούσκος Χρίστος <i>Λογική, Φιλοσοφία της γλώσσας, Φιλοσοφία της επιστήμης</i>	Επίκουρος καθηγητής	208δ ΠΚ	2310.997311	cidou@edlit.auth.gr
Παιονίδης Φιλήμων <i>Ηθική & Πολιτική Φιλοσοφία</i>	Καθηγητής άδεια 1.2.24-30.6.24	421δ ΝΚ	2310.997376	peonidis@edlit.auth.gr
Πενολίδης Θεόδωρος <i>Φιλοσοφία: Οντολογία και Γνωσιολογία</i>	Καθηγητής	214 ΠΚ	2310.997564	thepenol@edlit.auth.gr
Γιάννου Τριανταφυλλιά <i>Αρχαία Ελληνική Φιλολογία με έμφαση στα φιλοσοφικά κείμενα και τις ψηφιακές ανθρωπιστικές σπουδές</i>	ΕΔΙΠ	421ε ΝΚ	2310.997374	giannoutr@edlit.auth.gr

Τομέας Παιδαγωγικής

	Βαθμίδα	Γραφείο	Τηλέφωνο	Email
Αυγητίδου Σοφία <i>Παιδαγωγική – Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών</i>	Καθηγήτρια	209β ΠΚ	2310.997343	savgitidou@edlit.auth.gr
Δόικου Μάρω <i>Ειδική Αγωγή</i>	Επίκουρη καθηγήτρια	208ζ ΠΚ	2310.997312	maro@edlit.auth.gr
Ζαρίφης Γεώργιος <i>Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση</i>	Αναπληρωτής καθηγητής	208θ ΠΚ	2310.997893	gzarifis@edlit.auth.gr
Κεσίδου Αναστασία <i>Συγκριτική Παιδαγωγική & Διαπολιτισμική Εκπαίδευση</i>	Επίκουρη καθηγήτρια	216γ ΠΚ	2310.997580	akesidou@edlit.auth.gr
Μπίκος Κωνσταντίνος <i>Σχολική Παιδαγωγική & Νέες Τεχνολογίες</i>	Καθηγητής	115 ΠΚ	2310.997385	bikos@edlit.auth.gr
Παντελιάδου Σουζάνα <i>Ειδική Αγωγή – Μαθησιακές δυσκολίες</i>	Καθηγήτρια	216δ ΠΚ	2310.997204	spadeli@edlit.auth.gr
Παπαδοπούλου Βασιλική <i>Σχολική Παιδαγωγική</i>	Καθηγήτρια	216ζ ΠΚ	2310.997330	vpapadopoulou@edlit.auth.gr
Σαπουνίδης Θεοδόσιος <i>Εκπαιδευτικές τεχνολογίες απτικών διεπαφών και εκπαιδευτική ρομποτική</i>	Επίκουρος καθηγητής	111 ΠΚ	2310.997412	teo@edlit.auth.gr
Σαρακινιώτη Αντιγόνη <i>Κοινωνιολογία της εκπαίδευ- σης</i>	Επίκουρη καθηγήτρια	216ε ΠΚ	2310.997367	sarakinioti@edlit.auth.gr
Σταμοβλάσης Δημήτριος <i>Μέθοδοι έρευνας κοινωνικών επιστημών – Στατιστική</i>	Αναπληρωτής καθηγητής	209γ ΠΚ	2310.997405	stadi@edlit.auth.gr
Τσιούμης Κωνσταντίνος <i>Μειονότητες: Ιστορία και Εκπαίδευση</i>	Καθηγητής	216 ΠΚ	2310.997380	ktsioumi@edlit.auth.gr
Φούκας Βασίλειος <i>Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης</i>	Αναπληρωτής καθηγητής	110 ΠΚ	2310.997190	vfoukas@edlit.auth.gr
Χοντολίδου Ελένη <i>Σχολική Παιδαγωγική – Δο- γοτεχνική Εκπαίδευση</i>	Αναπληρώ- τρια καθηγή- τρια	216ε ΠΚ	2310.997367	hodol@edlit.auth.gr
Ηλιοπούλου Κωνσταντίνα <i>Διδακτική Μεθοδολογία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας</i>	ΕΔΙΠ	111 ΠΚ	2310.997283	kiliopoulou@edlit.auth.gr
Παντούλη Όλγα <i>Έμφυλες διαστάσεις της Παιδαγωγικής Διαδικασίας</i>	ΕΔΙΠ	207 ΠΚ	2310.997329	pantouli@edlit.auth.gr

Τολούδη Φωτεινή <i>Διδακτική Μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας</i>	ΕΔΙΠ	5α Ν.Πτ.	2310.997302	ftoloudi@edlit.auth.gr
Λεοντιάδου Κυριακή	ΕΤΕΠ	111 ΠΚ	2310.997338	k11leo@edlit.auth.gr

Το διοικητικό προσωπικό

Όνοματεπώνυμο	Αρμοδιότητα	Γραφείο	Τηλέφωνο	Email
Ανθούλα Ελένη	Γραμματεία ΤΠ	215 ΠΚ	2310.99.7358	eanthoul@edlit.auth.gr
Δημητριάδου Μαρία	Βιβλιοθήκη ΤΠ	207 ΠΚ	2310.99.7329	library@edlit.auth.gr
Κουγιουμπτζόγλου Σάββας	Γραμματεία Τμήματος	302ΚΔ	2310.99.1608	savvas@edlit.auth.gr
Μούντιου Αποστολία	Γραμματεία ΤΦ	215 ΠΚ	2310.99.7319	mountiou@edlit.auth.gr
Παπαδόπουλος Σάββας	Γραμματέας Τμήματος	302 ΚΔ	2310.99.5206	savaspap@ad.auth.gr
Πειραζερίδου Ευαγγελία	Γραμματεία Τμήματος	302 ΚΔ	2310.99.5220	epeiraze@edlit.auth.gr
Τριανταφύλλου Αιμιλία	Βιβλιοθήκη ΤΦ	204 ΠΚ	2310.99.7318	atr@edlit.auth.gr
Τσιτωνάκη Παναγιώτα	Γραμματεία Τμήματος	302 ΚΔ	2310.99.1388	ptsitonaki@edlit.auth.gr

ΚΔ: Κτήριο Διοίκησης Α.Π.Θ.

Ν.Πτ.: Νέα Πτέρυγα Φιλοσοφικής Σχολής

ΝΚ: Νέο Κτήριο Φιλοσοφικής Σχολής

ΠΚ: Παλαιό Κτήριο Φιλοσοφικής Σχολής

ΤΠ: Τομέας Παιδαγωγικής

ΤΦ: Τομέας Φιλοσοφίας

Επίτιμοι Διδάκτορες – Ομότιμοι, αφυπηρετήσαντες και πρώην Καθηγητές

Επίτιμοι Διδάκτορες

John Anton (1920-2014)	Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας, Παν/μιο South Florida, Η.Π.Α.
Κώστας Αξελός (1924-2010)	Φιλόσοφος, Πανεπιστήμιο Paris I, Sorbonne
Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος (1913-2016)	Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας, Μέλος Ακαδημίας Αθηνών
Λάμπρος Κουλουμπαρίτσης	Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας, Université Libre de Bruxelles
Ευάγγελος Μουτσόπουλος (1930-2021)	Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας, Μέλος Ακαδημίας Αθηνών
Αλέξανδρος Νεχαμάς	Καθηγητής Φιλοσοφίας, Παν/μιο Princeton, Μέλος Ακαδημίας Αθηνών
Plya Prigogine (1917-2003)	Université Libre de Bruxelles, Βραβείο Νόμπελ Χημείας 1977
Hermann Röhrs (1915-2012)	Πανεπιστήμιο Χαϊδελβέργης
Josef Simon (1930-2016)	Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Βόννης

Ομότιμοι Καθηγητές

Ανδριόπουλος Δημήτριος	
Αυγελής Νικόλαος	nikosavgelis@gmail.com
Δεληγιώργη Αλεξάνδρα	deligiorgia@gmail.com
Ζιώγου-Καραστεργίου Σιδηρούλα	ziogou@edlit.auth.gr
Κάλφας Βασίλης	kalfasvassilis@gmail.com
Κελπανίδης Μιχάλης †	
Μαυροσκούφης Δημήτριος	dmavrosk@edlit.auth.gr
Μιχαηλίδης-Νουάρος Ανδρέας †	

Ξωχέλλης Παναγιώτης	xochelis@edlit.auth.gr
Παπαναούμ Ζωή	zoipapa@edlit.auth.gr
Παρισάκη Θεόπη	thparisa@edlit.auth.gr
Πεντζοπούλου-Βαλαλά Αθηνά-Τερέζα	
Πλάγγεσης Ιωάννης	yplanges@edlit.auth.gr
Σφενδόνη-Μέντζου Δήμητρα	sfendoni@edlit.auth.gr
Τερζής Νικόλαος	terzis@edlit.auth.gr
Χατζηδημού Δημήτρης	dimch@edlit.auth.gr

Αφυπηρετήσαντες και πρώην Καθηγητές

Βαμπούλης Επαμεινώνδας †	
Βαρμάζης Νικόλαος	nvarmazis@gmail.com
Δεληβογιατζής Σωκράτης	sodelis4@gmail.com
Θανασάς Παναγιώτης	pan@thanassas.gr
Καλοκαιρινού Ελένη	ekalo@edlit.auth.gr
Καϊμάκης Παύλος	pavloskaimakis@gmail.com

Βιβλιοθήκη Φιλοσοφίας (Παλαιό Κτήριο, αίθ. 204)

Η βιβλιοθήκη του Τομέα Φιλοσοφίας είναι η αρχαιότερη του Α.Π.Θ. και αποτελείται από 21.000 τόμους βιβλίων, ενώ πλαισιώνεται από τις δωρεές των αείμνηστων καθηγητών της Σχολής Χαράλαμπου Θεοδωρίδη και Γιάννη Ιμβριώτη: τα φιλοσοφικά περιοδικά βρίσκονται στη Θεματική Βιβλιοθήκη της Σχολής. Καλύπτει όλες τις περιόδους του φιλοσοφικού στοχασμού (Αρχαία Ελληνική, Μεσαιωνική, Νεότερη Ευ-

ρωπαϊκή και Σύγχρονη), καθώς και όλους τους βασικούς κλάδους της Φιλοσοφίας (Οντολογία, Μεταφυσική, Γνωσιολογία, Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία, Αισθητική, Φιλοσοφία της Επιστήμης, Λογική, Φιλοσοφία της Γλώσσας, Φιλοσοφική Ανθρωπολογία, Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών κ.ά.). Η βιβλιοθήκη είναι μηχανογραφημένη, διαθέτει Η/Υ για αναζήτηση βιβλιογραφίας και ο κατάλογός της είναι προσβάσιμος από την ιστοσελίδα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του ΑΠΘ (<http://www.lib.auth.gr>). Δικαίωμα δανεισμού έχουν όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Α.Π.Θ.

Υπεύθυνος: Γιώργος Ζωγραφίδης. Προσωπικό Βιβλιοθήκης: Αιμιλία Τριανταφύλλου, 2310.99.7953, e-mail: libphil@edlit.auth.gr.

Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής (Παλαιό Κτήριο, αίθ. 207)

Η βιβλιοθήκη έχει στη συλλογή της 23.000 τόμους βιβλίων από τους οποίους οι 22.000 περίπου είναι βιβλία (στην ελληνική, αγγλική, γερμανική και γαλλική γλώσσα), ενώ τα υπόλοιπα είναι εγκυκλοπαιδείες, λεξικά, διατριβές και διπλωματικές εργασίες.

Το υλικό της συλλογής κατατάσσεται στις παρακάτω θεματικές ενότητες: Ιστορία της Αγωγής, Ιστορία της Εκπαίδευσης, Γενική και Ειδική Παιδαγωγική, Γενική και Ειδική Διδακτική, Κοινωνιολογία της τάξης και του σχολείου, Εκπαίδευση Ενηλίκων, Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών, Παιδαγωγική Ψυχολογία, Τεχνολογία της Εκπαίδευσης και Ειδική Αγωγή. Η βιβλιοθήκη είναι μηχανογραφημένη και διαθέτει Η/Υ για αναζήτηση βιβλιογραφίας. Δικαίωμα δανεισμού έχουν όλα τα μέλη που ανήκουν στην ακαδημαϊκή κοινότητα του Α.Π.Θ. καθώς και οι εξωτερικοί χρήστες που πληρώνουν συνδρομή.

Υπεύθυνη: Ελένη Χοντολίδου. Προσωπικό Βιβλιοθήκης: Μαρία Δημητριάδου, 2310.99.7329, e-mail: libed@edlit.auth.gr.

ΝΗΣΙΔΑ Η/Υ

Η Νησίδα βρίσκεται στην αίθουσα 04, στο υπόγειο του Παλαιού Κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής. Η αίθουσα διαθέτει 12 υπολογιστές που είναι προσβάσιμοι στους προπτυχιακούς φοιτητές και τις προπτυχιακές φοιτήτριες του Τμήματος κατά τις περιόδους δηλώσεων μαθημάτων, κατά τη διεξαγωγή των μαθημάτων που απαιτούν υπολογιστή και κατά τις συνεδρίες της πρακτικής άσκησης.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες, καθώς και οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν ελεύθερη πρόσβαση στη νησίδα όλες τις ημέρες και ώρες κατόπιν συνεννόησης με τον υπεύθυνο.

Υπεύθυνος: Θεοδόσιος Σαπουνίδης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Εργαστήριο φιλοσοφικής έρευνας πάνω στο φαντασιακό (Παλαιό Κτήριο, αίθ. 213, τηλ. 2310.99.7334)

Διευθυντής: Παναγιώτης Δόικος

Ιδρύθηκε το 1998 και προωθεί την ιδέα μιας όσο γίνεται μεγαλύτερης σύνδεσης κομβικών στοιχείων της αρχαίας ελληνικής σκέψης με νεότερες και σύγχρονες λειάνσεις του φιλοσοφείν. Η δραστηριότητά του συνίσταται σε πρωτογενείς αναζητήσεις με στόχο νέες εννοιολογικοποιήσεις που θα αποδίδουν το γίγνεσθαι της εποχής αποστασιοποιημένα και με όρους ένταξης. Προς τούτο οργανώνει ειδικές επιστημονικές συναντήσεις και σεμινάρια μεταξύ Ελλήνων και ξένων ειδικών, ενώ στους στόχους του είναι τόσο η ανάληψη εκδόσεων ειδικών σημαντικών μελετών όσο και η κυκλοφορία φιλοσοφικής επιθεώρησης γύρω από το φαντασιακό (υπό τον τίτλο *Φιλοσοφικά και πολιτικά ανθρωπολογικά*).

Εργαστήριο φιλοσοφίας των κοινωνικών επιστημών (Νέα Πτέρυγα, αίθ. 5α2, τηλ. 2310.99.7564)

Διευθυντής: Δημήτριος Αθανασάκης

Ιδρύθηκε το 2003 και ασχολείται με την επιστημολογική διερεύνηση παραδειγμάτων, εννοιών, κατηγοριών ανάλυσης και μεθόδων που εφαρμόζουν οι κοινωνικές επιστήμες. Στην ερευνητική δραστηριότητα του Εργαστηρίου συμμετέχουν μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες. Το Εργαστήριο προσκαλεί Έλληνες και ξένους ειδικούς για διαλέξεις και σεμινάρια.

Εργαστήριο Φιλοσοφίας: Κείμενα και ερμηνείες (Νέο Κτήριο, αίθ. 421ε, τηλ. 2310.99.7374)

Διευθυντής: Φιλήμων Παιονίδης

Ιδρύθηκε το 2016 και αποβλέπει στη μελέτη των κειμένων της φιλοσοφικής και ευρύτερα της θεωρητικής παράδοσης σε όλη της την έκταση, και σε συνδυασμό με τις πολλαπλές ερμηνείες αυτής της παράδοσης. Το Εργαστήριο οργανώνει φιλοσοφικά συνέδρια, σεμινάρια και διαλέξεις.

Μέλη του εργαστηρίου είναι οι: Βασίλης Κάλφας, Φιλήμων Παιονίδης, Γιώργος Ζωγραφίδης, Δημήτρης Κόκορης και Παντελής Γκολίτσης.

Εργαστήριο Πειραματικής Παιδαγωγικής (Παλαιό Κτήριο, αίθ. 111, τηλ. 2310.99.7328)

Διευθυντής: [θα ανακοινωθεί]

Το Εργαστήριο επεδίωξε να ιδρύσει ο Αλέξανδρος Δελμούζος, πρώτος καθηγητής της Παιδαγωγικής στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. Η άρνηση, τότε, του Υπουργείου να δημιουργηθεί το Εργαστήριο ήταν ένας από τους λόγους που οδήγησαν τον Δελμούζο στην παραίτηση. Το Εργαστήριο στεγάζει σήμερα την ερευνητική και άλλη δραστηριότητα του Τομέα Παιδαγωγικής.

Εργαστήριο Μικροδιδασκαλίας (Νέα Πτέρυγα της Φιλοσοφικής Σχολής, αίθ. 4, τηλ. 2310.99.7302)

Διευθυντής: Κωνσταντίνος Μπίκος

Ιδρύθηκε το 1999. Είναι εξοπλισμένο με σύγχρονα μέσα εκπαιδευτικής τεχνολογίας, διαθέτει εποπτικό και διδακτικό υλικό και ασκεί κυρίως τους φοιτητές και φοιτήτριες του Τομέα Παιδαγωγικής καθώς και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές άλλων Τμημάτων σε παιδαγωγικές, κοινωνικές και διδακτικές δεξιότητες. Στις ερευνητικές και διδακτικές του δραστηριότητες συμμετέχουν μεταπτυχιακοί φοιτητές και μεταπτυχιακές φοιτήτριες και εκπαιδευτικοί με απόσπαση από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

«Παναγιώτης Ξωχέλλης» Κέντρο Έρευνας Σχολικών Βιβλίων και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Υπεύθυνη: Αναστασία Κεσίδου

Αναπληρώτρια υπεύθυνη: Ελένη Χοντολίδου

Το Κέντρο Έρευνας Σχολικών Βιβλίων και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (ΚΕΣΒΙΔΕ) αποτελεί από 1.7.1999, έπειτα από σχετική απόφαση της Συγκλήτου, τη συνέχεια της «Μονάδας Έρευνας Σχολικού Βιβλίου» (ΜΟΕΣΒΙ), που ιδρύθηκε το 1992 μετά από πρωτοβουλία του ομότιμου καθηγητή Παναγιώτη Δ. Ξωχέλλη, και λειτουργεί στο πλαίσιο του Τομέα Παιδαγωγικής. Με βάση πρόταση του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, η Σύγκλητος του ΑΠΘ αποφάσισε από 26.5.2023 τη μετονομασία του σε «Παναγιώτης Ξωχέλλης» Κέντρο Έρευνας Σχολικών Βιβλίων και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, προς τιμήν του ιδρυτή του και προς αναγνώριση της πολύτιμης επιστημονικής του προσφοράς. Το Κέντρο έχει επιδείξει σημαντικό ερευνητικό έργο, με διεθνή εμβέλεια, στο πεδίο της εικόνας του «άλλου»/του γείτονα στα σχολικά βιβλία των βαλκανικών κρατών, με στόχο την προώθηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Σήμερα το Κέντρο εστιάζει στην έρευνα και την αξιολόγηση των σχολικών βιβλίων, των προγραμμάτων σπουδών και του εκπαιδευτικού υλικού, έντυπου και ψηφιακού, από την Ελλάδα και το εξωτερικό, και αναπτύσσει ερευνητική δραστηριότητα στο σύνολο των πεδίων και των θεματικών της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Στους στόχους του συμπεριλαμβάνονται: 1) η σύνδεσή του και η συνεργασία με ομοειδή ερευνητικά κέντρα και ακαδημαϊκά δίκτυα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με τη διεξαγωγή συγκριτικής έρευνας, 2) η οργάνωση σχετικών διεθνών συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, 3) η ενημέρωση και ο εμπλουτισμός του αρχείου σχολικών βιβλίων και της βιβλιοθήκης που διατηρεί, 4) η παραγωγή σχετικού εκπαιδευτικού υλικού, 5) η σύνδεσή του με Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, 6) η συνεργασία με εκπαιδευτικούς και σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και 7) η συμβολή στην ανάπτυξη εκπαιδευτικής πολιτικής, όσον αφορά το σχολικό βιβλίο και την εφαρμογή της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο σχολείο.

Ιστορικό Αρχείο Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (I.A.N.E.)

Υπεύθυνος: Βασίλης Α. Φούκας

Το I.A.N.E. άρχισε τη λειτουργία του το 1992 (Ιδρυτική Πράξη Συγκλήτου: Α 9508/11-5-1992) ως υποστηρικτική δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τομέα Παιδαγωγικής και έχει ως βασικούς στόχους: α) τη συλλογή, την ταξινόμηση και τη διαφύλαξη αρχαιακού υλικού και πηγών σχετικών με την ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης, β) την επεξεργασία και την αξιοποίηση του συλλεχθέντος υλικού, και γ) την έρευνα στην ιστορία της εκπαίδευσης, εν γένει. Στο I.A.N.E. έχουν ήδη συγκεντρωθεί σημαντικές πρώτες πηγές και πλούσιο αρχαιακό υλικό για την εκπαιδευτική κίνηση στον ευρύτερο χώρο της Βαλκανικής κατά την τελευταία περίοδο της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Για την αξιοποίηση του υλικού αυτού έχουν ήδη ολοκληρωθεί ερευνητικά προγράμματα, ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη νέες έρευνες που αναφέρονται στην εκπαιδευτική και πολιτιστική δραστηριότητα των ελληνικών πληθυσμών και κοινοτήτων κατά τον 18ο και 19ο αιώνα.

Ιστοσελίδα του Αρχείου: <http://iane.edlit.auth.gr/>

Κέντρο Έρευνας και Υποστήριξης Σχολείων σε θέματα Διοίκησης και Επιμόρφωσης (Κ.ΕΡ.Υ.Σ.Δ.Ε.)

Υπεύθυνη: Σοφία Αυγητίδου

Το ΚΕΡΥΣΔΕ αποτελεί ερευνητική μονάδα του Τομέα Παιδαγωγικής και λειτουργεί από τον Σεπτέμβριο του 2004, ύστερα από απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου. Το Κέντρο έχει ως βασικούς στόχους: α) την εκπόνηση ερευνών που αφορούν τη διοίκηση σχολείου και την ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, β) την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης σε σχολεία που επιθυμούν να βελτιώσουν τις διοικητικές τους πρακτικές και να ενισχύσουν την επαγγελματική μάθηση του εκπαιδευτικού τους προσωπικού και γ) τη συγχρότηση «τράπεζας» δεδομένων (εφαρμογές από άλλες χώρες, βιβλιογραφική τεκμηρίωση, στατιστικά στοιχεία), καθώς και αρχείου σχετικού εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, προκειμένου να υποστηρίξει την ηλεκτρονική διδασκαλία, αξιοποιεί την πλατφόρμα φιλοξενίας ηλεκτρονικών μαθημάτων **elearning** που στηρίζεται στο λογισμικό ανοικτού κώδικα MOODLE. Το περιεχόμενο των ηλεκτρονικών μαθημάτων αναπτύσσεται από τους διδάσκοντες του Τμήματος. Παράλληλα, μέσα από τις πλατφόρμες παρουσιάζεται και υλικό θεματικών περιοχών γενικού ενδιαφέροντος (διαλέξεις, συνέδρια, κ.λπ.), που δεν εντάσσονται άμεσα στο Πρόγραμμα Σπουδών.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες μπορούν να εγγράφονται και να χρησιμοποιούν τις σχετικές υπηρεσίες με τον ιδρυματικό λογαριασμό τους (xxx@edlit.auth.gr). **Η εγγραφή είναι απαραίτητη** για την πρόσβαση στο ηλεκτρονικό υλικό και την παρακολούθηση των ανακοινώσεων κάθε μαθήματος.

Η πλατφόρμα **elearning** είναι ένα διαδικτυακό εκπαιδευτικό περιβάλλον που διαθέτει η Βιβλιοθήκη του Αριστοτελείου σε όλη την ακαδημαϊκή κοινότητα του Α.Π.Θ. για τις εκπαιδευτικές και μαθησιακές ανάγκες του ιδρύματος. Τα e-μαθήματα υποστηρίζονται κεντρικά στο ΑΠΘ από τη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης (ΒΚΠ) και το Κέντρο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΚΗΔ). Η υπηρεσία ηλεκτρονικών μαθημάτων προσφέρει βοήθεια (helpdesk) στους διδάσκοντες και φοιτητές σε θεωρητικής ή πρακτικής φύσης ερωτήματα που αφορούν τη χρήση του MOODLE.

Πρόσβαση στην υπηρεσία: <http://elearning.auth.gr>

Η Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης **Open eClass ΑΠΘ** αποτελεί ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων.

Ακολουθεί τη φιλοσοφία του λογισμικού ανοικτού κώδικα και υποστηρίζει την υπηρεσία Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις. Η πρόσβαση στην υπηρεσία γίνεται με τη χρήση ενός απλού φυλλομετρητή (web browser) χωρίς να απαιτούνται εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις.

Στην πλατφόρμα φιλοξενούνται τα **Ανοιχτά Μαθήματα** του Τμήματος.

Ελεύθερη πρόσβαση: http://eclass.auth.gr/modules/course_metadata/opencourses.php?fc=25

Στο πλαίσιο του προγράμματος LLP/Erasmus δίνεται η δυνατότητα σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες και σε υποψήφιους διδάκτορες να πραγματοποιήσουν ένα αναπόσπαστο κομμάτι των σπουδών τους στις 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς στις συνεργαζόμενες χώρες Ισλανδία, Νορβηγία και Τουρκία. Επίσης, μέλη του Διδακτικού Προσωπικού έχουν την ευκαιρία με το ίδιο πρόγραμμα να μετακινηθούν με σκοπό τη διδασκαλία ή την επιμόρφωση, ενώ και το διοικητικό προσωπικό μπορεί να μετακινηθεί για επιμόρφωση.

Η αναγνώριση και μεταφορά των πιστωτικών μονάδων γίνεται με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Διδακτικών Μονάδων (European Credit Transfer System/ECTS), το οποίο έχει συμπεριληφθεί, τα τελευταία χρόνια, στις επιμέρους δράσεις του προγράμματος Erasmus με σκοπό την ενίσχυση της κινητικότητας των φοιτητών και φοιτητριών και της συνεργασίας μεταξύ των ανωτάτων ιδρυμάτων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ανταλλαγές φοιτητών και φοιτητριών που προτείνονται για κινητικότητα βασίζονται σε διμερείς συμφωνίες μεταξύ ευρωπαϊκών πανεπιστημίων οι οποίες αφορούν το γνωστικό αντικείμενο, το επίπεδο σπουδών και τον μέγιστο αριθμό των φοιτητών και φοιτητριών που μπορούν να μετακινηθούν. Το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής έχει συνάψει 36 συμφωνίες μετακίνησης με πανεπιστήμια του εξωτερικού, στο πλαίσιο των οποίων μπορούν να διακινηθούν περί τους εκατό φοιτητές και φοιτήτριες ετησίως. Προτεραιότητα διακίνησης με αυτές τις συμφωνίες έχουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Τμήματος· ειδικότερα, στα προγράμματα διακίνησης που αφορούν τη Φιλοσοφία δίνεται προτεραιότητα σε φοιτητές και φοιτήτριες που ακολουθούν την κατεύθυνση της Φιλοσοφίας, ενώ αντίστοιχα στις επιστημονικές συμφωνίες που αφορούν την Παιδαγωγική, προτεραιότητα δίνεται σε φοιτητές και φοιτήτριες που ακολουθούν την κατεύθυνση της Παιδαγωγικής.

Τα κριτήρια επιλογής, βάσει απόφασης της Συγκλήτου, είναι τα εξής:

1. Συμπλήρωση του 50% του συνόλου των πιστωτικών μονάδων που αναλογούν στο διάστημα έως και το τρέχον εξάμηνο φοίτησης.
2. Επαρκής γνώση της γλώσσας του προγράμματος που πρόκειται να παρακολουθήσει ο φοιτητής.
3. Επίπεδο σπουδών του φοιτητή ή της φοιτήτριας (υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί έχουν προτεραιότητα έναντι προπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών).
4. Έτος εισαγωγής (δεν προτιμούνται οι "λιμνάζοντες" φοιτητές και φοιτήτριες).
5. Συνολικός αριθμός πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων στα οποία έχει εξετασθεί με επιτυχία ο φοιτητής ή η φοιτήτρια έως τον χρόνο υποβολής της αίτησης.
6. Ακαδημαϊκή επίδοση (μέσος όρος βαθμολογίας μαθημάτων).
7. Βιογραφικό σημείωμα που συμπεριλαμβάνει τα κίνητρα συμμετοχής.
8. Βαθμός και διάρκεια κτήσης πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος σε περίπτωση μεταπτυχιακού φοιτητή ή φοιτήτριας ή υποψήφιου διδάκτορα.

Η **περίοδος σπουδών** στο εξωτερικό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος σπουδών του πανεπιστημίου προέλευσης, κυμαίνεται από τρεις έως και δώδεκα μήνες και **αναγνωρίζεται πλήρως**: το Ίδρυμα προέλευσης δεσμεύεται να διασφαλίσει την αναγνώριση της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό (συμπεριλαμβανομένων των εξετάσεων και άλλων μορφών αξιολόγησης) σε αντικατάσταση αντίστοιχης περιόδου σπουδών στο Ίδρυμα προέλευσης, ακόμη και εάν το περιεχόμενο δεν ταυτίζεται απολύτως. Οι φοιτητές και φοιτήτριες πρέπει να ενημερώνονται για το περιεχόμενο των μαθημάτων, τα οποία θα παρακολουθήσουν στο εξωτερικό και να ετοιμάζουν τη Συμφωνία Σπουδών (Learning Agreement), η οποία υπογράφεται από κοινού από το Ίδρυμα προέλευσης και το Ίδρυμα υποδοχής. Μετά το τέλος της περιόδου το Ίδρυμα Υποδοχής οφείλει να χορηγήσει στον εισερχόμενο φοιτητή ή στην εισερχόμενη φοιτήτρια και στο Ίδρυμα προέλευσης αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας, στο οποίο θα πιστοποιείται η ολοκλήρωση του προσυμφωνημένου προγράμματος σπουδών και όπου θα αναγράφονται η τοπική βαθμολογία του φοιτητή ή της φοιτήτριας, οι πιστωτικές μονάδες ECTS και η κατάταξη της βαθμολογίας του/της σε σχέση με εκείνες των υπόλοιπων συμφοιτητών και συμφοιτητριών του.

Στο Ίδρυμα υποδοχής δεν καταβάλλονται δίδακτρα, δικαίωμα εγγραφής, εξέταστρα, δικαίωμα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις των εργαστηρίων, σε βιβλιοθήκες κτλ. Παρόλα αυτά, ενδέχεται να υπάρξουν μικρές επιβαρύνσεις για δαπάνες, όπως ασφάλιση, συνδρομή σε φοιτητικούς συλλόγους, χρήση διαφόρων ειδών εξοπλισμού, όπως φωτοτυπικά μηχανήματα, προϊόντα εργαστηρίου κ.λπ., εξίσου με τους λοιπούς φοιτητές και φοιτήτριες. Τυχόν καταβαλλόμενες εθνικές υποτροφίες και δάνεια εξακολουθούν να καταβάλλονται πλήρως στους εξερχόμενους φοιτητές και φοιτήτριες.

Φοιτητές και φοιτήτριες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus κατά τη διάρκεια της απουσίας τους στο εξωτερικό “μεταφέρουν” τυπικά το τρέχον εξάμηνο σπουδών τους από το Α.Π.Θ. στο ίδρυμα που τους υποδέχθηκε. Για τον λόγο αυτόν δεν δικαιούνται να υποβάλουν δήλωση μαθημάτων στο εξάμηνο εκείνο στο Τμήμα μας.

Για να έχουν **δικαίωμα συμμετοχής** στο Πρόγραμμα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι **στο τρίτο ή σε μεγαλύτερο εξάμηνο**. Όσες και όσοι έχουν ήδη συμμετάσχει στο πρόγραμμα LLP/Erasmus για Σπουδές ως προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί φοιτητές/φοιτήτριες ή υποψήφιοι διδάκτορες, δεν έχουν το δικαίωμα να συμμετάσχουν και πάλι στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Ωστόσο, έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα Erasmus για Πρακτική Άσκηση (Erasmus Placement):

<https://eurep.auth.gr/el/students/traineeship>

Περισσότερες χρήσιμες πληροφορίες και όλα τα σχετικά έντυπα για το Erasmus, καθώς και για άλλα προγράμματα και συμφωνίες διακίνησης, υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Τμήματος Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων: <http://www.eurep.auth.gr/index.php>

Πληροφορίες για εισερχόμενους φοιτητές/φοιτήτριες (Information for incoming students):

<https://eurep.auth.gr/en>

<https://www.edlit.auth.gr/en/erasmus-international-students>

Συντονιστές Erasmus (ECTS Coordinators) του Τμήματος:

- για φοιτητές και φοιτήτριες κατεύθυνσης Φιλοσοφίας: Δημήτρης Αθανασάκης
- για φοιτητές και φοιτήτριες κατεύθυνσης Παιδαγωγικής: Θεοδόσιος Σαπουνίδης

Διμερείς συμφωνίες του Τμήματος
στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ κατά το ακαδ. έτος 2023-2024

A/A	Χώρα μετακίνησης	Πανεπιστήμιο	Erasmus code	Υπεύθυνος συμφωνίας	Αριθμός μετακινούμενων φοιτητών	Διάρκεια μετακίνησης (μήνες)	Επίπεδο σπουδών
1	Αυστρία	Karl-Franzens-Universität Graz	A GRAZ01	Σαρακινιώτη Α.	2	10	FST
2	Αυστρία	Katholische Privat-Universität Linz	A LINZ11	Πενολίδης Θ.	2	6	FST
3	Αυστρία	Universität Wien	A WIEN01	Σαρακινιώτη Α.	2	10	FS
4	Βέλγιο	Université Libre de Bruxelles	B BRUXEL04	Γκολίτσης Π.	2	6	FST
5	Βουλγαρία	Ugozapaden Universitet 'Neophit Rilski'	BG BLAGOEV02	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST
6	Βουλγαρία	Sofiiski Universitet 'Sveti Kliment Ohridski'	BG SOFIA06	Πενολίδης Θ.	2	6	FST
7	Βουλγαρία	Sofiiski Universitet 'Sveti Kliment Ohridski'	BG SOFIA06	Ζαρίφης Γ.	1	6	F
8	Γαλλία	Université Jean Moulin Lyon 3	F LYON03	Αθανασάκης Δ.	2	5	FS
9	Γαλλία	Université Paris 8 Vincennes - Saint-Denis	F PARIS008	Αθανασάκης Δ.	2	6	FST
10	Γερμανία	Freie Universität Berlin	D BERLIN01	Καβουλάκος Κ.	1	10	FST
11	Γερμανία	Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn	D BONN01	Πενολίδης Θ.	2	9	FST
12	Γερμανία	Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt	D EICHSTA01	Πενολίδης Θ.	3	6	FST
13	Γερμανία	Universität Duisburg-Essen	D ESSEN04	Ζαρίφης Γ.	2	6	FS
14	Γερμανία	Universität Hildesheim	D HILDESH01	Πενολίδης Θ.	3	5	FS
15	Γερμανία	Ludwig-Maximilians-Universität München	D MUNCHEN01	Πενολίδης Θ.	2	5	FST
16	Γερμανία	Universität Regensburg	D REGENSB01	Κεσίδου Α.	1	6	FS
17	Γερμανία	Eberhard Karls Universität Tübingen	D TUBINGE01	Πενολίδης Θ.	3	10	FST
18	Γερμανία	Julius-Maximilians-Universität Würzburg	D WURZBUR01	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST
19	Δανία	Aarhus Universitet	DK ARHUS01	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST
20	Εσθονία	Tallinna Ülikool	EE TALLINN05	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST
21	Ισπανία	Universitat de Barcelona	E BARCELO01	Κεσίδου Α.	2	6	FST
22	Ισπανία	Universidad Complutense de Madrid	E MADRID03	Αθανασάκης Δ.	2	4	FST

23	Ισπανία	Universidad de Zaragoza	E ZARAGOZ01	Ζαρίφης Γ.	2	6	F
24	Ιταλία	Università degli Studi di Firenze	I FIRENZE01	Ζωγραφίδης Γ.	3	6	FST
25	Ιταλία	Università degli Studi di Padova	I PADOVA01	Ζωγραφίδης Γ.	1	6	FS
26	Ιταλία	Università degli Studi Roma Tre	I ROMA16	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST
27	Κύπρος	University of Cyprus	CY NICOSIA01	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST
28	Κύπρος	European University Cyprus	CY NICOSIA24	Παντελιάδου Σ.	2	6	FST
29	Ολλανδία	University of Humanistic Studies	NL UTRECHT34	Κεσίδου Α.	2	6	FST
30	Ουγγαρία	University of Pécs	HU PECS01	Ζαρίφης Γ.	2	5	FST
31	Πολωνία	Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza	PL POZNAN01	Ζωγραφίδης Γ.	1	6	FST
32	Πολωνία	Uniwersitet Szczeciński	PL SZCZECI01	Ζωγραφίδης Γ.	1	5	FS
33	Ρουμανία	Universitatea din Bucuresti	RO BUCURES09	Αθανασάκης Δ.	2	6	FST
34	Τσεχία	Masaryk University	CZ BRNO05	Ζαρίφης Γ.	6	5	FS
35	Τσεχία	Charles University	CZ PRAHA07	Κεσίδου Α.	1	5	FS
36	Φινλανδία	Tampere University	SF TAMPERE01	Ζαρίφης Γ.	1	9	FST

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΣΤΟ Α.Π.Θ.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες του Α.Π.Θ. έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν τη συνδρομή ειδικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ή να γίνουν οι ίδιοι εθελοντές, προσφέροντας τις υπηρεσίες τους σε συναδέλφους συμφοιτητές και συμφοιτήτριές τους που τις έχουν ανάγκη.

Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής & Υγείας

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας, έχει ως στόχο να δημιουργήσει συνθήκες που θα καταστήσουν το Πανεπιστήμιο χώρο προσβάσιμο σε όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόσβαση των ΑμεΑ, όπου η δυσκολία προσβασιμότητας στον χώρο καθιστά δύσκολη και την προσβασιμότητα στη γνώση.

Παρατηρητήριο της Ακαδημαϊκής Πορείας Φοιτητών που ανήκουν σε Ευαίσθητες Κοινωνικές Ομάδες του Α.Π.Θ.

Το Παρατηρητήριο της Ακαδημαϊκής Πορείας των Φοιτητών που ανήκουν σε Ευαίσθητες Κοινωνικές Ομάδες έχει ως κύριο στόχο του να συνδράμει στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους:

- ✓ οι φοιτητές και φοιτήτριες με αναπηρία,
- ✓ οι αλλοδαποί φοιτητές και φοιτήτριες,

- ✓ οι μειονοτικοί και οι ομογενείς ή παλιννοστούντες φοιτητές και φοιτήτριες,
- ✓ οποιαδήποτε άλλη κατηγορία φοιτητών και φοιτητριών, που κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους παρουσιάζουν κάποιο ανασταλτικό για την πρόοδο των σπουδών τους πρόβλημα.

Επιτροπή Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης

Η Επιτροπή Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης έχει ως στόχο την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των δομών που προσφέρουν ψυχολογική βοήθεια και συμβουλευτική στήριξη στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του ΑΠΘ μέσω του Κέντρου Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης (ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ.) που λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο.

Οι υπηρεσίες του ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ παρέχονται όχι μόνο στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του ΑΠΘ, αλλά και στο προσωπικό του Πανεπιστημίου. Η επιτροπή συνεργάζεται στενά με άλλες Επιτροπές συναφούς αντικειμένου και διοργανώνει Ημερίδες για διάλογο με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, όπως και με το διοικητικό και λοιπό προσωπικό της πανεπιστημιακής κοινότητας. Στους άμεσους στόχους του ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ. είναι η δυνατότητα έναρξης λειτουργίας Ανοιχτής τηλεφωνικής γραμμής στο Πανεπιστήμιο, με σκοπό την άμεση βοήθεια σε άτομα που βρίσκονται σε κρίση και σε άτομα με προσωπικές δυσκολίες, που σε πρώτη φάση αισθάνονται μεγαλύτερη ασφάλεια να μιλήσουν για τα προβλήματά τους όταν υπάρχει ανωνυμία και απουσιάζει η οπτική επαφή.

Το ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ. βρίσκεται στο ισόγειο της Κάτω Πανεπιστημιακής Φοιτητικής Λέσχης, στον χώρο της Υγιεινομικής Υπηρεσίας, στα γραφεία 5 & 8.

Email: vpapadot@ad.auth.gr

Τηλ.: 2310 992643 & 2310 992621

Fax: 2310 992606 & 2310 992621

Επιτροπή Εθελοντισμού

Η Επιτροπή Εθελοντισμού ως κύριο στόχο της έχει την προώθηση στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας της ιδέας του εθελοντισμού και την καλλιέργειά της ως σύγχρονου αιτήματος. Με βάση τον σκοπό αυτό η Επιτροπή Εθελοντισμού, έχοντας και ως κίνητρό της τη βελτίωση της καθημερινότητας όλων όσοι βρίσκονται στο ΑΠΘ –φοιτητές και φοιτήτριες, καθηγητές και εργαζόμενοι– με μικρές αλλά ουσιαστικές ενέργειες σε τομείς όπως είναι τα φοιτητικά θέματα, το περιβάλλον και η κοινωνική προσφορά, ενθαρρύνει όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας να πάρουν πρωτοβουλίες, καταθέτοντας ιδέες και προτάσεις ξεκινώντας από τα απλά, μικρά και υλοποιήσιμα. Για τον σκοπό αυτό έχουν ήδη αρχίσει να δημιουργούνται Δίκτυα Εθελοντισμού ανά Τμήμα ή Σχολή καταρχάς από έναν καθηγητή και έναν φοιτητή ή μία φοιτήτρια, προκειμένου μέσω ενημερωτικών εκδηλώσεων, να δημιουργηθεί σώμα εθελοντών στο κάθε Τμήμα/Σχολή του ΑΠΘ.

Email: vrect-ac-secretary@auth.gr

Σπουδές των φοιτητών με ειδικές ανάγκες

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη συμμετοχή των φοιτητών και φοιτητριών με ειδικές ανάγκες στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι απαραίτητο να διαμορφωθούν κατά το δυνατόν οι συνθήκες που θα τους επιτρέπουν να παρακολουθούν τα μαθήματα και να αξιολογούνται με τρόπο που δεν έρχεται σε σύγκρουση με την αναπηρία τους. Σύμφωνα με Απόφαση της Συγκλήτου (Συνεδρίαση αριθμ. 2760/25.2.2004), για την εξέταση και την αξιολόγηση των φοιτητών και των φοιτητριών με ειδικές ανάγκες είναι σκόπιμο να τηρούνται τα εξής:

- ✓ Γνωριμία των καθηγητών με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με ειδικές ανάγκες και συζήτηση μαζί τους για τις δυσκολίες που συναντούν κατά τη φοίτηση.

- ✓ Έγκαιρη ενημέρωση των φοιτητών και των φοιτητριών με ειδικές ανάγκες για την ύλη και τις απαιτήσεις του μαθήματος.
- ✓ Παροχή βοήθειας κατά την προετοιμασία του φοιτητή ή της φοιτήτριας μέσω φροντιστηριακών μαθημάτων.
- ✓ Επιλογή του κατάλληλου τρόπου εξέτασης ανάλογα με την αναπηρία του φοιτητή ή της φοιτήτριας (για παράδειγμα, προφορική εξέταση για τους τυφλούς, κινητικά ανάπηρους, δυσλεξικούς, γραπτή για τους κωφούς).
- ✓ Παρουσία διερμηνέα νοηματικής γλώσσας για τις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η γραπτή εξέταση των κωφών φοιτητών και φοιτητριών.
- ✓ Παροχή χρόνου προετοιμασίας (10'–15') πριν από την εξέταση, ώστε να μπορέσει ο φοιτητής ή η φοιτήτρια να εξοικειωθούν με τα θέματα και να αντισταθμιστεί η χαμηλή ταχύτητα γραφής.
- ✓ Μεγαλύτερη διάρκεια χρόνου κατά την προφορική ή γραπτή εξέταση, εφόσον αυτή απαιτείται.
- ✓ Μεγαλύτερη διάρκεια εξεταστικής περιόδου, εφόσον αυτή απαιτείται.
- ✓ Χρήση Η/Υ κατά την εξέταση, εάν αυτό είναι δυνατό.
- ✓ Εξετάσεις με τη μέθοδο πολλαπλής επιλογής, όπου είναι δυνατό.
- ✓ Ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου αντί μίας τελικής αξιολόγησης.
- ✓ Χρήση άλλων εναλλακτικών τρόπων εξέτασης, για παράδειγμα, γραπτές εργασίες, συμμετοχή σε ερευνητικές εργασίες.

Στο Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών με ειδικές ανάγκες στα μαθήματα, παρέχονται, με βάση σχετική απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, οι ακόλουθες διευκολύνσεις:

- Ενημέρωση των φοιτητών και των φοιτητριών με ειδικές ανάγκες:
Ο σύμβουλος σπουδών ενημερώνει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με ειδικές ανάγκες για θέματα σπουδών, για τις παροχές ακαδημαϊκής στήριξης και εισηγείται στο Τμήμα για τροποποιήσεις που χρειάζονται κατά τη διδασκαλία και στον τρόπο αξιολόγησης. Επίσης, οι παραπάνω φοιτητές και φοιτήτριες ενημερώνονται από τη Γραμματεία ή τον σύμβουλο σπουδών για τυχόν αλλαγές στο πρόγραμμα μαθημάτων.
- Εκπαιδευτικές – διδακτικές διευκολύνσεις:
 - ✓ έγκαιρη διανομή διδακτικών σημειώσεων
 - ✓ διανομή διαγράμματος με τα κύρια σημεία του μαθήματος
 - ✓ μαγνητοφώνηση των παραδόσεων κατόπιν σύμφωνης γνώμης του διδάσκοντα
 - ✓ αύξηση του ορίου απουσιών στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητο.

Σύμβουλος σπουδών του Τμήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με ειδικές ανάγκες: Μάρω Δόικου, επίκουρη καθηγήτρια Ειδικής Αγωγής (208ζ ΠΚ, 2310.99.7312, maro@edlit.auth.gr).

Υπεύθυνη στη Γραμματεία του Τμήματος για την εξυπηρέτηση των φοιτητών και των φοιτητριών με ειδικές ανάγκες είναι η κ. Ευαγγελία Πειραζερίδου (2310.99.5220).

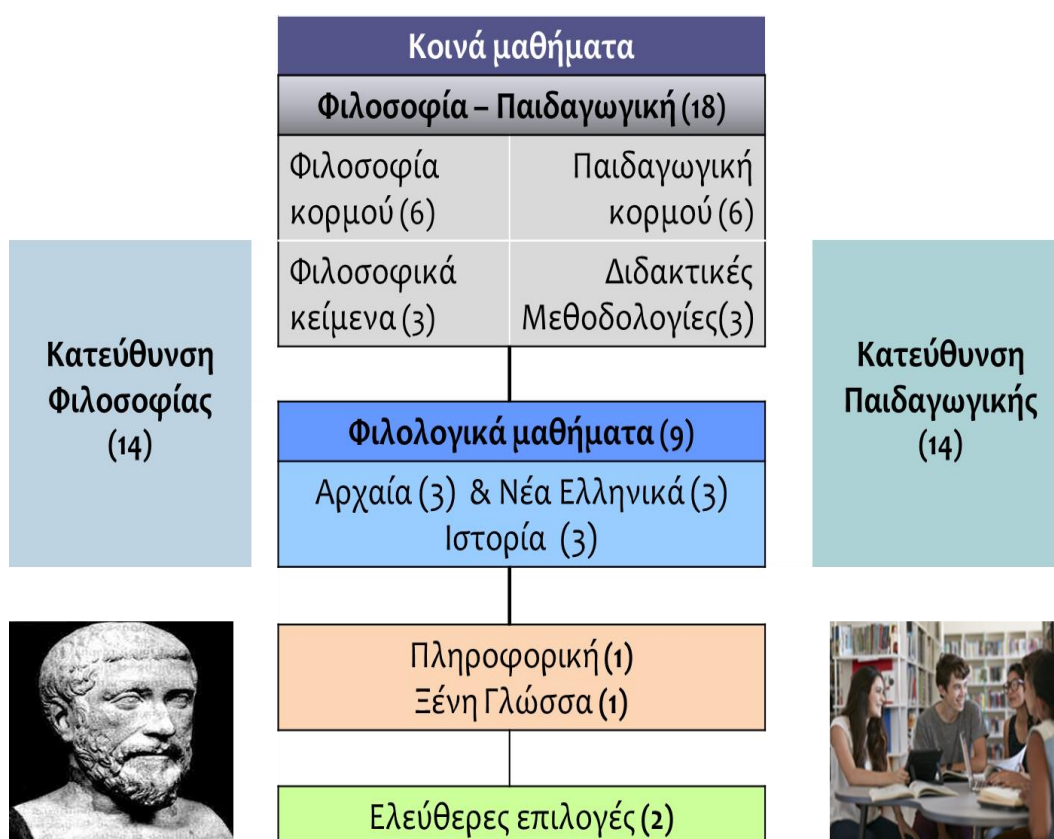
Σύμβουλοι Σπουδών

Δημήτριος Κόκορης, καθηγητής, για τα μαθήματα Φιλοσοφίας
(γραφείο 216α ΠΚ, 2310.99.7315, dkokoris@edlit.auth.gr)

Βασίλης Α. Φούκας, αναπληρωτής καθηγητής, για τα μαθήματα Παιδαγωγικής
(γραφείο 110 ΠΚ 2310.997190, vfoukas@edlit.auth.gr)

Πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών

Η δομή του Προγράμματος Σπουδών

Διάρκεια Σπουδών

Η ελάχιστη διάρκεια σπουδών για την απόκτηση του πτυχίου είναι **οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα**.

Ανώτατη διάρκεια φοίτησης: Η ανώτατη διάρκεια είναι δώδεκα (12) ακαδημαϊκά εξάμηνα για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που εισάγονται από το ακαδ. έτος 2022-23 και εξής (άρθρο 76 παρ. 1 Ν.4957/22). Οι φοιτητές και φοιτήτριες που τον Φεβρουάριο του 2021 (α) φοιτούσαν έως και το όγδοο εξάμηνο σπουδών έχουν ανώτατο όριο φοίτησης το τέλος του ακαδ. έτους 2026-27, ενώ (β) όσοι και όσες είχαν υπερβεί το όγδοο εξάμηνο σπουδών το τέλος του ακαδ. έτους 2024-25.

Στον Εσωτερικό Κανονισμό του Α.Π.Θ. θα καθοριστούν οι διαδικασίες και τα δικαιολογητικά για την κατ' εξαίρεση υπέρβαση της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης για σοβαρούς λόγους υγείας.

Δήλωση εγγραφής στο εξάμηνο: Στην αρχή κάθε εξαμήνου οι φοιτητές και φοιτήτριες υποβάλλουν ηλεκτρονικά δήλωση εγγραφής στο Τμήμα. Από το ακαδ. έτος 2021-22 η δήλωση αυτή θεωρείται ότι γίνεται αυτόματα όταν υποβάλουν την ηλεκτρονική δήλωση των μαθημάτων.

Σε περίπτωση που φοιτητής ή φοιτήτρια έχει ολοκληρώσει την παρακολούθηση των μαθημάτων αλλά έχει κάποια εκκρεμότητα (π.χ. πτυχιακή εργασία), επιτρέπεται να υποβάλει κενή δήλωση μαθημάτων, εφόσον επιθυμεί να εμφανίζεται εγγεγραμμένος/η στο εξάμηνο.

Μερική φοίτηση: Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που (α) αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον 20 ώρες την εβδομάδα ή (β) έχουν αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή (γ) είναι παράλληλα αθλητές σε αθλητικά σωματεία και πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις (άρθρο 76 παρ. 3 Ν.4957/22) δύνανται να εγγράφονται ως “φοιτητές μερικής φοίτησης”, ύστερα από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής. Για τους φοιτητές που φοιτούν υπό καθεστώς μερικής φοίτησης, κάθε εξάμηνο προσμετράται ως μισό ακαδημαϊκό εξάμηνο και δεν μπορούν να δηλώνουν προς παρακολούθηση και να εξετάζονται σε αριθμό μεγαλύτερο από το ήμισυ των μαθημάτων του εξαμήνου που προβλέπει το πρόγραμμα σπουδών (δηλ. έως τρία [3] μαθήματα ανά εξάμηνο). Λεπτομέρειες της διαδικασίας θα καθοριστούν στον εσωτερικό Κανονισμό του Α.Π.Θ.

Διακοπή φοίτησης: Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης (βλ. παραπάνω) δύνανται, ύστερα από αίτησή τους προς τη Γραμματεία του Τμήματος, να διακόψουν τη φοίτησή τους, άπαξ ή τμηματικά. Η διάρκεια της διακοπής δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τα δύο (2) έτη και δεν μπορεί να ζητηθεί για διάστημα μικρότερο από ένα (1) ακαδημαϊκό εξάμηνο. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο της διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Στον εσωτερικό Κανονισμό του Α.Π.Θ. θα καθοριστεί η σχετική διαδικασία.

Προγράμματα Σπουδών

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που εισήχθησαν από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και εξής ακολουθούν το τρέχον Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ): για τη λήψη πτυχίου απαιτείται η συμπλήρωση **240 ECTS** που αντιστοιχούν σε **45 μαθήματα**. Για το ΠΣ βλ. παρακάτω σελ. **35**.

Για τους/τις **πρωτοετείς φοιτητές** και φοιτήτριες υπάρχει αρχείο με συνοπτικές οδηγίες για τον προσανατολισμό τους στο ΠΣ: <https://www.edlit.auth.gr/odigies-ptoeteis>.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που εισήχθησαν από το ακαδημαϊκό έτος 2003-04 έως και το ακαδ. έτος 2010-11 ακολουθούν το Παλιό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΠΣ): για τη λήψη πτυχίου απαιτείται η συμπλήρωση 244 ECTS στην Κατεύθυνση Φιλοσοφίας και 242 ECTS στην Κατεύθυνση Παιδαγωγικής, που αντιστοιχούν σε 55 μαθήματα. Για το ΠΠΣ βλ. <https://www.edlit.auth.gr/wp-content/uploads/sites/64/2021/02/Odigos-Spoudwn-palaio-PPS-2003-2010.pdf>.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που εισήχθησαν πριν από το ακαδημαϊκό έτος 2003-04 ακολουθούν Πρόγραμμα Σπουδών, σύμφωνα με το οποίο για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται η συμπλήρωση 225 πιστωτικών μονάδων (ECTS). Φοιτητές και φοιτήτριες επέλεξαν κάποιο μάθημα κορμού βάσει εκείνου του Προγράμματος Σπουδών, χωρίς να το έχουν κατοχυρώσει, μπορούν να πάρουν αντί αυτού ως αντικατάσταση κάποιο μάθημα κατεύθυνσης από το νέο πρόγραμμα σπουδών.

Δήλωση μαθημάτων

Ημερομηνία – προθεσμία δηλώσεων

Στην αρχή κάθε εξαμήνου, μετά την έναρξη των μαθημάτων και σε ημερομηνία που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εγγράφονται και υποβάλλουν στην ηλεκτρονική γραμματεία του Τμήματος (<https://students.auth.gr> –ηλεκτρονικές υπηρεσίες φοιτητών) δήλωση των μαθημάτων που προτίθενται να παρακολουθήσουν και στα οποία θα έχουν δικαίωμα να εξετασθούν στο συγκεκριμένο εξάμηνο. Η προθεσμία αυτή είναι **αποκλειστική**. Μετά την καταληκτική ημερομηνία δεν υπάρχει δυνατότητα υποβολής δήλωσης μαθημάτων.

Φοιτητές και φοιτήτριες που δεν έχουν πρόσβαση στην ηλεκτρονική γραμματεία, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη Νησίδα Υπολογιστών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής (μετά από ανακοίνωση της Γραμματείας του Τμήματος).

Αριθμός μαθημάτων προς δήλωση

Το σύνολο των εξαμηνιαίων μαθημάτων που μπορούν να δηλώσουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του νέου προγράμματος σπουδών (εισαγωγή: 2011 έως σήμερα) είναι **επτά** (7), ενώ οι του 7^{ου} εξαμήνου και άνω μπορούν να δηλώσουν έως και **εννέα** (9) μαθήματα –ανεξαρτήτως, και στις δύο περιπτώσεις, του συνολικού αριθμού των πιστωτικών μονάδων ECTS. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του παλιού προγράμματος σπουδών (εισαγωγή: 2003-2010) μπορούν να δηλώσουν έως και **δέκα** (10) μαθήματα.

Για τη δήλωση των *Διδακτικών Μεθοδολογιών*, που συνδυάζονται με την Πρακτική Άσκηση (2^η σπείρα), βλ. σελ. 40 και τις σχετικές ανακοινώσεις του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης. Σε κάθε εξάμηνο συνίσταται να δηλώνεται μία (1) Διδακτική Μεθοδολογία και, πάντως, δεν μπορούν να δηλωθούν περισσότερες από δύο (2).

Για τη δήλωση *πτυχιακής εργασίας*, βλ. παρακάτω.

Δήλωση μαθημάτων Κατεύθυνσης

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που ενδιαφέρονται να δηλώσουν κάποιο μάθημα κατεύθυνσης οφείλουν να παρευρεθούν στην πρώτη συνάντηση του μαθήματος και να δηλώσουν το ονοματεπώνυμό τους στον διδάσκοντα/στην διδάσκουσα με τον τρόπο που θα τους υποδειχθεί. Σε όσα μαθήματα τίθεται μέγιστος αριθμός δηλώσεων, ο αριθμός αυτός θα συμπληρωθεί με τρόπο επιλογής που ανακοινώνεται πριν από την έναρξη των μαθημάτων.

α) Μαθήματα Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας (οροφή 90 δηλώσεις): θα δηλωθούν ηλεκτρονικά, όταν ανοίξουν οι δηλώσεις μαθημάτων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, έως τη συμπλήρωση του μέγιστου αριθμού.

β) Μαθήματα Κατεύθυνσης Παιδαγωγικής (οροφή 70 δηλώσεις): θα δηλωθούν ηλεκτρονικά, όταν ανοίξουν οι δηλώσεις μαθημάτων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, έως τη συμπλήρωση του μέγιστου αριθμού.

Δήλωση μαθημάτων ελεύθερης επιλογής από άλλα Τμήματα

Όσα μαθήματα δεν περιλαμβάνονται στην ηλεκτρονική σελίδα των δηλώσεων, πρέπει να δηλωθούν σε έντυπη [συμπληρωματική δήλωση](#), η οποία θα υπογραφεί από τον διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα του μαθήματος και θα κατατεθεί ηλεκτρονικά στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής.

Επικάλυψη – αποκλεισμός μαθημάτων προς δήλωση

Η επιλογή των μαθημάτων γίνεται με βάση τον κωδικό τους αριθμό. Φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν προακτέο βαθμό σε κάποιο μάθημα δεν επιτρέπεται να το δηλώσουν για δεύτερη φορά, (α) αν έχει ίδιο τίτλο/περιεχόμενο αλλά διαφορετικό κωδικό (ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία ανήκουν, π.χ. ΦΚ ή ΑΕΦ), ή (β) αν έχει ίδιο κωδικό αλλά διαφορετικό τίτλο/περιεχόμενο.

Δήλωση μαθήματος σε περίπτωση αποτυχίας σε αυτό και στις δύο εξεταστικές ενός εξαμήνου:

(α) σε υποχρεωτικό μάθημα (δηλαδή στα μαθήματα κορμού, τις διδακτικές μεθοδολογίες και την πληροφορική): οι φοιτητές και οι φοιτήτριες υποχρεούνται να το επαναλάβουν σε επόμενο εξάμηνο όταν προσφερθεί, αφού προηγουμένως το (ξανα)δηλώσουν,

(β) στα άλλα μαθήματα: μπορούν στη θέση του κάθε μαθήματος να δηλώσουν είτε το ίδιο, εάν προσφερθεί πάλι, είτε κάποιο άλλο της ίδιας κατηγορίας.

Υπέρβαση αριθμού μαθημάτων δήλωσης

Σε περίπτωση υπέρβασης του αριθμού δηλωνόμενων μαθημάτων, η Γραμματεία –εφόσον ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δεν απαντήσουν σε σχετικό μήνυμά της– θα προβεί η ίδια, αναγκαστικά, στην τυχαία διαγραφή μαθημάτων από τις καρτέλες των φοιτητών ώστε να μην υπερβεί ο μέγιστος προβλεπόμενος αριθμός.

Δηλώσεις φοιτητών/φοιτητριών σε Erasmus+

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+ κατά τη διάρκεια της απουσίας τους στο εξωτερικό “μεταφέρουν” τυπικά το τρέχον εξάμηνο σπουδών τους από το Α.Π.Θ. στο Ίδρυμα που τους υποδέχθηκε. Για τον λόγο αυτόν δεν δικαιούνται στο εξάμηνο εκείνο να υποβάλουν δήλωση μαθημάτων στο Τμήμα μας.

Δηλώσεις για αντικατάσταση βαθμού (πρόσθετα μαθήματα)

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες δικαιούνται να αντικαταστήσουν τους βαθμούς συνολικά δύο (2) μαθημάτων από τα 30 κατ’ επιλογήν μαθήματα που οφείλουν για την απόκτηση πτυχίου (δηλ. εκτός από τον βαθμό στα δώδεκα μαθήματα κορμού και τις τρεις διδακτικές μεθοδολογίες). Γι’ αυτό, όταν συμπληρώσουν τον απαιτούμενο αριθμό μαθημάτων ανά κατηγορία, δικαιούνται να δηλώσουν πρόσθετα μαθήματα για εξέταση: ο προακτέος βαθμός κάθε τέτοιου μαθήματος (έως δύο μαθήματα) αντικαθιστά τον χαμηλότερο βαθμό άλλου μαθήματος της ίδιας κατηγορίας (Κατεύθυνσης Φ ή Π, ΦΚ, ΑΕΦ/ΛΦΙ, ΝΕΦ/ΜΕΦ, Ιστορίας, Ξένης γλώσσας, Ελεύθερης Επιλογής). Τα μαθήματα των οποίων ο βαθμός αντικαθίσταται δεν συνυπολογίζονται στον βαθμό πτυχίου αλλά περιλαμβάνονται στην αναλυτική βαθμολογία. Τα αναγραφόμενα μαθήματα των οποίων ο βαθμός δεν συνυπολογίζεται δεν μπορεί να ξεπερνούν τα πέντε (5).

Επιλογή Κατεύθυνσης

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες οφείλουν να επιλέξουν την Κατεύθυνση σπουδών που επιθυμούν (Φιλοσοφία ή Παιδαγωγική) στην ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων από το 3^ο εξάμηνο και το αργότερο στην αρχή του 5^{ου} εξαμήνου. Η επιλογή Κατεύθυνσης είναι **προϋπόθεση** για τη δήλωση μαθημάτων αυτής της Κατεύθυνσης.

Στην περίπτωση που φοιτητές και φοιτήτριες επιθυμούν να δηλώσουν μάθημα Κατεύθυνσης χωρίς να έχουν δηλώσει ακόμη Κατεύθυνση, αυτό μπορεί να γίνει **μόνο** μετά από συνεννόηση με τον διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα. Το μάθημα θα τους πιστωθεί αναλόγως της Κατεύθυνσης που θα δηλώσουν αργότερα, δηλ. ως μάθημα είτε Κατεύθυνσης είτε Ελεύθερης Επιλογής.

Φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν έρθει με μετεγγραφή από άλλα αντίστοιχα Τμήματα μπορούν να επιλέξουν οποιαδήποτε από τις δύο Κατευθύνσεις.

Η αλλαγή Κατεύθυνσης είναι δυνατή. Ωστόσο, μόνο δύο από τα μαθήματα της προηγούμενης Κατεύθυνσης μπορούν να πιστωθούν ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής. Τυχόν παραπάνω μαθήματα της προηγούμενης Κατεύθυνσης απλώς θα αναφέρονται στο Παράρτημα Διπλώματος και δεν θα συνυπολογίζονται στον βαθμό πτυχίου.

Πτυχιακή εργασία

Οι φοιτητές και φοιτήτριες που βρίσκονται στο 7^ο εξάμηνο και άνω έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία στο πλαίσιο της Κατεύθυνσης που ακολουθούν. Η δήλωση της εργασίας γίνεται κατά την περίοδο δήλωσης των μαθημάτων, μετά από συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή, με κατάθεση [ειδικού έντυπου](#) στη Γραμματεία του Τμήματος.

Η πτυχιακή εργασία, εφόσον βαθμολογηθεί με προακτέο βαθμό, πιστώνεται με τις ακόλουθες μονάδες:

α) στην Κατεύθυνση Φιλοσοφίας με 12 ECTS που αντιστοιχούν σε δύο (2) μαθήματα Κατεύθυνσης (η εργασία πρέπει να έχει έκταση τουλάχιστον 10.000 λέξεις, χωρίς τη βιβλιογραφία, τυχόν παραρτήματα κ.ά.)·

β) στην Κατεύθυνση Παιδαγωγικής με 8 ECTS που αντιστοιχούν στα δύο (2) μαθήματα ελεύθερης επιλογής (οδηγίες για την εργασία: <https://www.edlit.auth.gr/wp-content/uploads/sites/64/2021/09/Προδιαγραφές-Πτυχιακής-εργασίας-Παιδαγωγικής.pdf>).

Σε περίπτωση δήλωσης πτυχιακής εργασίας, ο αριθμός μαθημάτων προς δήλωση (εκτός της πτυχιακής) είναι για το εξάμηνο δήλωσής της επτά (7)· για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Παλιού Προγράμματος Σπουδών είναι οκτώ (8) μαθήματα.

Δήλωση συγγραμμάτων

Η επιλογή συγγράμματος γίνεται με ηλεκτρονική δήλωση σε ημερομηνία που ανακοινώνεται μετά την έναρξη του εξαμήνου, αποκλειστικά μέσα από την ηλεκτρονική υπηρεσία ολοκληρωμένης διαχείρισης συγγραμμάτων «ΕΥΔΟΞΟΣ», <http://eudoxus.gr>. Η εμπρόθεσμη δήλωση είναι αναγκαία προϋπόθεση για την παραλαβή του συγγράμματος.

Ο συνολικός αριθμός των συγγραμμάτων που δικαιούται κάθε φοιτητής και φοιτήτρια είναι ίσος με τον ελάχιστο αριθμό των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου και για τα οποία προσφέρεται σύγγραμμα μέσω του «ΕΥΔΟΞΟΣ».

Αξιολόγηση μαθημάτων

Κάθε εξάμηνο, πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν το δικαίωμα και την υποχρέωση να αξιολογούν τα μαθήματα και τους διδάσκοντές τους. Η συμμετοχή στην ηλεκτρονική ανώνυμη αξιολόγηση προσφέρει σημαντική ανατροφοδότηση με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των σπουδών και λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού. Η ενημέρωση γίνεται με ανακοίνωση του Τμήματος και με ηλεκτρονικό μήνυμα που αποστέλλει η ΜΟ-ΔΙΠ-ΑΠΘ.

Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ-ΑΠΘ: <http://qa.auth.gr>) και στην ιστοσελίδα του Τμήματος (<http://www.edlit.auth.gr>).

Εξετάσεις

Για κάθε μάθημα, είτε διδάσκεται σε ένα εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους (χειμερινό ή εαρινό) είτε διδάσκεται και στα δύο εξάμηνα (από τον ίδιο ή διαφορετικό καθηγητή), υπάρχουν δύο (2) εξεταστικές περιόδους. Η πρώτη περίοδος ορίζεται αμέσως μετά τη λήξη του εξαμήνου που διδάσκεται· η δεύτερη ορίζεται τον Σεπτέμβριο. Δεν επιτρέπεται η δεύτερη εξέταση σε μάθημα στο οποίο ο φοιτητής/η φοιτήτρια έχει προβιβάσιμο βαθμό, ούτε είναι υποχρεωτική η συμμετοχή στη δεύτερη εξεταστική σε περίπτωση αποτυχίας στην πρώτη εξεταστική.

Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα μετά και τη δεύτερη εξεταστική ενός εξαμήνου:

(α) σε υποχρεωτικό μάθημα (δηλαδή στα μαθήματα κορμού, τις διδακτικές μεθοδολογίες και την πληροφορική): οι φοιτητές και οι φοιτήτριες υποχρεούνται να το επαναλάβουν σε επόμενο εξάμηνο όταν προσφερθεί, αφού προηγουμένως το (ξανα)δηλώσουν,

(β) στα άλλα μαθήματα: μπορούν στη θέση του κάθε μαθήματος να δηλώσουν είτε το ίδιο, εάν προσφερθεί πάλι, είτε κάποιο άλλο της ίδιας κατηγορίας.

Αναγκαία προϋπόθεση για τη συμμετοχή κατά τις δύο περιόδους στην εξέταση οποιουδήποτε μαθήματος είναι η εμπρόθεσμη ηλεκτρονική δήλωσή του στην αρχή του εξαμήνου που διδάσκεται. Δεν γίνεται δεκτός βαθμός εξέτασης σε αδήλωτο μάθημα.

Αποτυχία περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα: στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δύναται να ζητήσει με αίτηση προς τον Πρόεδρο του Τμήματος να αξιολογηθεί από τριμελή επιτροπή καθηγητών/καθηγητριών, στην οποία δεν συμμετέχει ο διδάσκων ή η διδάσκουσα του μαθήματος.

Πρόσθετες εξετάσεις για 9ο εξάμηνο και άνω: Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που περάτωσαν την τετραετή φοίτηση (δηλ. φοιτούν στο 9^ο εξάμηνο κ.ε.) έχουν τη δυνατότητα κατά την εξεταστική περίοδο κάθε εξαμήνου να εξεταστούν σε μαθήματα που είναι υποχρεωτικά για τη λήψη του πτυχίου και τα είχαν δηλώσει σε παλαιότερα εξάμηνα αλλά δεν τα έχουν περάσει. Προϋπόθεση για να εξεταστούν στα μαθήματα αυτά είναι να τα ξαναδηλώσουν, μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας στην οποία περιλαμβάνονται τα προς εξέταση μαθήματα.

Ο βαθμός πτυχίου

Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών/τριών ορίζεται από μηδέν έως δέκα. Η κλίμακα των προβιβάσιμων βαθμών και του βαθμού πτυχίου είναι: η εξής: Άριστα (8,5-10), Λίαν Καλώς (6,50-8,49), Καλώς (5-6,49).

Ο βαθμός του πτυχίου σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 14.1/B3/2166 (ΦΕΚ Β' 308/18.6.1987) υπολογίζεται ως εξής:

- (α) Το άθροισμα των βαθμών όλων των μαθημάτων πολλαπλασιάζεται με τον συντελεστή 1,5 (που είναι ο συντελεστής βαρύτητας για τα τρία μαθήματα) και δίνει το γινόμενο Α.
- (β) Ο αριθμός όλων των μαθημάτων (45 ή 55, αναλόγως του Προγράμματος Σπουδών) πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό 1,5 και δίνει το γινόμενο Β.
- (γ) Το πηλίκον της διαίρεσης των δύο γινομένων ($A : B$) είναι ο βαθμός του πτυχίου.

Σε περίπτωση που βαθμολογείται πτυχιακή εργασία, ο υπολογισμός του βαθμού του πτυχίου γίνεται ως εξής: (α) Το άθροισμα των βαθμών όλων των μαθημάτων (εκτός από την πτυχιακή) πολλαπλασιάζεται με τον συντελεστή 1,5 (που είναι ο συντελεστής για τα τρία μαθήματα) και δίνει το γινόμενο Α1. (β) Ο βαθμός της πτυχιακής πολλαπλασιάζεται με τον συντελεστή 2 (που είναι ο ανώτατος συντελεστής βαρύτητας) και δίνει το γινόμενο Α2. (γ) Προστίθενται τα δύο γινόμενα Α1 + Α2 και δίνουν το άθροισμα Α. (δ) Ο αριθμός όλων των μαθημάτων (εκτός από την πτυχιακή: 43 ή 53, αναλόγως του Προγράμματος Σπουδών) πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό 1,5 και δίνει το γινόμενο Β1. (ε) Στο γινόμενο Β1 προστίθεται το 2 (συντελεστής πτυχιακής) και δίνει το άθροισμα Β. (στ) Το πηλίκον της διαίρεσης του Α με το Β ($A : B$) είναι ο βαθμός του πτυχίου.

Οι ηλεκτρονικές δηλώσεις

Συνολικά, οι φοιτητές/τριες οφείλουν να κάνουν τις ακόλουθες ηλεκτρονικές δηλώσεις, μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας και όπως αναφέρεται παραπάνω:

Στην αρχή κάθε εξαμήνου:

- (α) δήλωση εγγραφής στο εξάμηνο: θεωρείται ότι υποβάλλεται αυτόματα μαζί με τη (β)
- (β) δήλωση μαθημάτων στο <http://students.auth.gr>
- (γ) δήλωση συγγραμμάτων στο <http://eudoxus.gr>

Στην αρχή 3^{ου} – 5^{ου} εξαμήνου:

- (δ) δήλωση κατεύθυνσης σπουδών (γίνεται μαζί με τη δήλωση μαθημάτων).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ (2011-)

Το πρόγραμμα σπουδών (ΠΣ) ισχύει από τον Σεπτέμβριο 2013 για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που έχουν εισαχθεί στο Τμήμα από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και εξής* : για τη λήψη πτυχίου απαιτείται η συμπλήρωση 240 ECTS, που αντιστοιχούν σε 45 μαθήματα.

	Κατηγορία μαθημάτων	Σύνολο μαθημ.	ECTS/ μάθημα	Σύνολο ECTS
ΚΟΙΝΑ (31)	1 Φιλοσοφία-κορμός (6) 1. Εισαγωγή στη Φιλοσοφία (Φ 101) 2. Γνωσιολογία (Φ 103) 3. Πολιτική Φιλοσοφία (Φ 106) 4. Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία (Φ 111) 5. Νεότερη Φιλοσοφία (Φ 112) 6. Σύγχρονη Φιλοσοφία (Φ 114)	6	5	30
	2 Παιδαγωγική-κορμός (6) 1. Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (ΕΙΣΠ 100) [6ECTS] 2. Σχολική Παιδαγωγική I (ΣΧΠΙ 400) 3. Σχολική Παιδαγωγική II (ΣΧΠΙΙ 400) 4. Ιστορική Παιδαγωγική (ΠΙ 700) 5. Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης (ΚΕ 800) 6. Εκπαιδευτική ψυχολογία (ΕΨ 900)	6	5/6	31
	3 Φιλοσοφικά κείμενα (3) Κείμενα αρχαίας φιλοσοφίας [ΦΚ]	3	6	18
	4 Διδακτικές μεθοδολογίες (3) Νεοελληνικής Γλώσσας (701) Ιστορίας (702) Αρχαίων Ελληνικών (703)	3	6	18
	5 Μαθήματα φιλολογικής κατάρτισης (9) Αρχαία ελληνική & λατινική φιλολογία [ΑΕΦ/ΛΦΙ] 3 5 15 Μεσαιωνική & Νεοελληνική φιλολογία [ΝΕΦ/ΜΕΦ] 3 5 15 Ιστορία, Αρχαιολογία, Ιστορία Τέχνης 3 4 12	3	5	15
	6 Πληροφορική (1)	1	5	5
	7 Ξένη γλώσσα (1)	1	4	4
	8 Ελεύθερες επιλογές (2)	2	4	8
ΚΑΤΕΥ- ΘΥΝΣΗ (14)	Φιλοσοφία (14) Μαθήματα κατεύθυνσης – κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	14	6	84
	Παιδαγωγική (14) Π 1000 – υποχρεωτικό 13 Μαθήματα κατεύθυνσης – κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	14	6	84
	<i>Σύνολο μαθημάτων / ECTS</i>	45		240

* Για το Παλιό Πρόγραμμα Σπουδών (2003-2010) βλ. <https://www.edlit.auth.gr/wp-content/uploads/sites/64/2021/02/Odigos-Spoudwn-palaio-PPS-2003-2010.pdf>.

Κοινά μαθήματα

1. Μαθήματα Φιλοσοφίας – Κορμού (6 μαθήματα x 5 ECTS = 30 ECTS)

Σκοπός των έξι μαθημάτων κορμού είναι η εισαγωγή στην προβληματική κεντρικών κλάδων της φιλοσοφίας και η επισκόπηση των κυριότερων περιόδων της ιστορίας της φιλοσοφίας. Συνιστάται η παρακολούθησή τους στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα των σπουδών.

2. Μαθήματα Παιδαγωγικής – Κορμού (6 μαθήματα, 31 ECTS)

Τα έξι μαθήματα Κορμού καλύπτουν βασικές θεματικές της Παιδαγωγικής Επιστήμης. Συνιστάται η παρακολούθησή τους στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα των σπουδών.

3. Φιλοσοφικά κείμενα (3 μαθήματα x 6 ECTS = 18 ECTS – κωδικοί ΦΚ200-399)

Επιλέγονται τρία (3) από τα προσφερόμενα μαθήματα (ΦΚ), τα οποία σκοπό έχουν την εξοικείωση με τα κείμενα της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφικής γραμματείας από το πρωτότυπο.

4. Μαθήματα Διδακτικής Μεθοδολογίας (3 μαθήματα x 6 ECTS = 18 ECTS)

Τα τρία υποχρεωτικά μαθήματα Διδακτικής Μεθοδολογίας δηλώνονται στα τελευταία εξάμηνα και συνιστάται να έχει προηγηθεί η παρακολούθηση των μαθημάτων φιλολογικής κατάρτισης.

5. Μαθήματα φιλολογικής κατάρτισης (9 μαθήματα, 42 ECTS)

Τα μαθήματα επιλέγονται από τα προσφερόμενα ως εξής:

- α. Τρία (3) μαθήματα Αρχαίας Ελληνικής ή/και Λατινικής Φιλολογίας [x 5 ECTS = 15 ECTS]. Προσφέρονται από το Τμήμα μας και από το Τμήμα Φιλολογίας (κωδικοί: ΑΕΦ και ΛΦΙ).
- β. Τρία (3) μαθήματα Μεσαιωνικής ή/και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας [x 5 ECTS = 15 ECTS]. Προσφέρονται από το Τμήμα μας και από το Τμήμα Φιλολογίας (κωδικοί: ΜΕΦ και ΝΕΦ).
- γ. Τρία (3) μαθήματα Αρχαίας, Βυζαντινής, Νεότερης ή Σύγχρονης Ιστορίας, Αρχαιολογίας ή Ιστορίας της Τέχνης [x 4 ECTS = 12 ECTS]. Προσφέρονται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Επιλέξιμοι κωδικοί: ΙΑΕ, ΙΒΥ, ΙΝΕ, ΙΝΧ, ΙΣΕ, ΑΒΥ, ΑΙΤ, ΑΚΛ, ΑΠΡ. Οι ελάχιστες μονάδες ECTS του κάθε μαθήματος αυτής της κατηγορίας είναι τέσσερις (4).

6. Πληροφορική (1 μάθημα x 5 ECTS = 5 ECTS)

Το μάθημα Πληροφορικής προσφέρεται από το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής.

7. Ξένη Γλώσσα (1 μάθημα x 4 ECTS = 4 ECTS)

Επιλέγεται ένα (1) μάθημα από τις ξένες γλώσσες που διδάσκονται στο Α.Π.Θ., σύμφωνα με τις σχετικές ανακοινώσεις.

8. Μαθήματα ελεύθερης επιλογής (2 μαθήματα x 4 ECTS = 8 ECTS)

Τα μαθήματα αυτά (ΕΕ) μπορούν να προέρχονται από οποιοδήποτε Τμήμα του Α.Π.Θ., συμπεριλαμβανομένου και του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής. Δεν μπορεί να δηλωθεί ως ΕΕ μάθημα που προσφέρεται ως γλωσσικό μάθημα ξένης γλώσσας. Οι ελάχιστες μονάδες ECTS του κάθε μαθήματος αυτής της κατηγορίας είναι τέσσερις (4).

Μαθήματα Κατεύθυνσης

Κατεύθυνση Φιλοσοφίας (14 μαθήματα x 6 ECTS = 84 ECTS)

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες οφείλουν να επιτύχουν σε 14 μαθήματα Κατεύθυνσης που επιλέγουν από τα προσφερόμενα, τα οποία ανανεώνονται κάθε έτος. Τα μαθήματα αυτά προσφέρουν αναλυτικότερη ενασχόληση με συγκεκριμένες μορφές, περιόδους και προβλήματα της φιλοσοφικής σκέψης. Σε αυτά περιλαμβάνονται τα Σεμινάρια, στα οποία γίνεται εμβάθυνση σε φιλοσοφικά ζητήματα ή κείμενα και ερευνητική προσέγγισή τους. Ο ανώτατος αριθμός φοιτητών και φοιτητριών ανά σεμινάριο είναι τριάντα (30), η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική και αντί τελικής εξέτασης εκπονείται γραπτή εργασία.

Όσοι φοιτητές και φοιτήτριες της Κατεύθυνσης κατά τα ακαδ. έτη 2013-14 & 2014-15 είχαν δηλώσει, σύμφωνα με την τότε ρύθμιση, εκτός από τα τρία (3) απαιτούμενα ΦΚ, επιπλέον ΦΚ, αυτά έχουν πιστωθεί ως μαθήματα Κατεύθυνσης. Από το ακαδ. έτος 2015-16 δεν ισχύει αυτή η ρύθμιση και ο μέγιστος αριθμός ΦΚ είναι τρία (3): τυχόν πρόσθετα ΦΚ μπορούν να πιστωθούν μόνον ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής.

Κατεύθυνση Παιδαγωγικής (14 μαθήματα x 6 ECTS = 84 ECTS)

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες οφείλουν να επιτύχουν σε 14 μαθήματα Κατεύθυνσης από τα προσφερόμενα. Το μάθημα Π1000 είναι υποχρεωτικό για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες της κατεύθυνσης Παιδαγωγικής που ακολουθούν το Πρόγραμμα Σπουδών (εισαγωγή από το ακαδ. έτος 2011-12), εκτός εάν έχουν προακτέο βαθμό στο ΕΙΣΜ600.

Διευκρινίσεις για φοιτητές και φοιτήτριες που εισήχθησαν τα ακαδ. έτη 2011-12 & 2012-13

1. Φιλοσοφικά μαθήματα κορμού για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας: εφόσον έχουν προακτέο βαθμό σε κάποιο από τα καταργηθέντα μαθήματα Κορμού του Τομέα Φιλοσοφίας (Φ102, Φ104, Φ107, Φ109, Φ113), *κατοχύρωσαν* τους βαθμούς αυτούς ως βαθμούς μαθημάτων Κατεύθυνσης.

2α. Παιδαγωγικά μαθήματα κορμού για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας: εφόσον έχουν προακτέο βαθμό σε κάποιο από τα καταργηθέντα μαθήματα Κορμού του Τομέα Παιδαγωγικής (ΙΕΑΙ 500, ΕΙΣΜ 600), *κατοχύρωσαν* τους βαθμούς αυτούς ως βαθμούς μαθημάτων που ανήκουν στα έξι (6) μαθήματα κορμού Παιδαγωγικής: το ΙΕΑΙ 500 αντιστοιχεί στο μάθημα «Ιστορική Παιδαγωγική» (ΙΠ 700). Ο συνολικός αριθμός μαθημάτων κορμού Παιδαγωγικής που οφείλουν να περάσουν είναι έξι (6) και μπορεί να συμπληρωθεί με κάποιο/α από τα υπόλοιπα μαθήματα αυτής της κατηγορίας.

2β. Παιδαγωγικά μαθήματα κορμού για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες Κατεύθυνσης Παιδαγωγικής: εφόσον έχουν προακτέο βαθμό στα παλαιότερα και καταργηθέντα μαθήματα Κορμού του Τομέα Παιδαγωγικής (ΙΕΑΙ 500, ΙΕΑΠ 500, ΨΑΙ 200, ΨΑΠ 200, ΚΘΑΙ 300, ΚΘΑΠ 300, ΕΙΣΜ 600), *κατοχυρώνουν* τα μαθήματα αυτά ως εξής:

- Προακτέος βαθμός σε ΙΕΑΙ 500 ή ΙΕΑΠ 500 → ΙΠ 700 Ιστορική Παιδαγωγική
- Προακτέος βαθμός σε ΚΘΑΙ 300 ή ΚΘΑΠ 300 → ΚΕ 800 Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης
- Προακτέος βαθμός σε ΨΑΙ 200 ή ΨΑΠ 200 → ΕΨ 900 Εκπαιδευτική ψυχολογία
- Προακτέος βαθμός σε ΙΕΑΙ 500 και ΙΕΑΠ 500 → ΙΠ 700 Ιστορική Παιδαγωγική και ΚΕ 800 Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης ή ΕΨ 900 Εκπαιδευτική ψυχολογία
- Προακτέος βαθμός σε ΚΘΑΙ 300 και ΚΘΑΠ 300 → ΚΕ 800 Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης και ΙΠ 700 Ιστορική Παιδαγωγική ή ΕΨ 900 Εκπαιδευτική ψυχολογία
- Προακτέος βαθμός σε ΨΑΙ 200 και ΨΑΠ 200 → ΕΨ 900 Εκπαιδευτική ψυχολογία και ΙΠ 700 Ιστορική Παιδαγωγική ή ΚΕ 800 Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης

- Προακτές βαθμός σε **ΕΙΣΜ 600** → **Π 1000** Εισαγωγή στην παιδαγωγική έρευνα
- Τα μαθήματα **ΕΙΣΠ 100** Εισαγωγή στην Παιδαγωγική, **ΣΧΠΠ 400** Σχολική Παιδαγωγική Ι και **ΣΧΠΠ 400** Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ εξακολουθούν και **παραμένουν υποχρεωτικά**.

2γ. Φοιτητές και φοιτήτριες Κατεύθυνσης Παιδαγωγικής που έχουν κατοχυρώσει τα έξι (6) μαθήματα Κορμού Παιδαγωγικής του Νέου Προγράμματος Σπουδών και έχουν προακτούς βαθμούς σε επιπλέον μαθήματα κορμού του ΠΠΣ, τότε τα τελευταία που πλεονάζουν πιστώθηκαν ως μαθήματα Κατεύθυνσης.

3. Φιλοσοφικά Κείμενα (ΦΚ): Στην κατηγορία αυτή κατοχυρώνονται όλοι οι βαθμοί των μαθημάτων που έχουν περαστεί ως ΦΚ. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες Κατεύθυνσης Παιδαγωγικής όφειλαν (σύμφωνα με το ΝΠΣ και το ΠΠΣ) να είχαν επιλέξει ΦΚ μόνο αρχαία φιλοσοφικά κείμενα. Από το ακαδ. έτος 2013-14 η κατηγορία ΦΚ περιλαμβάνει αποκλειστικά αρχαία ελληνικά φιλοσοφικά κείμενα.

4α. Αρχαία Ελληνική Φιλολογία (ΑΕΦ): Τα μαθήματα προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας ή το Τμήμα μας (με κωδικό ΑΕΦ και ΛΦΙ). Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που έχουν εξετασθεί επιτυχώς σε περισσότερα από τρία (3) ΑΕΦ/ΛΦΙ: (α) Αν έχουν προακτέο βαθμό στα μαθήματα ΑΕΦ 106 και ΑΕΦ 112, αυτά μπορούν να τους πιστωθούν ως ΦΚ. (β) Αν έχουν προακτέο βαθμό σε άλλα μαθήματα, αυτά τους πιστώθηκαν ως ελεύθερες επιλογές.

4β. Νεοελληνική Γραμματεία και Γλώσσα (ΝΕΦ): Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μπορούν να δηλώσουν οποιοδήποτε μάθημα προσφέρει το Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής ή το Τμήμα Φιλολογίας στο Τμήμα Φ&Π με κωδικό ΝΕΦ/ΜΕΦ. Φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν εξετασθεί επιτυχώς σε περισσότερα από τρία (3) ΝΕΦ/ΜΕΦ, αυτά τους πιστώθηκαν ως ελεύθερες επιλογές.

5. Γλωσσολογία (ΓΛΩ 301, 310): Φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν προακτέο βαθμό σε κάποιο από τα μαθήματα ΓΛΩ 301 & 310, τον πιστώνονται ως βαθμό μαθήματος ελεύθερης επιλογής.

6. Πληροφορική: Ο τελικός βαθμός της πληροφορικής στο πτυχίο είναι ένας (1): στην περίπτωση που φοιτητής ή φοιτήτρια έχει επιτύχει και στα δύο μαθήματα πληροφορικής που προσφέρονταν (ΠΛ101, ΠΛ102), ο βαθμός προκύπτει ως μέσος όρος των βαθμών των δύο μαθημάτων.

7. Ξένη γλώσσα: Ο τελικός βαθμός της ξένης γλώσσας στο πτυχίο είναι ένας (1): στην περίπτωση που φοιτητής ή φοιτήτρια έχει επιτύχει σε περισσότερα από ένα μαθήματα ξένης γλώσσας, ο βαθμός προκύπτει ως μέσος όρος των βαθμών όλων μαθημάτων ξένης γλώσσας έχει περάσει.

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ & ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

	Κατηγορία μαθημάτων	1° εξ.	2° εξ.	3° εξ.	4° εξ.	5° εξ.	6° εξ.	7° εξ.	8° εξ.	Σύνολ μαθημ.	ECTS μάθημ.	ECTS
ΚΟΙΝΑ (31)	Φιλοσοφία: κορμός (6)	2 (10)	1 (5)	2 (10)	1 (5)	—	—	—	—	6	5	30
	Φιλοσοφικά κείμενα (3)	—	—	1 (6)	—	1 (6)	—	1 (6)	—	3	6	18
	Παιδαγωγική: κορμός (6)	2 (11)	1 (5)	2 (10)	1 (5)	—	—	—	—	6	5 ή 6	31
	Διδακτικές μεθοδολογίες (3)	—	—	—	—	—	1 (6)	1 (6)	1 (6)	3	6	18
	Αρχαία γραμματεία (3)	1 (5)	1 (5)	—	1 (5)	—	—	—	—	3	5	15
	Νεοελληνική γραμματεία (3)	—	1 (5)	—	1 (5)	—	1 (5)	—	—	3	5	15
	Ιστορία (3)	—	1 (4)	1 (4)	—	1 (4)	—	—	—	3	4	12
	Πληροφορική (1)	—	1 (5)	—	—	—	—	—	—	1	5	5
	Ξένη γλώσσα (1)	1 (4)	—	—	—	—	—	—	—	1	4	4
	Ελεύθερες επιλογές (2)	—	—	—	—	1 (4)	—	—	1 (4)	2	4	8
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ (14)	1. Φιλοσοφία (14)											
	Μαθήματα κατεύθυνσης κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	—	—	—	2 (12)	3 (18)	3 (18)	3 (18)	3 (18)	14	6	84
	2. Παιδαγωγική (14)											
	Μαθήματα κατεύθυνσης κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	—	—	—	2 (12)	3 (18)	3 (18)	3 (18)	3 (18)	14	6	84
	<i>Σύνολο μαθημάτων</i>	6	6	6	6	6	5	5	5	45		
	ECTS	30	29	30	32	32	29	30	28			240

- Σε παρένθεση οι πιστωτικές μονάδες (ECTS).

- Ο συνολικός αριθμός των δηλωνόμενων μαθημάτων μπορεί να φτάσει τα επτά (7) για τα εξάμηνα 1ο-6ο και εννέα (9) για τα εξάμηνα 7ο κ.ε.

Το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, στο πλαίσιο της παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης των φοιτητών και των φοιτητριών του αναπτύσσει πρόγραμμα **υποχρεωτικής** Πρακτικής Άσκησης με δυο σπείρες.

Σπείρα 1^η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Υπεύθυνες: η καθηγήτρια Βασιλική Παπαδοπούλου και τα μέλη Ε.ΔΙ.Π. Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου και Φωτεινή Τολούδη.

Το υποχρεωτικό πρόγραμμα της «1^{ης} σπείρας» της «Πρακτικής Άσκησης: οργάνωση, διοίκηση και εσωτερική λειτουργία του σχολείου» αφορά 48ωρες πρακτική άσκηση σε συνεργασία με τα σχολεία με πρόβλεψη τόσο επιτόπιων επισκέψεων φοιτητών και φοιτητριών όσο και πρόσκλησης στη σχολή υπευθύνων της σχολικής διοίκησης και της σχολικής μονάδας.

Αναλυτικότερα, στο εαρινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους αναπτύσσεται το πρόγραμμα της «1ης σπείρας» του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης, συνδεδεμένο με το τρίωρο μάθημα Π400 ΣΧΠ II: Σχολική Παιδαγωγική II και με τη δίωρη συνάντηση-μάθημα ανατροφοδότησης, προετοιμασίας και αναστοχασμού. Κατά την ανάπτυξη του προγράμματος αυτού ομάδες 20-25 φοιτητών και φοιτητριών που βρίσκονται στο 4ο εξάμηνο των σπουδών τους, παράλληλα με τη θεωρητική εκπαίδευσή τους στο παραπάνω μάθημα, επισκέπτονται ένα δευτεροβάθμιο σχολείο (4 ημέρες), με στόχο να προσεγγίσουν το σχολείο ως υποψήφιοι εκπαιδευτικοί-ερευνητές και ως υποψήφια εκπαιδευτικοί-ερευνητριες, να παρατηρήσουν το σχολείο και τη διδασκαλία, να συνδιαλλαγούν με τα μέλη της σχολικής μονάδας και στη βάση αυτών να αναστοχαστούν κριτικά και να αυτοστοχαστούν αναφορικά με τα παρακάτω θέματα:

- Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας
- Υλικοτεχνική υποδομή της σχολικής μονάδας - το σχολείο ως κοινότητα μάθησης
- Το επάγγελμα του φιλολόγου
- Η διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων

Επίσης σε σχέση με όλα τα παραπάνω θέματα προβλέπεται η πρόσκληση στελεχών της εκπαιδευτικής κοινότητας αλλά και μελών των συνεργαζόμενων σχολικών μονάδων στη σχολή, με σκοπό να ενισχυθεί η σύνδεση του πανεπιστημίου με την τοπική κοινότητα από τη μία αλλά και από την άλλη να εξορθολογιστεί ο φόρτος εργασίας που αναλαμβάνουν τα σχολεία στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των υποψήφιων εκπαιδευτικών μας.

Παραδοτέο: Το portfolio της «1ης σπείρας» του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.

Σπείρα 2^η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Υπεύθυνες: η καθηγήτρια Βασιλική Παπαδοπούλου και τα μέλη Ε.ΔΙ.Π. Τριανταφυλλιά Γιάννου, Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου και Φωτεινή Τολούδη

Το υποχρεωτικό πρόγραμμα της «2ης σπείρας» της «Πρακτικής Άσκησης: Παρατήρηση, ανάλυση διδασκαλίας και αυτόνομη διδασκαλία τριών “φιλολογικών” μαθημάτων» αφορά 6 ώρες πρακτική άσκηση σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Αναλυτικότερα, στο χειμερινό και στο εαρινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους αναπτύσσεται το υποχρεωτικό πρόγραμμα της «2ης σπείρας» του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης *συνδεδεμένο με τα τρία υποχρεωτικά τετράωρα μαθήματα Διδακτικής Μεθοδολογίας (1: Διδακτική Μεθοδολογία Νεοελληνικής Γλώσσας [701], 2: Διδακτική Μεθοδολογία Ιστορίας [702] και 3: Διδακτική Μεθοδολογία Αρχαίων Ελληνικών [703]) και συμμετέχοντες και συμμετέχουσες τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του 5ου, του 6ου και του 7ου εξαμήνου.*

Στα εξάμηνα αυτά οι τελευταίοι/τελευταίες συμμετέχουν σε ένα (1) μάθημα Διδακτικής Μεθοδολογίας ανά εξάμηνο και παράλληλα προς τη σχετική θεωρητική και εφαρμοσμένη εκπαίδευσή τους στο Πανεπιστήμιο ασκούνται έξι (6) ώρες ανά τριάδες σε δευτεροβάθμιο σχολείο παρατηρούν και κατόπιν αναλύουν τρεις (3) διδασκαλίες ενός/μιας εκπαιδευτικού, ασκούνται στη διδασκαλία ως βοηθοί εκπαιδευτικού για δύο (2) ώρες και στο τέλος σχεδιάζουν και διδάσκουν αυτόνομα για μια διδακτική ώρα, με «κριτικούς φίλους» τον/την εκπαιδευτικό και τα άλλα δύο μέλη της ομάδας τους.

Παραδοτέο: Οι τρεις φάκελοι της Πρακτικής Άσκησης του κάθε μαθήματος (της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, της Ιστορίας και της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας) και, μετά την ολοκλήρωση και των τριών μαθημάτων, το portfolio της «2ης σπείρας» του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.

3^η σπείρα ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Το προαιρετικό πρόγραμμα της «3ης σπείρας» της «Πρακτικής Άσκησης: Εργασία πλήρους απασχόλησης και διεξαγωγή Έρευνας δράσης σε δευτεροβάθμιο σχολείο» (χρηματοδοτούμενη από επιχειρησιακά προγράμματα πρακτική άσκηση με επιστημονικά υπεύθυνη την καθηγήτρια Σοφία Αυγητίδου)

Η Πρακτική Άσκηση σε δευτεροβάθμιο σχολείο περιλαμβάνει:

1. Διακόσιες (200) ώρες δράση στο εκπαιδευτικό πεδίο: - Σαράντα (40 ώρες) ώρες διοικητικού έργου/γραμματειακής υποστήριξης με ανάθεση και επίβλεψη από τον διευθυντή ή τη διευθύντρια του σχολείου ή από εκπαιδευτικό. - Εικοσιπέντε (25) ώρες παρατήρησης διδασκαλιών και βοήθεια σε εκπαιδευτικό (5 ώρες του μαθήματος της ΝΕ Γλώσσας, 5 ώρες της Λογοτεχνίας, 5 ώρες των Αρχαίων Ελληνικών, 5 ώρες της Ιστορίας και 5 ώρες της Φιλοσοφίας, εάν είναι εφικτό. Σε αντίθετη περίπτωση οι 5 ώρες του μαθήματος της Φιλοσοφίας κατανέμονται στα υπόλοιπα μαθήματα ανάλογα με τα ενδιαφέροντα του φοιτητή/της φοιτήτριας και μετά από συνεννόηση με τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες εκπαιδευτικούς). - Εικοσιπέντε (25) ώρες αυτόνομης διδασκαλίας πάντοτε υπό την επίβλεψη και τη βοήθεια εκπαιδευτικού (5 ώρες του μαθήματος της ΝΕ Γλώσσας, 5 ώρες της Λογοτεχνίας, 5 ώρες των Αρχαίων Ελληνικών, 5 ώρες της Ιστορίας και 5 ώρες της Φιλοσοφίας, εάν είναι εφικτό). Οι ώρες αυτές μπορούν να αυξηθούν μετά από συμφωνία εκπαιδευτικού φοιτητή ή φοιτήτριας. Στην περίπτωση αυτή μειώνονται οι ώρες παρακολούθησης διδασκαλίας ή εργασίας ως βοηθού εκπαιδευτικού. - Πενήντα πέντε (55) ώρες συμμετοχή σε εξωδιδακτικές δραστηριότητες, π.χ. στην ανάπτυξη προγραμμάτων διαδικασίας (projects, προγράμματα Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Ομίλους, στην παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, στην οργάνωση σχολικών γιορτών κ.λπ.) – Εξήντα πέντε (65) ώρες συμμετοχής στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη Έρευνας δράσης κατά τις παραπάνω ώρες σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς, μαθητές, μαθήτριες, συμφοιτητές, συμφοιτήτριες τους.

2. Ογδόντα (80) ώρες προετοιμασίας για την παραπάνω δράση (μελέτη, σχεδιασμός σεναρίων, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τον/την εκπαιδευτικό ή τη δική τους διδασκαλία, διεξαγωγή της Έρευνας δράσης κ.λπ.).

3. Πενήντα (50) ώρες για τη δημιουργία του Portfolio της αξιολόγησης του φοιτητή/της φοιτήτριας (σενάρια διδακτικής παρέμβασης, διδακτικό υλικό, έκθεση δραστηριοτήτων, τήρηση ημερολογίου κριτικού αναστοχασμού και αυτοστοχασμού, φύλλα αυτοαξιολόγησης κ.λπ.).

Παραδοτέο: Το portfolio της τρίμηνης εργασίας σε δευτεροβάθμιο σχολείο, της 3ης Σπείρας της Πρακτικής Άσκησης.

Το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης και τα παραδοτέα

ΕΞΑΜΗΝΟ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ
4ο	ΣΧΠ II Σχολική Παιδαγωγική II	«1η σπείρα» (υποχρεωτική) (48 ώρες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση)	Portfolio της «1ης σπείρας» Πρακτικής Άσκησης
5ο	Διδακτική Μεθοδολογία 1	«2η σπείρα»: μάθημα 1 (υποχρεωτική) (6 ώρες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση)	Φάκελος 1 της «2ης σπείρας» Πρακτικής Άσκησης
6ο	Διδακτική Μεθοδολογία 2	«2η σπείρα»: μάθημα 2 (υποχρεωτική) (6 ώρες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση)	Φάκελος 2 της «2ης σπείρας» Πρακτικής Άσκησης
7ο	Διδακτική Μεθοδολογία 3	«2η σπείρα»: μάθημα 3 (υποχρεωτική) (6 ώρες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση)	Φάκελος 3 της «2ης σπείρας» Πρακτικής Άσκησης
8ο	Π 3009 Εκπαιδευτική Πράξη I + Π 3010 Εκπαιδευτική Πράξη II	«3η σπείρα» (προαιρετική), χρηματοδοτούμενη ΠΑ (300 ώρες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή σε δομή Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης)	Portfolio της «3ης σπείρας» Πρακτικής Άσκησης

Portfolio της «2ης σπείρας» του προγράμματος ΠΑ

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΡΙΑΣ
ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΕ ΔΟΜΕΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
(ΙΕΚ, ΚΑΒΜ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 2, ΣΔΕ, ΜΚΟ)**

Προαιρετικό πρόγραμμα *Πρακτικής Άσκησης* στη Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση, συνδεδεμένο με σχετικά μαθήματα κατεύθυνσης: *Εργασία πλήρους απασχόλησης σε δομή Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης (χρηματοδοτούμενη από επιχειρησιακά προγράμματα πρακτική άσκηση με υπεύθυνο τον αναπληρωτή καθηγητή Γεώργιο Ζαρίφη).*

Η Πρακτική Άσκηση σε δομή Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης περιλαμβάνει:

1. Διακόσιες (200) ώρες δράση στο εκπαιδευτικό πεδίο: - Εβδομήντα (70) ώρες διοικητικού έργου/γραμματειακής υποστήριξης με ανάθεση και επίβλεψη από τον υπεύθυνο μέντορα ή τον σύμβουλο προσωπικού/ανθρώπινου δυναμικού. - Πενήντα (50) ώρες παρακολούθησης διδασκαλιών και βοήθεια σε εκπαιδευτή ενηλίκων για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη συγκεκριμένης διδακτικής θεματικής. - Εικοσιπέντε (25) ώρες αυτόνομης διδασκαλίας πάντοτε υπό την επίβλεψη και τη βοήθεια εκπαιδευτή ενηλίκων. Οι ώρες αυτές μπορούν να αυξηθούν μετά από συμφωνία εκπαιδευτή ή εκπαιδευτριάς και φοιτητή ή φοιτήτριας. Στην περίπτωση αυτή μειώνονται οι ώρες παρακολούθησης διδασκαλίας ή εργασίας ως βοηθού εκπαιδευτή.

2. Εξήντα πέντε (65) ώρες συμμετοχή σε δραστηριότητες εκτός δομής (projects, προγράμματα συμβουλευτικής εργασίας, υποστήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, υποδοχής προσφύγων και μεταναστών, οργάνωσης δικτύων μεταξύ δομών, οργάνωσης συνεδρίων και σεμιναρίων).

3. Ογδόντα (80) ώρες προετοιμασίας για την παραπάνω δράση (μελέτη, σχεδιασμός σεναρίων, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τον/την εκπαιδευτή ή τη δική τους διδασκαλία κ.λπ.).

4. Πενήντα (50) ώρες για τη δημιουργία του Portfolio της αξιολόγησης του φοιτητή ή της φοιτήτριας (σενάρια διδακτικής παρέμβασης, διδακτικό υλικό, έκθεση δραστηριοτήτων, τήρηση ημερολογίου κριτικού αναστοχασμού και αυτοστοχασμού, φύλλα αυτοαξιολόγησης κ.λπ.).

Παραδοτέο: Το portfolio της τρίμηνης εργασίας σε δομή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, της 3ης Σπείρας της Πρακτικής Άσκησης.

Προπτυχιακά Μαθήματα 2023-2024

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2023-2024

ΠΡΟΣΟΧΗ: Φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν προακτέο βαθμό σε μάθημα με κωδικό είτε του παλιού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) είτε του τρέχοντος Προγράμματος Σπουδών (ΠΣ) δεν επιτρέπεται να το δηλώσουν για δεύτερη φορά (α) αν έχει ίδιο τίτλο/περιεχόμενο αλλά διαφορετικό κωδικό (ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία ανήκουν, π.χ. ΦΚ ή ΑΕΦ), (β) αν έχει ίδιο κωδικό αλλά διαφορετικό τίτλο/περιεχόμενο.

Τα μαθήματα που προσφέρονται από τα Τμήματα Φιλολογίας και Ιστορίας-Αρχαιολογίας πιστώνονται στους φοιτητές και στις φοιτήτριες του Τμήματός μας με τις μονάδες ECTS που αναγράφονται στον παρόντα Οδηγό Σπουδών.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2023-2024

Κοινά μαθήματα

ΚΩΔ	ECTS	Τίτλος	Διδάσκων/διδάσκουσα
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ			
Φ 101	5	Εισαγωγή στη φιλοσοφία	Γεώργιος Ζωγραφίδης
Φ 106	5	Πολιτική φιλοσοφία	Φιλήμων Παιονίδης
Φ 111	5	Αρχαία φιλοσοφία	Παντελής Γκολίτσης
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ			
ΕΙΣΠ 100	6	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (με ασκήσεις)	Σοφία Αυγητίδου/ Όλγα Παντούλη
ΣΧΠΠ 400	5	Σχολική Παιδαγωγική Ι. Η παιδαγωγική σχέση: αλληλεπίδραση και επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή	Κωνσταντίνος Μπίκος
ΕΨ900	5	Εκπαιδευτική Ψυχολογία	Μάρω Δόικου
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ			
ΦΚ 206	6	Πλάτων, «Φαίδρος»	Παναγιώτης Δόικος
ΦΚ 256	6	Αριστοτέλους “Περί ποιητικής”	Τριανταφυλλιά Γιάννου
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ¹			
701	6	Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) [από το 5 ^ο εξάμηνο, οροφή: 100]	Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου
702	6	Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) [από το 7 ^ο εξάμηνο, οροφή: 90]	Φωτεινή Τολούδη
703	6	Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) [από το 5 ^ο εξάμηνο, οροφή: 100]	Τριανταφυλλιά Γιάννου

¹ Ο αριθμός των φοιτητών/φοιτητριών που θα γίνει δεκτός θα εξαρτηθεί από τη διαθεσιμότητα των εκπαιδευτικών και των σχολείων, και θα οριστικοποιηθεί το πρώτο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου –θα υπάρξει σχετική ενημέρωση από τις διδάσκουσες.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ¹			
ΑΕΦ 101	5	<i>Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική λογοτεχνία: αρχαϊκή, κλασική και ελληνοιστική εποχή</i>	1. Ι. Καραμάνου / Π. Σαρίσχουλη 2. Α. Λάμαρη 3. Α. Novokhatko 4. Ε. Σιστάκου / Α. Ρεγκάκος
ΑΕΦ 103	5	<i>Ιστοριογραφία – Ρητορική</i> 1. Θουκυδίδης 2. Ισοκράτης-Πλούταρχος 3. Ιστοριογραφία, Επιλογές 4. Ιστοριογραφία, Επιλογές	1. Ιω. Τζιφόπουλος 2. Ευ. Αλεξίου / Α. Ρεγκάκος 3. Ν. Μήλτσιος 4. Σ. Ρούσου
ΑΕΦ 105	5	<i>Αρχαϊκή Λυρική Ποίηση – Ελληνοιστική ποίηση</i> 1. Αρχαϊκή Λυρική Ποίηση: Λυρική Υμνολογική Ποίηση 2. Θεόκριτος: Ειδύλλια 3. Λυρική Ποίηση: Λεσβιακό μέλος 4. Λυρική Ποίηση: Αλκαίος	1. Μ. Νούσια 2. Ε. Σιστάκου 3. Α. Λάμαρη 4. Χ. Τσαργγάλης
ΛΦΙ125.1	5	<i>Λατινική γλώσσα για αρχάριους, Ι: Γραμματική, Συντακτικό, Θεματογραφία</i>	[θα ανακοινωθεί]
ΛΦΙ127	5	<i>Έπος - Δράμα</i> 1. Βιργίλιος, Aeneis (επιλογές) 2. Βιργίλιος, Aeneis (επιλογές)	1. Θεόδωρος Αντωνιάδης 2. Βασίλειος Φυντίχογλου
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ²			
ΜΕΦ 221	5	<i>Ιστορία της μεσαιωνικής ελληνικής γραμματείας και εισαγωγή στη μεσαιωνική ελληνική φιλολογία</i>	1. Σοφία Κοτζάμπαση 2. Ηλίας Ταξίδης, 3. Δήμητρα Σαμαρά
ΝΕΦ 114	5	<i>Τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ως φιλολογικό – διδακτικό υλικό</i>	Δημήτρης Κόκορης
ΝΕΦ 201	5	<i>Ιστορία της νεοελληνικής γραμματείας και εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία</i>	1. Σωτ. Σταυρακοπούλου 2. Αν. Μαρομιχελάκη 3. Τάσος Καπλάνης 4. Βασίλης Βασιλειάδης
ΝΕΦ 203	5	<i>Νεοελληνική ποίηση (1789-1914)</i>	1. Αικατερ. Τικτοπούλου 2. Ελ. Αραμπατζίδου 3. Μαρία Ιατρού
ΝΕΦ 204	5	<i>Νεοελληνική πεζογραφία (1789-1914)</i>	1. Μαίρη Μικέ 2. Λάμπρος Βαρελάς

¹ Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας, στον *Οδηγό Σπουδών* του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Τα μαθήματα δηλώνονται ηλεκτρονικά με βάση την αλφαβητική κατανομή που ισχύει για το κάθε μάθημα, ανάλογα με το επώνυμο των φοιτητών/τριών: τμήματα 3 (Α-Κα, Κε-Πα, Πε-Ω), τμήματα 4 (Α-Ζ, Η-Μα, Με-Ρ, Σ-Ω).

² Εκτός του μαθήματος **ΝΕΦ 114**, τα λοιπά μαθήματα προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας, στον *Οδηγό Σπουδών* του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Τα μαθήματα δηλώνονται ηλεκτρονικά με βάση την αλφαβητική κατάνομή που ισχύει για το κάθε μάθημα, ανάλογα με το επώνυμο των φοιτητών/τριών: τμήματα 3 (Α-Κα, Κε-Πα, Πε-Ω), τμήματα 4 (Α-Ζ, Η-Μα, Με-Ρ, Σ-Ω).

			3. Μιχ. Μπακογιάννης 4. Μάρθα Βασιλειάδη
ΝΕΦ 305	5	Γεώργιος Βιζυηνός – Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης	Δημήτρης Κόκορης

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ¹			
	4 (κατ' ελάχιστο)	Τα μαθήματα προσφέρει το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας: επιλέξιμοι είναι οι κωδικοί ΑΒΥ, ΑΙΤ, ΑΚΛ, ΑΠΡ, ΙΑΕ, ΙΒΥ, ΙΝΕ, ΙΝΧ, ΙΣΕ. Προσφερόμενα μαθήματα που μπορούν να δηλωθούν είτε στην κατηγορία των 3 μαθημάτων ιστορίας (για τη φιλολογική κατάρτιση) είτε ως ελεύθερης επιλογής: ΙΣΤΟΡΙΑΣ: ΙΑΕ 261, 651 – ΙΒΥ 357, 456, 651 – ΙΝΧ 253, 652 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ: ΑΒΥ 251, 358, 365, 651 – ΑΚΛ 263, 276, 652, 653 – ΑΠΡ 360, 651, 653 ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ: ΑΙΤ 652 Προσφερόμενα μαθήματα που μπορούν να δηλωθούν μόνον ως μάθημα ελεύθερης επιλογής: <i>ΙΤΑ 651, ΛΑΚ 353, 463, 465, ΙΕΑ 251, 252, ΙΜΕ 651, ΙΣΛ 452</i>	
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ			
ΠΛ101	5	Πληροφορική	Θεοδόσιος Σαπουνίδης

Μαθήματα Κατευθύνσεων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ²			
Φ 274	6	<i>Immanuel Kant, η κριτική του καθαρού λόγου</i>	Θεόδωρος Πενολίδης
Φ 338	6	<i>Στοιχεία κριτικής επιχειρηματολογίας</i>	Φιλήμων Παιονίδης
Φ 408	6	<i>Η ζωή του ιδανικού στον κινηματογράφο</i>	Παναγιώτης Δόικος
Φ 410	6	<i>Σπινόζα, Θεολογικο-πολιτική Πραγματεία</i>	Δημήτρης Αθανασάκης
Φ 435	6	<i>Immanuel Kant, Η θεμελίωση της μεταφυσικής των ηθών</i>	Θεόδωρος Πενολίδης
Φ 440	6	<i>Φιλοσοφία της γλώσσας και λογική</i>	Χρίστος Ντούσκος
Φ 480	6	<i>Ελεύθερη βούληση και ηθική ευθύνη</i>	Χρίστος Ντούσκος
Φ 488	6	<i>Χορκχάιμερ-Αντόρνο: Διαλεκτική του διαφωτισμού/ M. Horkheimer/T.W. Adorno: Dialectic of Enlightenment</i>	Κωνσταντίνος Καβουλάκος
Φ 495	6	<i>Εισαγωγή στον γερμανικό ιδεαλισμό</i>	Μαρία Δασκαλάκη

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ³			
--	--	--	--

¹ Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται από το Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας, στον *Οδηγό Σπουδών* του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Οι φοιτητές και φοιτήτριες δηλώνουν ηλεκτρονικά τα μαθήματα που επιθυμούν.

² Στα μαθήματα Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας έχει οριστεί ως ανώτατο όριο ο αριθμός των ενενήντα (90) φοιτητών και φοιτητριών Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος.

³ Στα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα Κατεύθυνσης Παιδαγωγικής έχει οριστεί ως ανώτατο όριο ο αριθμός των εβδομήντα (70) φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Τμήματος θα πρέπει να δηλώσουν τα μαθήματα κατεύθυνσης που επιθυμούν ανά εξάμηνο στην *ηλεκτρονική δήλωση* επιλογής μαθημάτων στον ιστοχώρο students.auth.gr (ηλεκτρονικές υπηρεσίες φοιτητών)

Α' Υποχρεωτικό: Μεθοδολογία παιδαγωγικής έρευνας			
Π 1000	6	<i>Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα</i>	Δημήτρης Σταμοβλάσης
Β' Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά [οροφή: 70]			
Π 1509	6	<i>Παιδαγωγοί και παιδαγωγική σκέψη στον ελληνόφωνο χώρο (19ος αιώνας-Μεσοπόλεμος)</i>	Βασίλειος Φούκας
Π 1807	6	<i>Συνεχιζόμενη εκπαίδευση. Δια Βίου μάθηση. Θεωρία & πράξη</i>	Γεώργιος Ζαρίφης
Π 1811	6	<i>Ο ρόλος του κριτικού στοχασμού στη μάθηση και εκπαίδευση ενηλίκων: ζητήματα νοηματοδότησης και μετασχηματισμού της ανθρώπινης εμπειρίας και ο ρόλος του κριτικοστοχαστικού εκπαιδευτή</i>	Γεώργιος Ζαρίφης
Π 1902	6	<i>Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες</i>	Δημήτρης Σταμοβλάσης
Π 2106	6	<i>Παιδαγωγικές και ψυχοκοινωνικές διαστάσεις των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών</i>	Μάρω Δόικου
Π 2107	6	<i>Ειδική αγωγή και αποτελεσματική διδασκαλία</i>	Σουζάνα Παντελιάδου
Π 2108	6	<i>Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση [επώνυμο από Α-Κ]</i>	Σουζάνα Παντελιάδου
Π 3013	6	<i>Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα</i>	Βασίλης Α. Φούκας
Π 3014	6	<i>Κοινωνιολογική ανάλυση της γνώσης και των εκπαιδευτικών πρακτικών</i>	Αντιγόνη Σαρακινιώτη
Π 3016	6	<i>Εκπαιδευτική πολιτική</i>	Κωνσταντίνος Τσιούμης
Π 3017	6	<i>Μειονοτική Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαίδευση Ξενόφωνων στη σύγχρονη Ελλάδα</i>	Κωνσταντίνος Τσιούμης
Π 3018	6	<i>Η διδασκαλία της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: αρχές μεθόδευση διδασκαλίας αξιολόγηση σχολικής επίδοσης, σχεδιασμός σεναρίων¹</i>	Ελένη Χοντολίδου
Π 3022	6	<i>Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας (Γ2)</i>	Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου
Π 3023	6	<i>Εκπαιδύοντας στην ισότητα των φύλων στο σχολείο</i>	Όλγα Παντούλη
Π 3036	6	<i>Σύγχρονα θέματα στην εκπαίδευση: Συμμετοχικές, διαλογικές και συνεργατικές προσεγγίσεις</i>	Σοφία Αυγητίδου
Π 3040	6	<i>Αναλυτικά Προγράμματα: θεωρία και εφαρμογές</i>	Βασιλική Παπαδοπούλου
Π 3044	6	<i>Εκπαιδευτικά λογισμικά στην πράξη</i>	Θεοδόσης Σαπουνίδης
Π 3048	6	<i>Οικογένειες και σχολεία: Επίκαιρα ζητήματα μιας σύνθετης σχέσης</i>	Αντιγόνη Σαρακινιώτη

εντός των προθεσμιών. Προσοχή! Η κατοχύρωση της θέσης στα μαθήματα που θα δηλωθούν ηλεκτρονικά προϋποθέτει τη συμμετοχή στην πρώτη συνάντηση του μαθήματος και τη δήλωση του ενδιαφέροντος των φοιτητών και των φοιτητριών στον/στην διδάσκοντα/ουσα. Για τα προσφερόμενα μαθήματα σε φοιτητές και φοιτήτριες άλλων Τμημάτων και τη δήλωσή τους βλ. τη σχετική ενότητα παρακάτω.

¹ Το μάθημα δεν μπορεί να δηλωθεί από φοιτητές και φοιτήτριες με προακτέο βαθμό στο Π 1420 ή στο Π 3011.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2023-2024

Κοινά μαθήματα

ΚΩΔ	ECTS	Τίτλος	Διδάσκων/διδάσκουσα
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ			
Φ 103	5	Γνωσιολογία	Θεόδωρος Πενολίδης
Φ 112	5	Νεότερη φιλοσοφία	Δημήτρης Αθανασάκης
Φ 114	5	Σύγχρονη φιλοσοφία	Κωνσταντίνος Καβουλάκος
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ			
ΠΠ 700	5	Ιστορική Παιδαγωγική: Σταθμοί στην Ιστορία της Αγωγής και της Εκπαίδευσης	Βασίλης Α. Φούκας
ΚΕ 800	5	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (κοινωνικοποίηση – διαπολιτισμικότητα)	Αντιγόνη Σαρακινιώτη
ΣΧΠ Π 400	5	Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ: Διδασκαλία και Προγράμματα Σπουδών (προετοιμασία, διεξαγωγή, αξιολόγηση διδασκαλίας) Σπείρα 1 της Πρακτικής Άσκησης (Α' κύκλος)	Βασιλική Παπαδοπούλου Φωτεινή Τολούδη, Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ			
ΦΚ 245	6	Επικούρεια Ηθική	Γεώργιος Ζωγραφίδης
ΦΚ 291	6	«Λογίγνος», Περί Ύψους	Δημήτρης Κόκορης
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ			
701	6	Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) [από το 6 ^ο εξάμηνο, οροφή: 100]	Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου
702	6	Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) [από το 8 ^ο εξάμηνο, ανοιχτό]	Φωτεινή Τολούδη
703	6	Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) [από το 6 ^ο εξάμηνο, οροφή: 100]	Τριανταφυλλιά Γιάννου
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ¹			
ΑΕΦ 102	5	Ομηρικό έπος	1. Χ. Τσαγγάλης 2. Ν. Οικονομάκη / Α. Ρεγκάκος 3. Ι. Τζιφόπουλος

¹ Εκτός από το μάθημα ΑΕΦ 115, τα μαθήματα αυτά προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας, στον Οδηγό Σπουδών του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Τα μαθήματα δηλώνονται ηλεκτρονικά με βάση την αλφαβητική κατανομή που ισχύει για το κάθε μάθημα, ανάλογα με το επώνυμο των φοιτητών/τριών: τμήματα 3 (Α-Κα, Κε-Πα, Πε-Ω), τμήματα 4 (Α-Ζ, Η-Μα, Με-Ρ, Σ-Ω).

			4. Μ. Νούσια
ΑΕΦ 104	5	<i>Τραγωδία</i> 1. Ευριπίδης, <i>Βάκχες</i> 2. Ευριπίδης, <i>Ιππόλυτος</i> 3. Ευριπίδης, <i>Ηλέκτρα</i> 4. Αισχύλος, <i>Πέρσαι</i>	1. Άννα Λάμαρη 2. Μαρία Νούσια 3. Ιωάννα Καραμάνου 4. Άννα Νοβοχάτκο
ΑΕΦ 106	5	<i>Φιλοσοφία</i> 1. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία (επιλογή κειμένων) 2. Πλάτων, “Πολιτεία” 3. Πλάτων, “Φαίδων” 4. Πλάτων-Αριστοτέλης-Ιουλιανός (επιλογές)	1. Θεόκριτος Κουρε- μένος 2. Μαρία Λιάτση 3. Martin Voehler 4. Ευάγγελος Αλεξίου
ΑΕΦ 115	5	<i>Αρχαία Ελληνική Γλώσσα: Ασκήσεις</i>	Τριανταφυλλιά Γιάννου
ΛΦΙ 126	5	<i>Λατινική πεζογραφία I</i> 1. Καίσαρ, <i>De bello Gallico</i> και <i>De bello civili</i> (επιλο- γές) 2. Καίσαρ, <i>Commentarii De Bello Gallico</i> (επιλογές) 3. Κικέρων, <i>Pro Caelio</i>	1. Θωμάς Τσαρτσίδης 2. Χρυσάνθη Τσίτσιου 3. Βασίλειος Φυντίκο- γλου
ΛΦΙ 128	5	<i>Λυρική ποίηση – Ελεγεία – Επίγραμμα – Σάτιρα</i> 1. Ρωμαϊκή ερωτική ελεγεία 2. Κάτουλλος, “ <i>Carmina</i> ”	1. Θεόδωρος Αντω- νιάδης 2. Θωμάς Τσαρτσίδης
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ¹			
ΜΕΦ 222	5	<i>Μεσαιωνική ελληνική ποίηση και πεζογραφία</i>	1. Ιωάννης Βάσσης, 2. Χρήστος Σιμελίδης 3. Δήμητρα Σαμαρά
ΝΕΦ 120	5	<i>Ο αθλητισμός στη νεοελληνική λογοτεχνία</i>	Δημήτρης Κόκορης
ΝΕΦ 202	5	<i>Νεοελληνική ποίηση, πεζογραφία και θέατρο (αρχές- 1789)</i>	1. Τάσος Καπλάνης 2. Τ. Μαρομιχελάκη 3. Σ. Σταυρακοπούλου
ΝΕΦ 205	5	<i>Νεοελληνική ποίηση (1914-σήμερα)</i>	1. Λάμπρος Βαρελάς 2. Βασίλης Βασιλειάδης 3. Αικατερ. Τικτοπούλου
ΝΕΦ 206	5	<i>Νεοελληνική Πεζογραφία (1914-σήμερα)</i>	1. Μιχαήλ Μπακογιάν- νης 2. Μάρθα Βασιλειάδη
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ²			

¹ Εκτός από το μάθημα ΝΕΦ 120, τα λοιπά μαθήματα προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας, στον *Οδηγό Σπουδών* του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Τα μαθήματα δηλώνονται ηλεκτρονικά με βάση την αλφαβητική κατανομή που ισχύει για το κάθε μάθημα, ανάλογα με το επώνυμο των φοιτητών/τριών: τμήματα 3 (Α-Κα, Κε-Πα, Πε-Ω), τμήματα 4 (Α-Ζ, Η-Μα, Με-Ρ, Σ-Ω).

² Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται από το Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας, στον *Οδηγό Σπουδών* του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Οι φοιτητές και φοιτήτριες δηλώνουν ηλεκτρονικά τα μαθήματα που επιθυμούν.

	4 (κατ' ελάχιστο)	Τα μαθήματα προσφέρει το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας: επιλέξιμοι είναι οι κωδικοί ΑΒΥ, ΑΙΤ, ΑΚΛ, ΑΠΡ, ΙΑΕ, ΙΒΥ, ΙΝΕ, ΙΝΧ, ΙΣΕ. Προσφερόμενα μαθήματα που μπορούν να δηλωθούν είτε στην κατηγορία των 3 μαθημάτων ιστορίας (για τη φιλολογική κατάρτιση) είτε ως ελεύθερης επιλογής: <i>ΙΣΤΟΡΙΑΣ</i> : ΙΒΥ 254, 451, 652, ΙΝΕ 251, 253, 651, ΙΝΧ 451, 455, 651, ΙΣΕ 651 <i>ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ</i> : ΑΒΥ 263, 352, 652, 653, ΑΚΛ 266, 651, ΑΠΡ 261, 265, 268, 652 <i>ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ</i> : ΑΙΤ 259, 651, 653 Προσφερόμενα μαθήματα που μπορούν να δηλωθούν μόνον ως μάθημα ελεύθερης επιλογής: ΙΜΕ 352, ΙΣΛ 651, ΙΧΑ 651, ΙΕΑ 252, ΙΤΛ 252, ΛΑΚ 372
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ		
ΠΛ 101	5	<i>Πληροφορική</i> Θεοδόσιος Σαπουνίδης

Μαθήματα Κατεύθυνσεων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ¹			
Φ 406	6	<i>Ο Μίκης Θεοδωράκης και η θεωρία της Συμπαντικής Αρμονίας</i>	Παναγιώτης Δόικος
Φ 465	6	<i>Θέματα ηθικής και κοινωνικής φιλοσοφίας</i>	Χρίστος Ντούσκος
Φ 491	6	<i>Η έννοια της οντοθεολογίας στον Αριστοτέλη και στον Χέγκελ</i>	Θεόδωρος Πενολίδης
Φ 492	6	<i>Ιστορία της κοινωνικής και πολιτικής φιλοσοφίας</i>	Κωνσταντίνος Καβουλάκος
Φ 493	6	<i>Λάιμπνιτς, Νέα Δοκίμια για την ανθρώπινη νόηση</i>	Δημήτρης Αθανασάκης
Φ 494	6	<i>Η φιλοσοφία του Henry Corbin (1903-1978), ΙΙ.</i>	Παναγιώτης Δόικος
Φ 496	6	<i>Ο Hegel στην Ιένα: ο δρόμος προς το σύστημα</i>	Μαρία Δασκαλάκη
ΦΠ 103	6	<i>Παιδαγωγικά μοντέλα στην αρχαία και νεότερη φιλοσοφική παράδοσή²</i>	Μαρία Δασκαλάκη
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ³			
Α' Υποχρεωτικό: Μεθοδολογία παιδαγωγικής έρευνας			
Π 1000	6	<i>Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα</i>	Δημήτριος Σταμοβλάσης
Β' Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά [οροφή: 70]			
Π 1309	6	<i>Το παιδαγωγικό έργο του Basil Bernstein</i>	Ελένη Χοντολίδου
Π 1404	6	<i>Εκπαίδευση και Φύλο</i>	Όλγα Παντούλη

¹ Στα μαθήματα Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας έχει οριστεί ως ανώτατο όριο ο αριθμός των ενενήντα (90) φοιτητών και φοιτητριών Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος. Ο αριθμός των δηλώσεων θα συμπληρωθεί με τρόπο επιλογής που θα ανακοινωθεί.

² Το μάθημα ΦΠ 103 προσφέρεται ως μάθημα κατεύθυνσης και στους δύο τομείς.

³ Στα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα Κατεύθυνσης Παιδαγωγικής έχει οριστεί ως ανώτατο όριο ο αριθμός των εβδομήντα (70) φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής. Για τα προσφερόμενα μαθήματα σε φοιτητές και φοιτήτριες άλλων Τμημάτων και τη δήλωσή τους βλ. τη σχετική ενότητα παρακάτω.

Π 1438	6	<i>Διδακτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών</i>	Θεοδόσης Σαπουνίδης
Π 1446	6	<i>Διαφοροποιημένη διδασκαλία: αρχές και εφαρμογές</i>	Σουζάνα Παντελιάδου
Π 1808	6	<i>Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση: Ζητήματα οργάνωσης και σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων με στόχο την ανάπτυξη και τη βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού</i>	Γεώργιος Ζαρίφης
Π 1811	6	<i>Ο ρόλος του κριτικού στοχασμού στη μάθηση και εκπαίδευση ενηλίκων: ζητήματα νοσηματοδότησης και μετασχηματισμού της ανθρώπινης εμπειρίας και ο ρόλος του κριτικοστοχαστικού εκπαιδευτή</i>	Γεώργιος Ζαρίφης
Π 1901	6	<i>Παιδαγωγικοί προβληματισμοί από την εισαγωγή των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών στην εκπαίδευση</i>	Κωνσταντίνος Μπίκος
Π 1902	6	<i>Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες</i>	Δημήτριος Σταμοβλάσης
Π 2104	6	<i>Δυσκολίες προσαρμογής και προβλήματα συμπεριφοράς</i>	Μάρω Δόικου
Π 2108	6	<i>Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση [επώνυμα από Α-Ω]</i>	Σουζάνα Παντελιάδου
Π 3002	6	<i>Η διδασκαλία του Ολοκαυτώματος στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση μέσω λογοτεχνικών κειμένων</i>	Ελένη Χοντολίδου
Π 3009	6	<i>Εκπαιδευτική πράξη I</i>	Σοφία Αυγητίδου
Π 3010	6	<i>Εκπαιδευτική πράξη II</i>	Γεώργιος Ζαρίφης
Π 3019	6	<i>Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτική ηγεσία</i>	Κωνσταντίνος Τσιούμης
Π 3023	6	<i>Εκπαιδύοντας στην ισότητα των φύλων στο σχολείο</i>	Όλγα Παντούλη
Π 3029	6	<i>Κοινωνική και συναισθηματική μάθηση και εκπαίδευση</i>	Μάρω Δόικου
Π 3030	6	<i>Η διδασκαλία της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο σχολείο</i>	Αναστασία Κεσίδου
Π 3037	6	<i>Προσεγγίσεις και Έρευνες Δίγλωσσης και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</i>	Κωνσταντίνος Τσιούμης / Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου
Π 3038	6	<i>Κοινωνική ένταξη και κλίμα αποδοχής στο σχολείο</i>	Σοφία Αυγητίδου
Π 3042	6	<i>Σύγχρονα προτάγματα στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών</i>	Βασιλική Παπαδοπούλου
Π 3046	6	<i>Ιστορίες του διδασκαλικού επαγγέλματος στην Ελλάδα</i>	Βασίλης Α. Φούκας
Π 3049	6	<i>Η Εκπαίδευση στις συνθήκες της Παγκοσμιοποίησης</i>	Αντιγόνη Σαρακινιώτη

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΕ ΆΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2023-2024

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
<p>Τα μαθήματα φιλοσοφίας (κορμού, φιλοσοφικά κείμενα, κατεύθυνσης) είναι ανοιχτά, χωρίς οροφή, στους φοιτητές και στις φοιτήτριες των άλλων Τμημάτων.</p> <p>Για τα μαθήματα Κατεύθυνσης οφείλουν να έρθουν σε επικοινωνία με τον διδάσκοντα.</p>

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
<p>Οι προσφερόμενες θέσεις στα μαθήματα Παιδαγωγικής (κορμού, κατεύθυνσης) που αναφέρονται στους παρακάτω πίνακες προσφέρονται στους φοιτητές και στις φοιτήτριες των υπόλοιπων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής (Φιλολογίας, Ιστορίας-Αρχαιολογίας και Ξένων Γλωσσών) και των Τμημάτων της Σχολής Θετικών Επιστημών (Μαθηματικό, Φυσικής, Χημείας και Γεωλογίας) για Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια.</p> <p>Οι δηλώσεις των μαθημάτων Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, γίνονται αποκλειστικά και με ευθύνη των φοιτητών και των φοιτητριών, μέσα από την Υπηρεσία Ηλεκτρονικής Γραμματείας ΑΠΘ, students.auth.gr, στην αρχή κάθε εξαμήνου, μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας.</p> <p>Προσοχή! α) Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που δεν θα έχουν κάνει ηλεκτρονική δήλωση μαθήματος, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από τη γραμματεία, δεν θα δικαιούνται να συμμετάσχουν στις εξετάσεις, β) οι παρακολούθησεις είναι υποχρεωτικές στα μαθήματα κατεύθυνσης. Για τα μαθήματα κορμού η παρακολούθηση –αν και την θεωρούμε αναγκαία– δεν είναι υποχρεωτική.</p>

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΕC TS	Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Θέσεις
ΕΙΣΠ 100	5	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	Ελένη Χοντολίδου	250
ΣΧΠΙ 400	5	<i>Σχολική Παιδαγωγική Ι. Η παιδαγωγική σχέση: αλληλεπίδραση και επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή</i>	Κωνσταντίνος Μπίκος	250
ΣΧΠΙΙ 400	5	<i>Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ: Διδασκαλία και Προγράμματα Σπουδών (προετοιμασία, διεξαγωγή, αξιολόγηση διδασκαλίας)</i>	Βασιλική Παπαδοπούλου	250
ΕΨ 900	5	<i>Εκπαιδευτική Ψυχολογία</i>	Μάρω Δόικου	200
Π 1000	6	<i>Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα</i>	Δημήτριος Σταμοβλάσης	250
Π 1902	6	<i>Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες</i>	Δημήτριος Σταμοβλάσης	30
Π 2106	6	<i>Παιδαγωγικές και ψυχοκοινωνικές διαστάσεις των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών</i>	Μάρω Δόικου	30
Π 2108	6	<i>Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση</i> [επώνυμα Α-Κ]	Σουζάνα Παντελιάδου	30

Π 3014	6	<i>Κοινωνιολογική ανάλυση της γνώσης και των εκπαιδευτικών πρακτικών</i>	Αντιγόνη Σαρακινιώτη	30
Π 3016	6	<i>Εκπαιδευτική πολιτική</i>	Κωνσταντίνος Τσιούμης	30
Π 3017	6	<i>Μειονοτική Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαίδευση Ξενόφωνων στη σύγχρονη Ελλάδα</i>	Κωνσταντίνος Τσιούμης	30
Π 3018	6	<i>Η διδασκαλία της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: αρχές, μεθόδευση διδασκαλίας, αξιολόγηση σχολικής επίδοσης, σχεδιασμός σεναρίων</i>	Ελένη Χοντολίδου	30
Π 3048	6	<i>Οικογένειες και σχολεία: Επίκαιρα ζητήματα μιας σύνθετης σχέσης</i>	Αντιγόνη Σαρακινιώτη	30

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2023-2024

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ	
<p>Τα μαθήματα φιλοσοφίας (κορμού, φιλοσοφικά κείμενα, κατεύθυνσης) είναι ανοιχτά, χωρίς οροφή, στους φοιτητές και στις φοιτήτριες των άλλων Τμημάτων.</p> <p>Για τα μαθήματα Κατεύθυνσης οφείλουν να έρθουν σε επικοινωνία με τον διδάσκοντα.</p>	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ	
<p>Οι προσφερόμενες θέσεις στα μαθήματα Παιδαγωγικής (κορμού, κατεύθυνσης) που αναφέρονται στους παρακάτω πίνακες προσφέρονται στους φοιτητές και στις φοιτήτριες των υπόλοιπων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής (Φιλολογίας, Ιστορίας-Αρχαιολογίας και Ξένων Γλωσσών) και των Τμημάτων της Σχολής Θετικών Επιστημών (Μαθηματικό, Φυσικής, Χημείας και Γεωλογίας) για Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια.</p> <p>Οι δηλώσεις των μαθημάτων Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, γίνονται αποκλειστικά και με ευθύνη των φοιτητών και των φοιτητριών, μέσα από την Υπηρεσία Ηλεκτρονικής Γραμματείας ΑΠΘ, students.auth.gr, στην αρχή κάθε εξαμήνου, μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας.</p> <p>Προσοχή! α) Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που δεν θα έχουν κάνει ηλεκτρονική δήλωση μαθήματος, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από τη γραμματεία, δεν θα δικαιούνται να συμμετάσχουν στις εξετάσεις, β) οι παρακολούθησεις είναι υποχρεωτικές στα μαθήματα κατεύθυνσης. Για τα μαθήματα κορμού η παρακολούθηση –αν και την θεωρούμε αναγκαία– δεν είναι υποχρεωτική.</p>	

ΚΩΔΙΚΟΣ	ECTS	Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Θέσεις
ΠΠ 700	5	<i>Ιστορική Παιδαγωγική: Σταθμοί στην Ιστορία της Αγωγής και της Εκπαίδευσης</i>	Βασίλης Α. Φούκας	250
ΚΕ 800	5	<i>Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (κοινωνικοποίηση – διαπολιτισμικότητα)</i>	Αντιγόνη Σαρακινιώτη	200
ΣΧΠ 1400	5	<i>Σχολική Παιδαγωγική Ι. Η παιδαγωγική σχέση: αλληλεπίδραση και επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή</i>	Σοφία Αυγητίδου	250
Π 1000	6	<i>Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα</i>	Δημήτριος Σταμοβλάσης	250

Π 1309	6	<i>Το παιδαγωγικό έργο του Basil Bernstein</i>	Ελένη Χοντολίδου	30
Π 1404	6	<i>Εκπαίδευση και Φύλο</i>	Όλγα Παντούλη	30
Π 1901	6	<i>Παιδαγωγικοί προβληματισμοί από την εισαγωγή των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών στην εκπαίδευση</i>	Κωνσταντίνος Μπίκος	30
Π 1902	6	<i>Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες</i>	Δημήτρης Σταμοβλάσης	30
Π 2108	6	<i>Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση</i> [επώνυμα Α-Ω]	Σουζάνα Παντελιάδου	30
Π 3002	6	<i>Η διδασκαλία του Ολοκαυτώματος στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση μέσω λογοτεχνικών κειμένων</i>	Ελένη Χοντολίδου	30
Π 3019	6	<i>Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτική ηγεσία</i>	Κωνσταντίνος Τσιούμης	30
Π 3029	6	<i>Κοινωνική και συναισθηματική μάθηση και εκπαίδευση</i>	Μάρω Δόικου	30
Π 3030	6	<i>Η διδασκαλία της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο σχολείο</i>	Αναστασία Κεσίδου	30
Π 3042	6	<i>Σύγχρονα προτάγματα στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών</i>	Βασιλική Παπαδοπούλου	30
Π 3049	6	<i>Η Εκπαίδευση στις συνθήκες της Παγκοσμιοποίησης</i>	Αντιγόνη Σαρακινιώτη	30

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2023-2024

ΠΡΟΣΟΧΗ: Φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν προακτέο βαθμό σε μάθημα με κωδικό είτε του παλιού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) είτε του τρέχοντος Προγράμματος Σπουδών (ΠΣ) δεν επιτρέπεται να το δηλώσουν για δεύτερη φορά, (α) αν έχει ίδιο τίτλο/περιεχόμενο αλλά διαφορετικό κωδικό και (β) αν έχει ίδιο κωδικό αλλά διαφορετικό τίτλο/περιεχόμενο.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Χειμερινό εξάμηνο

I. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ (5 ECTS)

Φ 101 Εισαγωγή στη φιλοσοφία

Γεώργιος Ζωγραφίδης

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην προβληματική και σε βασικά ζητήματα της φιλοσοφικής σκέψης, με έμφαση στο πεδίο της μεταφυσικής, και μια πρώτη επαφή με ορισμένα κλασικά φιλοσοφικά κείμενα.

Α. Γίνεται απόπειρα προσδιορισμού της φιλοσοφίας και των χαρακτηριστικών της φιλοσοφικής δραστηριότητας, παρουσιάζονται τα θεμελιώδη ερωτήματα και οι παραδοσιακοί κλάδοι της και οριοθετείται ως προς τις γειτονικές της περιοχές (επιστήμη, τέχνη, θεολογία).

Β. Εξετάζονται κεντρικά ζητήματα της μεταφυσικής (ορισμός και δυνατότητά της) και ορισμένες βασικές θεωρίες για τη φύση της πραγματικότητας (δυσμός, υλισμός, πνευματοκρατία κ.ά.) και για τις γενικές έννοιες (ρεαλισμός, νομιναλισμός), με αναφορές στη σύγχρονη συζήτηση και σε σημαντικές στιγμές της ιστορίας της φιλοσοφίας (Πλάτων, Αριστοτέλης, Ντεκάρτ, Λοκ, Καντ).

Γ. Παρουσιάζονται, με αναφορά κυρίως στη σύγχρονη φιλοσοφία, οι θεματικές: (α) το σώμα, η ψυχή και ο εγκέφαλος· (β) η ύπαρξη του θεού· (γ) το πρόβλημα της ελευθερίας της βούλησης. Τέλος, τίθεται και σχολιάζεται το ερώτημα σε τι χρησιμεύει (ακόμη) η φιλοσοφία.

Για την παρακολούθηση του μαθήματος είναι απαραίτητη η εγγραφή στην ηλεκτρονική σελίδα του στο e-learning: <https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=1605>

Φ 106 Πολιτική φιλοσοφία

Φιλήμων Παιονίδης

Η πολιτική φιλοσοφία αποτελεί έναν κλάδο της φιλοσοφίας με μακράιωνη και πλούσια ιστορία που εξετάζει ζητήματα σχετικά με τη βασική οργάνωση της πολιτείας, τους ευρύτερους στόχους της, καθώς και τη διαχείριση των κοινών προβλημάτων υπό την ευρεία έννοια, από μια ιδιαίτερη οπτική γωνία. Η οπτική αυτή γωνία συνίσταται πρώτον στην αυστηρή ανάλυση και διατύπωση των εμπλεκόμενων εννοιών (δημοκρατία, κοινό αγαθό, δικαίωμα, κυριαρχία, εξουσία κ.ο.κ.) και δεύτερον στην κανονιστική προσέγγιση του πολιτικού φαινομένου και των στοιχείων που το συγκροτούν. Στο πρώτο μέρος των παραδόσεων επιχειρούμε μια οριοθέτηση της πολιτικής φιλοσοφίας εστιάζοντας στις μεθόδους που χρησιμοποιεί και στις σχέσεις της με την πολιτική επιστήμη και την πολιτική πρακτική, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στον ρόλο που μπορεί να επιτελέσει σε μια σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία. Στο δεύτερο μέρος συζητούμε το βασικότερο ίσως ερώτημα της πολιτικής φιλοσοφίας: «ποια είναι η ορθή πολιτεία;» Σε αυτό το πλαίσιο εξετάζεται από μία θεωρητική σκοπιά η μοναρχία και ο ολοκληρωτισμός, ενώ αρκετά μαθήματα αφιερώνονται στην κατανόηση του δημοκρατικού πολιτεύματος και της δικαιολόγησής του, καθώς αυτό θεωρείται ως η βάση όλων των συζητήσεων στη σύγχρονη πολιτική φιλοσοφία.

Φ 111 Αρχαία φιλοσοφία**Παντελής Γκολίτσης**

Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία (6ος αι. π.Χ. – 6ος αι. μ.Χ.). Το μάθημα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τα βασικά χαρακτηριστικά της αρχαίας φιλοσοφίας και τις βασικές διακρίσεις που υφίστανται εντός της μέσω της ανάγνωσης και της εξήγησης ενδεικτικών κειμένων. Στο μάθημα δεν υιοθετείται η καθιερωμένη εξιστόρηση σύμφωνα με τις μεγάλες «εποχές» της φιλοσοφίας (Προσωκρατικοί — Κλασική φιλοσοφία — Ελληνιστική φιλοσοφία — Φιλοσοφία των αυτοκρατορικών χρόνων), όπως τις συνέλαβε η γερμανική ιστοριογραφία της φιλοσοφίας κατά τον 18ο και τον 19ο αιώνα, αλλά παρακολουθούνται διαχρονικά οι προβληματικές από τις οποίες εκκινεί ο αρχαίος φιλοσοφικός στοχασμός. Κεντρικός στόχος του μαθήματος είναι να καταστήσει την αρχαία φιλοσοφία κατανοητή εκ των έδων, δηλαδή με τον τρόπο με τον οποίο κατανοούσαν τη φιλοσοφική δραστηριότητα και τον φιλοσοφικό στοχασμό οι ίδιοι οι αρχαίοι φιλόσοφοι.

Το μάθημα είναι “ανοικτό” σε φοιτητές και φοιτήτριες όλων των Σχολών και Τμημάτων.

Για την παρακολούθηση του μαθήματος είναι απαραίτητη η εγγραφή στην ηλεκτρονική σελίδα του στο e-learning, <https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=11677>, όπου διατίθεται και το σχετικό εγχειρίδιο.

II. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ (6 ECTS)**ΦΚ 206 Πλάτων, «Φαίδρος»****Παναγιώτης Δόικος**

Εξετάζουμε τα δύο κεντρικά θέματα του διαλόγου, τον έρωτα και τον λόγο, καθώς και τη σχέση μεταξύ τους, όπως αυτή διαμορφώνεται με βάση τη δομή και το περιεχόμενο του έργου. Ο έρωτας ορίζεται ως η μανία (η ορμή της κατοχής από το θεϊκό) για το υπερβατικό κάλλος, το οποίο ενεργοποιείται από την αναμνησιακή γνώση και αντανακλάται στην αισθητή ερώμενη μορφή. Η υπερβατικότητα συνδέεται και με τη λειτουργία του λόγου, στον βαθμό που ο τελευταίος αντλεί την αλήθεια του από την έγερση της ιδεατότητας του αντικειμένου του. Ο Φαίδρος υποβάλλει μια δυνατότητα εσωτερικής επικοινωνίας του έρωτα με τον λόγο, κυρίως στην παλινωδία, τη δεύτερη εκτενή παρέμβαση του Σωκράτη. Εκεί ο λόγος διεισδύει στον χώρο του ιδεατού έρωτα, προκειμένου να εξηγήσει την τροπή των γεγονότων που προκαλεί η αντανάκλαση της υπερβατικής ομορφιάς στο ερώμενο πρόσωπο. Συγχρόνως η δύναμη της σχέσης του αισθησιασμού με τη μανία για το ιδεατό κάλλος συντονίζεται με την ερωτική ένταση του λόγου, με αποτέλεσμα την επίτευξη μιας ολοκληρωμένης σύγκλισης των δύο θεμάτων του κειμένου: ο γραπτός στοχασμός που αφορά στη συσχέτιση της σωματικής με την υπερβατική όψη της μανίας για το κάλλος απορρέει από μια ενδότερη προσέγγιση του έρωτα και εκφράζεται ως μια λογική δραματικής αφήγησης των κινήσεων της ερωτευμένης ψυχής.

ΦΚ 256 Αριστοτέλους “Περί ποιητικής”**Τριανταφυλλιά Γιάννου**

Στο μάθημα αυτό θα μελετήσουμε από το πρωτότυπο ένα από τα πιο επιδραστικά και αινιγματικά έργα της αρχαιότητας και θα επιχειρήσουμε να κατανοήσουμε τους λόγους για τους οποίους το σύγγραμμα αυτό υπήρξε τόσο σημαντικό στη δυτική σκέψη. Η Αριστοτελική Ποιητική είναι το πρώτο συστηματικό κείμενο για την ποίηση, το οποίο, με τη βοήθεια περιγραφικών αναλύσεων και κανονιστικών προδιαγραφών, καθορίζει τη φύση και την ειδοποιό διαφορά της λογοτεχνίας σε σχέση με άλλους τομείς του επιστητού (όπως η ιστορία ή η φιλοσοφία). Μέσα από τις κατηγορίες και τις έννοιες που δημιουργήσε ή αναπροσδιόρισε ο Αριστοτέλης (λ.χ. μίμησις, καθόλου, είκος και αναγκαῖον, ἄμαρτια, κάθαρσις κ.ά.) θα προσεγγίσουμε μια θεωρία πρόσληψης της τραγωδίας που βασίζεται αποφασιστικά στον παράγοντα της αποτελεσματικότητά της (στην πρόκληση της οικείας ἡδονῆς) και θα ακολουθήσουμε τη φιλοσοφική σκέψη καθώς αναδεικνύει τον βαθύτατα ανθρωπογνωστικό χαρακτήρα της ποιητικής τέχνης εν γένει.

III. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (6 ECTS)

Φ 274 Immanuel Kant, η κριτική του καθαρού λόγου Θεόδωρος Πενολίδης

Στο μάθημα αυτό θα αναλυθεί το συνολικό πρόγραμμα της κριτικής της γνώσης κατά τον Immanuel Kant: - Η έννοια της υπερβατολογικής φιλοσοφίας. - Η έννοια της συνθετικής κρίσης a priori. - I. Η υπερβατολογική Αισθητική: Α. Χώρος, Β. Χρόνος. - II. Η υπερβατολογική Λογική: Α. Οι κατηγορίες της καθαρής διάνοιας, Β. Η παραγωγή των καθαρών εννοιών της διάνοιας, Γ. Η σχηματοποίηση των καθαρών εννοιών της διάνοιας, Δ. Οι θεμελιώδεις αρχές της διάνοιας. - III. Η υπερβατολογική Διαλεκτική: Α. Οι παραλογισμοί του καθαρού Λόγου, Β. Οι αντινομίες του καθαρού Λόγου, Γ. Το ιδεώδες του καθαρού Λόγου, IV. Η υπερβατολογική Μεθοδολογία: Α. Η πειθαρχία του καθαρού Λόγου, Β. Ο κανόνας του καθαρού Λόγου, Γ. Η αρχιτεκτονική του καθαρού Λόγου.

Φ 338 Στοιχεία κριτικής επιχειρηματολογίας Φιλήμων Παιονίδης

Το μάθημα αυτό αποτελεί μια εισαγωγή στην άτυπη λογική, δηλαδή στην αξιολόγηση και ανάλυση επιχειρημάτων που εκφράζονται σε μια φυσική γλώσσα. Στα θέματα που θα συζητηθούν εντάσσονται: η αναγνώριση και η ανασυγκρότηση των επιχειρημάτων, η διάκριση μεταξύ παραγωγικών και επαγωγικών επιχειρημάτων, ορθότητα και εγκυρότητα, ορισμοί, σοφίσματα καθώς και κάποιες χαρακτηριστικές μορφές φιλοσοφικής επιχειρηματολογίας. Επιπροσθέτως, ιδιαίτερη προσπάθεια καταβάλλεται στην αναίρεση της δημοφιλούς αλλά προβληματικής λογικής που υπόκειται των θεωριών συνωμοσίας και άλλων ψευδοεπιστημονικών θεωριών. Εξαιτίας της φύσης του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα κληθούν να συμμετάσχουν σε τεστ που θα διεξάγονται κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

Φ 408 Η ζωή του ιδανικού στον κινηματογράφο Παναγιώτης Δόικος

Θα εξετάσουμε τη σχέση ανάμεσα στη φύση του κινηματογράφου και τη δυνατότητά του να εμφανίζει την κίνηση των νοημάτων της εξύψωσης μέσα στα γεγονότα του αισθητού κόσμου. Αυτή η κίνηση είναι η ζωή του ιδανικού. Η εμφάνισή της ευνοείται από τη φυσική τάση του κινηματογράφου να οπτικοποιεί τη συνάντηση της κίνησης, η οποία χαρακτηρίζει τα συμβάντα του ψυχισμού, με την κίνηση του βλέμματος στην εξωτερική πραγματικότητα. Η συναισθηματική ποιότητα και η λογική μιας τέτοιας οπτικοποίησης εκφράζουν τον προσανατολισμό τη φιλικής δημιουργίας σε ό,τι αφορά τη φανέρωση ή την απώθηση της ζωής του ιδανικού. Με βάση αυτή τη συλλογιστική, θα εξετάσουμε τη σχέση του κινηματογράφου με την ιδανικότητα, έχοντας ως πεδίο αναφοράς μο σημαντικές ταινίες από δύο περιοχές δημιουργίας: 1. Τον κλασικό ελληνικό κινηματογράφο, με έργα του Ντίνου Δημόπουλου (Λόλα, Μια τρελλή – τρελλή οικογένεια, Κατηγορώ τους ανθρώπους), του Αλέκου Σακελλάριου (Το δόλωμα, Υπάρχει και φιλόντιμο), του Βασιλή Γεωργιάδη (Τα κόκκινα φανάρια, Το χρώμα βάφτηκε κόκκινο του Γιάννη Δαλιανίδη (Ο κατήφορος, Χωρίς ταυτότητα, Οι θαλασσιές οι χάντρες), του Νίκου Κούνδουρου (Ο δράκος) και του Αλέκου Αλεξανδράκη (Συνοικία τ' όνειρο). 2. Τον σύγχρονο αμερικανικό κινηματογράφο, με έργα του Ridley Scott (Ο μονομάχος, 1492), του Michael Mann (The Insider), του Clint Eastwood (Οι γέφυρες του Μάντισον, Οι σημαίες των προγόνων μας, Gran Torino, Sully).

Φ410 Σπινόζα, Θεολογικο-πολιτική Πραγματεία Δημήτρης Αθανασάκης

Η Θεολογικο-πολιτική Πραγματεία [Tractatus theologico-politicus] του Σπινόζα δημοσιεύτηκε ανώνυμα στο Άμστερνταμ το 1670 και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα έργα της Νεότερης Πολιτικής Φιλοσοφίας. Στο μάθημα επιχειρείται μία συστηματική παρουσίαση και εξήγηση επιλεγμένων χωρίων της Πραγματείας αναφορικά με τον θείο νόμο, την ερμηνεία της Γραφής, την προέλευση και τη λειτουργία της θρησκείας, τη διάκριση της έλλογης γνώσης από την προφητεία (κεφάλαια 1-15). Ακολουθεί η εξέταση των πολιτικών ζητημάτων που πραγματεύεται ο Σπινόζα στο δεύτερο μέρος της Πραγματείας (κεφάλαια 16-20): τα θεμέλια του κράτους, το φυσικό δίκαιο και το δίκαιο της πολιτικής

αρχής, η ταύτιση δικαίου και δύναμης, η ελευθερία του λόγου ως ουσιώδης όρος για την επίτευξη και τη διατήρηση της κρατικής ειρήνης.

Φ 435 Immanuel Kant, Η θεμελίωση της μεταφυσικής των ηθών

Θεόδωρος Πενολίδης

Η θεμελίωση της μεταφυσικής των ηθών δημοσιεύθηκε το 1785. Αποτελείται από τρία τμήματα: 1. Μετάβαση από την κοινή γνώση περί ηθικότητας στην φιλοσοφική, 2. Μετάβαση από την λαϊκή ηθική φιλοσοφία στην μεταφυσική των ηθών, 3. Μετάβαση από την μεταφυσική των ηθών στην κριτική του καθαρού πρακτικού λόγου.

Το έργο αυτό εντάσσεται στο σύνολο της κριτικής φιλοσοφίας του Immanuel Kant και αποτελεί το πέρασμα από την κριτική του καθαρού λόγου στην κριτική της κριτικής δύναμης. Στο μείζον αυτό έργο της φιλοσοφικής γραμματείας αναπτύσσεται συστηματικά το επιχείρημα της πρακτικής αυτονομίας της ορθολογικότητας. Ο πρακτικός λόγος εν τέλει δεν πράττει άλλο από του να θέτει τον εαυτό του ως νόμο στον οποίο υπόκειται ο ίδιος. Η ανάλυση ολόκληρου του έργου στηρίζεται, υπό αυτή την άποψη, στην έννοια της αυτονομίας του έλλογου.

Φ 440 Φιλοσοφία της γλώσσας και λογική

Χρίστος Ντούσκος

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η προβληματική για τη γλώσσα, όπως αυτή αναπτύσσεται στο πλαίσιο της αναλυτικής παράδοσης στη φιλοσοφία. Το μάθημα αρχίζει με μια ιστορική εισαγωγή στην αναλυτική φιλοσοφία, προκειμένου να κατανοήσουμε τον θεμελιακό ρόλο που διαδραματίζει η προβληματική για τη γλώσσα στην αναλυτική παράδοση. Στη συνέχεια γίνεται μια εισαγωγή στη συμβολική λογική και εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους αυτή συμβάλλει στη διαφώτιση των συνθηκών συγχρότησης του γλωσσικού νοήματος. Έπειτα εστιάζουμε στη διαμάχη για τους ενικούς όρους, όπως αυτή αρθρώνεται στο έργο φιλοσόφων όπως οι Gottlob Frege, Bernard Russel και Saul Kripke. Στη συνέχεια εξετάζουμε τις προσεγγίσεις των Ludwig Wittgentstein, John Austin και Paul Grice όσον αφορά τη φύση του γλωσσικού νοήματος. Κατά την εξέταση αυτή θίγουμε ζητήματα όπως η σχέση μεταξύ του γλωσσικού νοήματος και της χρήσης των γλωσσικών εκφράσεων εντός ομιλιακού πλαισίου, η εσωτερική δομή ενός ομιλιακού ενεργήματος, το κατά πόσον το νόημα μιας γλωσσικής εκφοράς είναι ζήτημα των επικοινωνιακών προθέσεων του ομιλητή, η διάκριση μεταξύ σημασιολογικών και πραγματολογικών διαστάσεων του νοήματος, το νόημα των δεικτικών όρων και των όρων φυσικών ειδών, ο τρόπος που παράγονται και ερμηνεύονται τα υπονοούμενα, η μεταφορά, καθώς και τις κοινωνικές προϋποθέσεις της γλωσσικής επικοινωνίας.

Φ 480 Ελεύθερη βούληση και ηθική ευθύνη

Χρίστος Ντούσκος

Το μάθημα αυτό αφορά το ζήτημα της ελεύθερης βούλησης και της ηθικής ευθύνης. Αρχίζουμε με μια σύντομη ιστορική εισαγωγή στο ζήτημα αυτό. Στη συνέχεια θα εισέλθουμε στη διαμάχη μεταξύ ντετερμινισμού και ελευθεριοκρατίας, καθώς και την αντιπαράθεση μεταξύ συμβατοκρατικών και ασυμβατοκρατικών προσεγγίσεων. Θα εξετάσουμε τα επιχειρήματα για κάθε μία από τις θέσεις αυτές, εστιάζοντας τόσο στα μεταφυσικής υφής επιχειρήματα βάσει των οποίων αμφισβητείται η θέση ότι διαθέτουμε ελεύθερη βούληση, όσο και ορισμένα πρόσφατα επιστημονικά πορίσματα που έχει θεωρηθεί ότι οδηγούν στο ίδιο συμπέρασμα. Θα εξετάσουμε επίσης τις εναλλακτικές αναλύσεις της ελευθερίας ως ικανότητας να πράξουμε αλλιώς. Ταυτόχρονα θα διερευνήσουμε τις επιπτώσεις των θέσεων που λαμβάνονται ως προς τα παραπάνω ζητήματα για τη σχέση μεταξύ ελεύθερης βούλησης και ηθικής ευθύνης. Θα αντιπαραβάλουμε κριτικά τις θεωρίες ελέγχου και τις εναλλακτικές τους, με αναφορά σε ερωτήματα όπως η ευθύνη που φέρουμε για πράξεις και παραλείψεις, για τις πεποιθήσεις και άλλες στάσεις μας, καθώς και για τον ίδιο τον χαρακτήρα μας.

Φ 488 **Χορκχάμερ-Αντόρνο: Διαλεκτική του διαφωτισμού** **Κωνσταντίνος Καβουλάκος**

Οι μεγάλες θηριωδίες που γνώρισε ο 20ος αιώνας, οι οποίες κορυφώθηκαν στα ναζιστικά στρατόπεδα εξολόθρευσης και στις μαζικές καταστροφές των Παγκοσμίων Πολέμων, ήταν άραγε απλώς και μόνο μια παρέκβαση από την κανονική εξέλιξη του πολιτισμού που κανονικά συνεπάγεται την πρόοδο προς την ορθολογική κοινωνία; Μια από τις πιο υποβλητικές θεωρίες που επιχειρήσαν να δώσουν απάντηση στο παραπάνω ερώτημα μας δίνει η Διαλεκτική του διαφωτισμού (1944) των Μαξ Χορκχάμερ και Τ. Αντόρνο. Σύμφωνα με τη βασική θέση του βιβλίου, η ανάπτυξη της πολιτισμικής διαδικασίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με έναν μονόπλευρο «εργαλειακό εξορθολογισμό» και, συνακόλουθα, με τη διαρκή επέκταση της κυριαρχίας πάνω στη φύση και στους ανθρώπους. Σε αυτή την προοπτική, η σταλινική ή εθνικοσοσιαλιστική βαρβαρότητα και η σύγχρονη «μαζική κουλτούρα» των λεγόμενων «δυτικών δημοκρατιών» δεν είναι παρά δύο όψεις της ίδιας τάσης προς μια απόλυτα διοικούμενη, ολοκληρωτική κοινωνία. Η ιστορία εμφανίζεται να υπόκειται σε μια «διαλεκτική» που δεν οδηγεί στην απελευθέρωση του ανθρώπου αλλά στην αύξηση της καταπίεσης. Η κριτική ανάγνωση και ανάλυση του κειμένου θα έχει σαν στόχο την εξοικείωση με τις αναλύσεις του και τον εντοπισμό ενδεχόμενων αδυναμιών του.

Φ 495 **Εισαγωγή στον γερμανικό ιδεαλισμό** **Μαρία Δασκαλάκη**

Ο γερμανικός ιδεαλισμός αξιοποιεί την κριτική στη μεταφυσική και τον δογματισμό, όπως αυτή αποτυπώνεται κυρίως στο έργο του μεγάλου Γερμανού φιλοσόφου Immanuel Kant, χωρίς να εγκαταλείπει το αίτημα για τη σύμπτωση γνώσης και αλήθειας. Αξιοποιώντας την παράδοση της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας, ο γερμανικός ιδεαλισμός επαναθέτει τα μεγάλα μεταφυσικά και γνωσιοθεωρητικά ζητήματα που αφορούν στη γνώση του όντος και αναζητεί την επίλυσή τους στη βάση μιας κριτικής έννοιας του λόγου. Το εγχείρημα αυτό θα αποτυπωθεί στα μεγάλα φιλοσοφικά συστήματα σημαντικών εκπροσώπων του, του Fichte, του Schelling και του Hegel.

Το μάθημα αποσκοπεί στη διερεύνηση και ανάλυση των προϋποθέσεων που οδήγησαν στην εμφάνιση του γερμανικού ιδεαλισμού, όπως και των αρχών, εννοιών και μεθόδων των συστημάτων που ανέπτυξαν οι βασικοί εκπρόσωποί του. Στο πλαίσιο αυτό, θα αναδειχθεί η σημασία της κριτικής στον δογματισμό, όπως αυτή εξελίσσεται στη νεότερη εποχή με αποκορύφωμα την κριτική φιλοσοφία του Kant, αλλά και η στροφή προς την αρχαία ελληνική φιλοσοφική παράδοση, όπως αυτή αναβιώνει τον 19ο αιώνα στην Γερμανία. Στη συνέχεια, θα αναλυθούν και θα αναπτυχθούν κεντρικές έννοιες των εκπροσώπων του γερμανικού ιδεαλισμού που αφορούν στον σύνθετο χαρακτήρα της γνώσης και της αλήθειας.

Εαρινό εξάμηνο

I. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ (5 ECTS)

Φ 103 **Γνωσιολογία** **Θεόδωρος Πενολίδης**

Το μάθημα αποτελεί μια γενική εισαγωγή στην προβληματική της γνωσιολογίας από την Κλασική Αρχαιότητα μέχρι τον 20ό αιώνα. Εξετάζει το πρόβλημα του θεμελίου, του υποκειμένου και του αντικειμένου της γνώσης, τον ρόλο και τη σημασία της αντίληψης, της παράστασης, της ιδέας, της έννοιας, της κρίσης και του συλλογισμού στον σχηματισμό και την ανάπτυξη της γνώσης, τις έννοιες της μεθόδου, της αμφιβολίας, της αλήθειας, της βεβαιότητας και της πεποίθησης. Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: 1. Η διαλεκτική του Πλάτωνα και η πλατωνική θεωρία των Ιδεών. 2. Συλλογισμός και θεωρία της γνώσης στον Αριστοτέλη. 3. Λογική και Γνωσιολογία των Στωικών και των Επικούρειων. 4. Η φιλοσοφική διδασκαλία των Σκεπτικών. 5. Θεωρίες της γνώσης στον Δυτικό Μεσαίωνα: Αυγουστινισμός (Μποναβεντούρα), Θωμισμός, Νομιναλισμός (Όκκαμ). 6. Η θεωρία

της γνώσης στον Νεοπλατωνισμό της Αναγέννησης: το Περί Εικασίων του Ν. Κουζανού και η Πλατωνική Θεολογία του Μ. Ficino. 7. Προέλευση, μέθοδος και όρια της γνώσης στους Νεότερους Χρόνους: Ορθολογισμός και Εμπειρισμός από τον Καρτέσιο στον Λοκ. Η κριτική της αιτιότητας στη φιλοσοφία του Χιουμ. 8. Μορφή και περιεχόμενο της γνώσης στην κριτική φιλοσοφία του Καντ. 9. Ιδεαλισμός, θετικισμός και πραγματισμός στον 19ο αιώνα. 10. Αλήθεια και ερμηνεία στη φιλοσοφία του Νίτσε. 11. Θεωρίες της γνώσης στον 20ό αιώνα I: ο Λογικός θετικισμός και η «γλωσσική στροφή». Επαληθευσιμότητα και διαψευσιμότητα ως κριτήρια διάκρισης μεταξύ των επιστημονικών και των μεταφυσικών προτάσεων. 12. Θεωρίες της γνώσης στον 20ό αιώνα II: α) Αντίληψη και γνώση στη Φαινομενολογία· β) Η κριτική του υποκειμένου της γνώσης στον Στρουκτουραλισμό.

Φ 112 Νεότερη φιλοσοφία

Δημήτρης Αθανασάκης

Το μάθημα αποτελεί μία εισαγωγή στην προβληματική της Νεότερης Φιλοσοφίας από τον Ντεκάρτ στον Χέγκελ. Εξετάζει κυρίως τη συγκρότηση της έννοιας του υποκειμένου, το πρόβλημα της μεθόδου, το πρόβλημα της προέλευσης, της φύσης και των ορίων της γνώσης, τη διάκριση μεταξύ ορθολογισμού και εμπειρισμού, την καντιανή κριτική φιλοσοφία, την εγελιανή φιλοσοφία του πνεύματος. Ειδικότερα, οι παραδόσεις οργανώνονται με βάση τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: 1. Τι είναι η Νεότερη Φιλοσοφία; Εκπρόσωποι, έννοιες, προβλήματα. 2. Η γένεση της Φιλοσοφικής Νεωτερικότητας I: το Νέο Όργανο του Μπέικον και οι Κανόνες για τον κατευθυσμό της γνωστικής δύναμης του Ντεκάρτ. 3. Η γένεση της Φιλοσοφικής Νεωτερικότητας II: Το καρτεσιανό Cogito και οι αποδείξεις για την ύπαρξη του Θεού. 4. Η φιλοσοφία του Σπινόζα: «Deus sive Natura». 5. Η φιλοσοφία του Λάιμπνιτς: η έννοια της μονάδας. 6. Ο εμπειρισμός του Λοκ και η νευτώνεια «philosophia experimentalis». 7. Ο σκεπτικισμός του Χιουμ: η κριτική της αιτιότητας και το πρόβλημα της επαγωγής. 8. Η κριτική φιλοσοφία του Καντ: χώρος, χρόνος, κατηγορίες. 9. Η διαλεκτική του κυρίου και του δούλου στη Φαινομενολογία του Πνεύματος του Χέγκελ. 10. Σύνοψη και συμπεράσματα.

Φ 114 Σύγχρονη φιλοσοφία

Κωνσταντίνος Καβουλάκος

Η παράδοση αποσκοπεί στην εισαγωγική εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα τρία βασικά ρεύματα της σύγχρονης φιλοσοφίας του 20ου αιώνα: Τη φαινομενολογία, την αναλυτική φιλοσοφία και τον δυτικό μαρξισμό. Η εξέταση των τριών ρευμάτων θα στηριχθεί στην αναφορά στους κύριους εκπροσώπους της και στην επίδρασή τους σε άλλους στοχαστές στην πορεία του 20ου αιώνα. Πιο συγκεκριμένα θα συζητηθούν:

1) Η φαινομενολογία, με αναφορά στον θεμελιωτή της Έντμουντ Χούσερλ και στον Χάιντεγκερ. Εξετάζονται επίσης οι επιδράσεις της στην ερμηνευτική του Χάνς Γκ. Γκάνταμερ και στην αποδόμηση του Ζακ Ντεριντά.

2) Η αναλυτική φιλοσοφία, με αναφορά στους θεμελιωτές της Μπέρτραντ Ράσσελ, Γκότλομπ Φρέγκε και, κυρίως, Λούντβιχ Βιτγκενστάιν. Εξετάζονται επίσης οι συνεχιστές αυτής της κατεύθυνσης στη Σχολή της Βιέννης (Σλικ, Κάρναπ, Νόουρατ) και στην ιστορική προσέγγιση της επιστήμης (Κουν, Φεγιεράμπεντ, Λάκατος).

3) Ο δυτικός μαρξισμός, με αναφορά στον θεμελιωτή του Γκέοργκ Λούκατς και στους συνεχιστές αυτής της κατεύθυνσης στο πλαίσιο της κριτικής θεωρίας (Χορκχάιμερ, Αντόρνο, Χάμπερμας), του δομισμού (Αλτουσέρ) και του μεταδομισμού (Φουκώ).

4) Η γενική τάση των ρευμάτων της φιλοσοφίας του 20ου αιώνα προς μια κριτική του υποκειμένου και του λόγου του ως συνέχεια της αποδόμησης των μεγάλων φιλοσοφικών συστημάτων που έλαβε χώρα κατά τον 19ο αιώνα.

II. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ (6 ECTS)

ΦΚ 245 *Επικούρεια Ηθική*

Γεώργιος Ζωγραφίδης

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάγνωση και ερμηνεία κειμένων της επικούρειας ηθικής φιλοσοφίας, η οποία εξετάζεται ως απόπειρα απάντησης στο κεντρικό για την εποχή ερώτημα σχετικά με τη δυνατότητα και τους όρους επίτευξης μιας ευτυχισμένης ζωής.

Τα επικούρεια κείμενα θα διαβαστούν από το πρωτότυπο και θα σχολιαστούν με κύριο σκοπό:

- Να αναλυθούν και να αξιολογηθούν οι κεντρικές θέσεις της επικούρειας ηθικής και τα επιχειρήματα που τις υποστηρίζουν.

- Να ενταχθούν στα φιλοσοφικά και ιστορικά τους συμφραζόμενα και να γίνουν κατανοητές τόσο η προβληματική τους όσο και οι θέσεις τους μέσα από τον διάλογό τους με τις άλλες φιλοσοφικές σχολές, προγενέστερες ή σύγχρονες.

- Να κατανοηθεί ο αρχαίος φιλοσοφικός λόγος, οι εγγραμματοτισμοί και οι τροπικότητές του.

Οι θεματικές των κειμένων:

1. Η ηδονή και ο πόνος, τα είδη των ηδονών.
2. Οι επιθυμίες και τα πάθη.
3. Οι αρετές και κακίες, σχέση αρετής και ηδονής.
4. Η ελευθερία της βούλησης & της πράξης: ηθική ευθύνη και ανάγκη.
5. Ο έλλογος βίος του σοφού.
6. Η φιλία και ο έρωτας.
7. Η κοινωνική ζωή, η πολιτική, το δίκαιο, οι νόμοι, άτομο και κοινωνία.
8. Οι θεοί: ύπαρξη και φύση τους, η πρόνοια, η τύχη.
9. Ο θάνατος: ανύπαρκτος ή αδιάφορος;

Οι παρουσιάσεις θα γίνουν με βάση τα ίδια κείμενα: Επιστολή προς Μενοικέα, Κύρια δόξα, απο-φθέγματα και αποσπάσματα του Επίκουρου και άλλων Επικουρείων (Λουκρήτιου και Φιλόδημου), μαρτυρίες του Κικέρωνα και του Πλουτάρχου.

ΦΚ 291 «Λογγίνος», Περὶ Ὑψους

Δημήτρης Κόκορης

Το «Περὶ Ὑψους» θεωρείται βασικό σύγγραμμα λογοτεχνικής θεωρίας. Δημιουργήθηκε κατά την 6-ψιμη αρχαιότητα (1ος αι. μ.Χ.) και εξετάζει ζητήματα αισθητικής και ειδικότερα το πώς προκύπτει το «ὑψος» από τα λογοτεχνικά κείμενα. Θα εξεταστεί το κείμενο από το αρχαίο ελληνικό πρωτότυπο, οι αναφορές που γίνονται από τον συγγραφέα σε μείζονες συγγραφείς (Όμηρος, Σαπφώ κ.α.), καθώς και το πώς το «Περὶ Ὑψους» επηρέασε σημαντικούς σύγχρονους λογοτέχνες και θεωρητικούς της λογοτεχνίας.

III. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (6 ECTS)

Φ 406 *Ο Μίκης Θεοδωράκης και η θεωρία της Συμπαντικής Αρμονίας*

Παναγιώτης Δόικος

Ο μεγάλος Έλληνας συνθέτης, διευρύνοντας τον ορίζοντα των πυθαγορείων, συνδέει το βίωμα της μουσικής σύνθεσης με την εμπειρία της έντασης ανάμεσα στην αρμονία του σύμπαντος και το χάος, κατά την οποία η περατή διάσταση του δημιουργού διεγείρεται από την παρουσία της απειρότητας. Το άπειρο δονείται μέσα στη μουσικότητα του ψυχισμού δίνοντας αισθητή μορφή στις κινήσεις των νοημάτων της αρμονίας, ο ήχος των οποίων εκδηλώνεται με έναν διττό τρόπο: αφενός ανταποκρίνεται στη δομή και την ποιότητα των συμπαντικών δονήσεων (των άστρων, των πλανητών και των γαλαξιών)· αφετέρου δίνει μουσική υπόσταση στην αχανή, συναρπαστική ζωή αυτών των δονήσεων, ακολουθώντας τον δημιουργικό οίστρο του συνθέτη. Εδώ εντοπίζουμε την κρίσιμη λειτουργία της αισθητοποίησης των νοημάτων στο εσωτερικό μιας στοχαστικής φαντασίας, η οποία νιώθει τους ήχους του μέλους, ενόσω μορφοποιεί

τη ροή τους. Η κίνηση των αισθήσεων μέσα στη σκέψη και η δράση του νου μέσα στις εικόνες και το συναίσθημα του ρυθμού και της μελωδίας, διατρέχουν την ηχητική εμπειρία του σύμπαντος, μετουσιώνοντας τη δυσαρμονία του χάους (τα διάφωνα) σε αρμονία της εξύψωσης (τα σύμφωνα). Κατ' αυτή τη διεργασία της μουσικής έμπνευσης τα ορθολογικά στοιχεία συχνά εκτρέπονται, με το να αντιστέκονται στην ορμή που τείνει να τα μετατρέψει σε ποιητικές δυνάμεις. Συμβαίνει όμως τότε να υπερβαίνονται από τον διονυσιακό παλμό ενός πάθους που τα εξαγνίζει, διαλύοντας το σκότος της κυριαρχικότητάς τους μέσα στην ευφορία του απολλώνειου βιώματος της ομορφιάς.

Ο Μίκης Θεοδωράκης εντοπίζει σε αυτή τη νίκη των ποιητικών δυνάμεων την επικράτηση του ενστίχτου της αρμονίας κατά την αναμέτρησή του με τη ροπή προς το χάος και την καταστροφικότητα: ο πνευματικός μας εαυτός, ο οποίος αποτελεί την πεμπουσία της ύπαρξής μας, ενστερνίζεται νικηφόρα τα ιδανικά της δημιουργικότητας, της ελευθερίας και της δικαιοσύνης απελευθερώνοντας την ορμή τους μέσα στον υλικό κόσμο, έτσι ώστε να αποδυναμωθεί η κτηνώδης διάσταση του ανθρώπου – αυτή που σήμερα, με το να χειρίζεται κυριαρχικά την τεχνολογία, απειλεί όσο ποτέ με βαθιά υποδούλωση αλλά και με ουσιαστικό αφανισμό τη ζωή μας στον πλανήτη. Έτσι η συμπαντική αρμονία εκδηλώνει την έντονη πολιτική της διάσταση.

Ο Θεοδωράκης διερευνά σε βάθος τον υπαρξιακό τόνο αυτής ακριβώς της διάστασης, εξειδικεύοντάς τον στην περίπτωση της Ελλάδας. Η πολιτική εμπειρία, η αισθητική διαύγεια και ο διορατικός ψυχισμός του συνθέτη συλλαμβάνουν και αναλύουν μια ξεχωριστή πρόταση για την υπέρβαση της κρίσης στη χώρα μας, όπου πρωταγωνιστεί η διερεύνηση μιας θεμελιακής αντίφασης: εκείνης ανάμεσα στον εθνικό μηδενισμό, ο οποίος μας τρέπει στο χάος, και την τόλμη μιας στοχαστικής αυτοκατάφασης της ελληνικής πολιτισμικής συνείδησης, η οποία επιβεβαιώνει την αρμονία μιας εξύψωσης που μας ενώνει.

Φ 465 Θέματα ηθικής και κοινωνικής φιλοσοφίας

Χρίστος Ντούσκος

Αντικείμενο του μαθήματος είναι μια σειρά ζητημάτων της ηθικής και κοινωνικής φιλοσοφίας, όπως αυτά έχουν έρθει στο προσκήνιο τις τελευταίες δεκαετίες. Το μάθημα αρχίζει με μια επισκόπηση των κύριων θεωριών της σύγχρονης κανονιστικής ηθικής, προκειμένου να τεθεί το θεωρητικό πλαίσιο της μετέπειτα συζήτησης. Στη συνέχεια θα εξεταστούν ζητήματα όπως η προβληματική για την ηθική τύχη, το κατά πόσον υφίσταται ηθική διαφορά μεταξύ του να προκαλούμε οι ίδιοι ένα επιβλαβές αποτέλεσμα και του να επιτρέπουμε να συμβεί, οι εναλλακτικοί τρόποι δικαιολόγησης της ποινής από διαφορετικές θεωρίες κανονιστικής ηθικής, καθώς και οι σύγχρονες θεωρίες δικαιοσύνης. Τέλος, θα εξεταστούμε ερωτήματα που αφορούν την ηθική δικαιολόγηση ενός πολέμου, καθώς και ζητήματα περιβαλλοντικής ηθικής και ηθικής των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Φ 491 Η έννοια της οντοθεολογίας στον Αριστοτέλη και στον Χέγκελ

Θεόδωρος Πενολίδης

Στο μάθημα αυτό το ενδιαφέρον εστιάζεται σε ένα εξαιρετικά σημαντικό θέμα της αριστοτελικής φιλοσοφίας, στην επιστήμη του όντος ως όντος, στην οποία επιχειρείται η θεμελίωση της παραδοσιακής φιλοσοφίας. Το αντικείμενο αυτής της επιστήμης προσδιορίζεται από τον Αριστοτέλη στα Βιβλία Α, Ε, Κ, Λ, αλλά και σε άλλα σημεία της Μεταφυσικής του. Εν τούτοις, μόνο στο βιβλίο Γ διασαφηνίζεται αναλυτικά το πρόγραμμα αυτής της επιστήμης, που συντελεί ώστε η ίδια να είναι μία και μοναδική, και επίσης στο Γ ο Αριστοτέλης προσδιορίζει ακριβέστερα την φύση του αντικειμένου της ως άνω επιστήμης.

Στο δεύτερο μέρος αυτού του μαθήματος θα στραφούμε στις αποδείξεις του G.W.F. Hegel περί ύπαρξης του θεού, τις οποίες ο ίδιος συνδέει εξ αρχής με βασικά κεφάλαια της "Επιστήμης της Λογικής".

Φ 492 **Ιστορία της κοινωνικής και πολιτικής φιλοσοφίας** **Κωνσταντίνος Καβουλάκος**

Η παράδοση αποτελεί μια εισαγωγή στην ιστορία της κοινωνικής και πολιτικής φιλοσοφίας. Μέσα από μια συνοπτική συζήτηση βασικών ιστορικών σταθμών της κοινωνικής και πολιτικής φιλοσοφίας θα επικεντρώσουμε την προσοχή μας στα εξής ζητήματα:

- 1) Βασικά ερωτήματα της κοινωνικής και πολιτικής φιλοσοφίας: Ηθικά θεμέλια της κοινωνικής ζωής, το πρόβλημα της πολιτικής ρύθμισής της, σκοποί των κοινωνικών και πολιτικών θεσμών.
- 2) Βασικοί άξονες της ιστορικής ανάπτυξης της κοινωνικής και πολιτικής φιλοσοφίας. Τα ερωτήματα για τη δικαιοσύνη και το κοινό αγαθό, τη σχέση ατόμου και κοινότητας, την ιδέα του κοινωνικού συμβολαίου, το πρόβλημα της ελευθερίας εντός της κοινωνίας.
- 3) Θεμελιώδεις κατηγορίες για την κατηγοριοποίηση των σχετικών φιλοσοφικών θεωριών: Η αντιθέσεις μεταξύ ιστορικότητας-ανιστορικότητας των κριτηρίων της πολιτικής και κοινωνικής φιλοσοφίας, ηθικής θεμελίωσης-αποφασιοκρατίας, φύσης και σύμβασης.
- 4) Ο εσωτερικός δεσμός μεταξύ κοινωνικής και πολιτικής φιλοσοφίας. Η σχέση τους με την ηθική, τη φιλοσοφία της ιστορίας, του πολιτισμού, της παιδείας, αλλά και με αντικείμενα της θεωρητικής φιλοσοφίας (π.χ. με την οντολογία/μεταφυσική, τη γνωσιοθεωρία κ.ο.κ.).
- 5) Κλασικοί στοχαστές της κοινωνικής και πολιτικής φιλοσοφίας και οι ιδέες τους: Πλάτων, Αριστοτέλης, Αυγουστίνος, Ακινάτης, Μακιαβέλι, Χόμπς, Λοκ, Ρουσσώ, Χέγκελ.
- 6) Η διαφορά μεταξύ αρχαίας ελληνικής/μεσαιωνικής και νεώτερης κοινωνικής και πολιτικής φιλοσοφίας: οντολογική και υποκειμενοκεντρική θεμελίωση.
- 7) Επίκαιρα ζητήματα της κοινωνικής και πολιτικής φιλοσοφίας και η σχέση τους με τις κλασικές θεωρίες.

Φ 493 **Λάιμπνιτς, Νέα Δοκίμια για την ανθρώπινη νόηση** **Δημήτρης Αθανασάκης**

Στα Νέα Δοκίμια για την ανθρώπινη νόηση [Nouveaux Essais sur l'entendement humain] ο Λάιμπνιτς επιχειρεί μία συστηματική και λεπτομερή ανασκευή των φιλοσοφικών θέσεων που είχε διατυπώσει ο Λοκ στο Δοκίμιο για την ανθρώπινη νόηση [An Essay Concerning Human Understanding]. Το έργο έχει τη μορφή διαλόγου και επιτρέπει στον Λάιμπνιτς να αναπτύξει, ως απάντηση στον εμπειρισμό του Λοκ, έναν πρωτότυπο στοχασμό στον οποίο συνάγονται και τεκμηριώνονται ορισμένες από τις θεμελιώδεις γνωσιολογικές και μεταφυσικές αποφάνσεις της φιλοσοφίας του. Στο μάθημα αναδεικνύονται τα κυριότερα σημεία της φιλοσοφικής διαμάχης του Λάιμπνιτς με τον Λοκ και τονίζεται η σημασία της διαμάχης αυτής για τη συγκρότηση της λείβνίτειας έννοιας της γνώσης, της υπόστασης και της γλώσσας.

Φ 494 **Η φιλοσοφία του Henry Corbin (1903-1978), II.** **Παναγιώτης Δόικος**

Ο γάλλος φιλόσοφος και ανατολιστής Henry Corbin, ο οποίος σημάδεψε τη μεταφυσική έρευνα στον 20ο αιώνα, είναι δυστυχώς ελάχιστα γνωστός στην Ελλάδα. Σε αυτό το δίπτυχο μάθημα (με δύο ξεχωριστούς κωδικούς κατά το τρέχον και το επόμενο ακαδημαϊκό έτος) θα επιχειρήσουμε μια σφαιρική προσέγγιση του έργου του, για πρώτη φορά στον ελληνικό πανεπιστημιακό χώρο. Οι άξονες αυτής της προσέγγισης, συνοπτικά διατυπωμένοι, είναι οι ακόλουθοι:

1. Ο Corbin ανοίγει έναν φιλοσοφικό δρόμο υπέρβασης του αγνωστικισμού, ο οποίος κατάγεται από το δυισμό ανάμεσα στην έκταση (Res Extensa) και τη σκέψη (Res Cogitans). Για τον Corbin, το πρόβλημα ξεκινά από το γεγονός ότι ο δυισμός αποκλείει την κυριολεκτική επαφή μεταξύ του κόσμου των εννοιών και της αισθητής πραγματικότητας, ακυρώνοντας έτσι την αλήθεια και την πνευματική ποιότητα των εσωτερικών γεγονότων.
2. Ο γάλλος φιλόσοφος αντιλαμβάνεται το αδιέξοδο και στοχάζεται πάνω στον τρόπο της υπέρβασής του. Συλλαμβάνει αυτόν τον τρόπο στη φιλοσοφική αλήθεια της εμπειρίας του οράματος. Ο Corbin

δείχνει ότι σε κάθε γεγονός που δημιουργείται από την οραματική φαντασία, η έκταση έρχεται σε απόλυτη επαφή με τη σκέψη, σύμφωνα με την ακόλουθη λογική: οι έννοιες σωματοποιούνται και τα αισθητά σώματα αποκτούν αιθερική υφή, δηλαδή πνευματοποιούνται. Έτσι εμφανίζεται μέσα στην ψυχή ένας κόσμος που δεν είναι ούτε ο εξωτερικός ούτε ο εννοιολογικός. Είναι ένας τρίτος, ενδιάμεσος κόσμος, κατεξοχήν διαφανής, ο οποίος αυτονοείται, διαθέτοντας όλο τον πλούτο της αισθητής ύλης, αλλά σε κατάσταση αφθαρσίας. Ο Corbin τον καθιέρωσε ονομάζοντάς τον Φαντασικό (Imaginal) για να τον διακρίνει από τον φανταστικό (imaginaire), ο οποίος είναι ξένος προς την αλήθεια.

3. Ο φιλόσοφος μας οδηγήθηκε στο πρωτοποριακό του εγχείρημα εκδίδοντας, μεταφράζοντας, σχολιάζοντας και ερμηνεύοντας τα έργα των μεγάλων μυστικών φιλοσόφων την ανατολικής – κυρίως της ισλαμικής – παράδοσης, όπως είναι ο Sohrawardî (1155-1191), ο Ibn Arabî (1165-1240) και ο Mollâ Sadrâ (1571-1640). Θα προσεγγίσουμε πολύπλευρα αυτό το εγχείρημα για να δείξουμε τον βασικό στόχο του εμπνευστή του: το άνοιγμα της φιλοσοφικής μας συνείδησης προς μια υπαρξιακή Ανατολή, μέσα στο οποίο η εξωτερική μας ζωή θα δει την εσωτερική της αλήθεια.

Φ 496 Ο Hegel στην Ιένα: ο δρόμος προς το σύστημα

Μαρία Δασκαλάκη

Η περίοδος της Ιένας (1801-1807) είναι η εποχή της ωρίμανσης της εγελιανής σκέψης, η οποία στη συνέχεια αποκτά συστηματική μορφή. Την περίοδο της Ιένας ο Χέγκελ αναζητά να γεφυρώσει το χάσμα ανάμεσα στη γνώση και την αλήθεια, μέσω της κριτικής αντιπαράθεσης τόσο με τη φιλοσοφία της υποκειμενικότητας όσο και με την παλαιότερη μεταφυσική παράδοση. Κεντρική θέση στις αναζητήσεις και την έρευνά του αποκτά ο Λόγος ως υπέρβαση του δυισμού ανάμεσα στον νου και το ον, το υποκείμενο και το αντικείμενο.

Στο μάθημα αυτό θα μελετήσουμε αποσπάσματα από τα εγελιανά κείμενα της περιόδου αυτής («Η Διαφορά των συστημάτων φιλοσοφίας του Φίχτε και του Σέλλινγκ», «Η σχέση του σκεπτικισμού με τη φιλοσοφία», «Πίστη και γνώση», Φαινομενολογία του Πνεύματος), προκειμένου να ανιχνεύσουμε τις βασικές συνιστώσες της έννοιας του Λόγου που οδηγούν στη συνέχεια στη συστηματοποίηση της εγελιανής φιλοσοφίας.

ΦΠ 103 Παιδαγωγικά μοντέλα στην αρχαία και νεότερη φιλοσοφική παράδοση

Μαρία Δασκαλάκη

Η αγωγή του ανθρώπου είναι στενά συνδεδεμένη με κεντρικά φιλοσοφικά ερωτήματα που αφορούν στα όρια και τις δυνατότητες της ανθρώπινης φύσης, τους τρόπους και τις μεθόδους γνώσης και εκπαίδευσης, τη σχέση μεταξύ φύσης και πολιτισμού.

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξετάσει τις συγκεκριμένες απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε αυτά τα ζητήματα μέσα από τα ίδια τα κείμενα σημαντικών στοχαστών της αρχαιότητας και του νεότερου κόσμου, όπως είναι ο Πλάτωνας, ο J.J. Rousseau, ο Immanuel Kant, ο G.W.F. Hegel.

Χειμερινό εξάμηνο

I. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ (5 ECTS)

ΕΙΣΠ 100 *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική
Ασκήσεις*

Σοφία Αυγητίδου
Όλγα Παντούλη

[προσφερόμενο στο Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής]

Στόχος του μαθήματος είναι η γνωριμία με τις επιστημολογικές και μεθοδολογικές διαστάσεις της Παιδαγωγικής ως επιστήμης, η κατανόηση του αντικειμένου της επιστήμης αυτής και η εισαγωγή σε βασικά ζητήματά της. Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: Η Παιδαγωγική ως επιστήμη. Εννοιολογικές αποσαφηνίσεις όρων. Κλάδοι της Παιδαγωγικής Επιστήμης. Οι σχέσεις της Παιδαγωγικής με άλλες επιστήμες. Η διεπιστημονική μελέτη των εκπαιδευτικών ζητημάτων. Εκπαιδευτική έρευνα: εισαγωγή σε διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Δομικά γνωρίσματα και βασικές προϋποθέσεις της παιδαγωγικής διαδικασίας. Σκοποί της εκπαίδευσης: μια κριτική προσέγγιση. Οι ρόλοι των εκπαιδευτικών και των μαθητών/τριών στην εκπαίδευση. Η παιδαγωγική σχέση και η επικοινωνία στην σχολική τάξη. Εισαγωγή στις αρχές διδασκαλίας και μάθησης. Προϋποθέσεις για ένα σχολείο για όλους και όλες. Θεσμοί και δομές που παρέχουν εκπαίδευση. Σχέσεις σχολείου, οικογένειας και κοινότητας. Επίσης, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες επισκέπτονται σπουδαστήρια και βιβλιοθήκες, ενημερώνονται αναφορικά με την αναζήτηση και ανεύρεση παιδαγωγικής βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας, ασκούνται στην επιστημονική τεχνολογία.

ΕΙΣΠ 100 *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*

Ελένη Χοντολίδου

[προσφερόμενο σε άλλα Τμήματα του ΑΠΘ για την απόκτηση Παιδαγωγικής & Διδακτικής Επάρκειας]

Στο μάθημα αναπτύσσεται εν συντομία η προβληματική της Παιδαγωγικής επιστήμης (βασική ορολογία και προσδιορισμός του γνωστικού αντικειμένου της Παιδαγωγικής, διεπιστημονικότητα, κλάδοι της Παιδαγωγικής) και εξετάζεται η σχέση της Παιδαγωγικής με άλλες επιστήμες. Αναλύεται η παιδαγωγική-εκπαιδευτική σχέση (το παραδοσιακό «παιδαγωγικό ζεύγος»), τα βασικά γνωρίσματα και οι προϋποθέσεις της (με ιστορικά παραδείγματα). Διευκρινίζονται οι όροι: αγωγή, παιδεία/μόρφωση, εκπαίδευση.

Το μάθημα προχωρά στην εξέταση των σκοπών αγωγής και εκπαίδευσης στο παρελθόν και σήμερα και στο πλαίσιο αυτό δίνεται έμφαση στην ιστορικότητα της παιδικής ηλικίας. Στη συνέχεια εξετάζονται τα μέσα αγωγής και διδασκαλίας, τα «στιλ συμπεριφοράς» παιδαγωγών-εκπαιδευτικών και αναλύεται η προσωπικότητα και η εκπαίδευσή τους.

Προχωρούμε στην εξέταση της αγωγής ως κοινωνικού φαινομένου και πιο συγκεκριμένα αναφερόμαστε στις κοινωνικές ομάδες με παιδαγωγικές λειτουργίες-αρμοδιότητες (π.χ. οικογένεια και υποκατάστατα, ομάδες συνομηλίκων κ.λπ.) και στα εκπαιδευτικά ιδρύματα (παιδικό σταθμό, νηπιαγωγεία, σχολείο).

Στη συνέχεια, το μάθημα εστιάζει στα σύγχρονα προβλήματα της εκπαίδευσης (πολυπολιτισμικότητα, παγκοσμιοποίηση προσφυγικό, περιβαλλοντικά προβλήματα, ρατσισμός κ.λπ.) ως προκλήσεις για την αγωγή και την εκπαίδευση και κλείνει με την εξέταση μεθοδολογικών και επιστημολογικών προβλημάτων στο πεδίο της Παιδαγωγικής, με συγκεκριμένα παραδείγματα.

ΣΧΠ Ι 400 *Σχολική Παιδαγωγική Ι. Η παιδαγωγική σχέση: αλληλεπίδραση και επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή*

Κωνσταντίνος Μπίκος

[προσφερόμενο στο Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής]

Θεματοποιείται το κοινωνικό πλαίσιο, στο οποίο υλοποιείται η εκπαιδευτική διαδικασία και συγκεκριμένα οι λεγόμενες «παιδαγωγικές κοινότητες», όπως η οικογένεια και το σχολείο. Το κύριο ενδιαφέρον όμως επικεντρώνεται ειδικότερα στην παιδαγωγική σχέση μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή. Επισημαίνονται σημαντικές πλευρές της αλληλεπίδρασης εκπαιδευτικού – μαθητή με αφετηρία την παραδοχή ότι η ποιότητα αυτής της σχέσης επιδρά στην ανάπτυξη του μαθητή και ειδικότερα στο σχηματισμό της προσωπικής ταυτότητας και της αυτοεικόνας του. Τονίζεται ο συμβολικός χαρακτήρας της αλληλεπίδρασης και της επικοινωνίας, αναλύονται οι αιτίες και οι συνέπειες από προβληματικές καταστάσεις που προκύπτουν στην ζωή της τάξης και δίνονται κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση προβλημάτων στη σχολική τάξη. Αναλύεται επιπλέον το μη λεκτικό επίπεδο της επικοινωνίας, όπως και η επίδραση των προσδοκιών του εκπαιδευτικού στην αυτοαντίληψη και τη συμπεριφορά του μαθητή.

**ΣΧΠ II
400**

Σχολική Παιδαγωγική II: Διδασκαλία και Προγράμματα Σπουδών (προετοιμασία, διεξαγωγή, αξιολόγηση διδασκαλίας)

Βασιλική Παπαδοπούλου

[προσφερόμενο σε άλλα Τμήματα του ΑΠΘ για την απόκτηση Παιδαγωγικής & Διδακτικής Επάρκειας]

Σε αυτό το μάθημα θα γίνει πραγμάτευση τριών αξόνων βασικών για το επιστημονικό πεδίο της Σχολικής Παιδαγωγικής. Ο πρώτος άξονας σχετίζεται με τη θεωρία σχολείου, ο δεύτερος με τη θεωρία των αναλυτικών προγραμμάτων και ο τρίτος με τη θεωρία της διδασκαλίας. Σε σχέση με τον πρώτο άξονα θα πραγματευθούμε ζητήματα που σχετίζονται με το σχολείο ως κοινωνικό θεσμό, απότοκο της βιομηχανική επανάστασης, την κριτική που ασκήθηκε στο θεσμό μεταπολεμικά κυρίως, αλλά και τα σύγχρονα προτάγματα που τίθενται για τη θεσμοθετημένη εκπαίδευση μέσα στην αέναη μεταβολή όλων των συνθηκών που σχετίζονται με τη λειτουργία του (οικονομικοί, κοινωνικοί, δημογραφικοί, πολιτικοί, πολιτισμικοί όροι και προϋποθέσεις). Στον δεύτερο άξονα θα πραγματευθούμε βασικά ζητήματα που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την αξιολόγηση των αναλυτικών προγραμμάτων, όπως το ζήτημα των σκοπών της αγωγής και της εκπαίδευσης, το ζήτημα της επιλογής αλλά και οργάνωσης και διάταξης των γνωστικών περιεχομένων που θα αναχθούν σε αντικείμενα διδασκαλίας. Βασικό επίσης ζήτημα στις σύγχρονες δημοκρατικές, πλουραλιστικές κοινωνίες σε σχέση τόσο με τη σκοποθεσία όσο και με τα γνωστικά περιεχόμενα στα αναλυτικά προγράμματα είναι το ζήτημα της εγκυρότητας και νομιμότητάς τους. Τέλος στον άξονα της θεωρίας της διδασκαλίας θα γίνει πραγμάτευση του ζητημάτων που σχετίζονται με τις μορφές διδασκαλίας, με τις μεθόδους διδασκαλίας, με παιδαγωγικές και διδακτικές αρχές που οφείλουν να την πλαισιώνουν, αλλά και ζητήματα που συνδέονται με τον σχεδιασμό της διδασκαλίας, ως ενός εργαλείου απαραίτητου για τη διεξαγωγή και την αξιολόγησή της και χρήσιμου στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική κάθε εκπαιδευτικού.

ΕΨ 900 Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Μάρω Δόικου

Κληρονομικότητα και περιβάλλον – ωρίμανση και μάθηση. Γνωστική ανάπτυξη: Η θεωρία του Piaget. Η θεωρία του Vygotsky. Κονστрукτιβισμός. Νοημοσύνη: αξιολόγηση, νοημοσύνη και σχολική επίδοση, νοημοσύνη και κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες. Συναισθηματική νοημοσύνη. Μάθηση: Θεωρίες μάθησης και εφαρμογές στη εκπαιδευτική πράξη. Συμπεριφοριστικές θεωρίες. Γνωστικές θεωρίες. Ενορατική μάθηση. Θεωρία επεξεργασίας πληροφοριών. Μνήμη και λήθη. Κίνητρα: Ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου στην ανάπτυξη των κινήτρων. Θεωρητικές προσεγγίσεις- η θεωρία του Maslow Αιτιακή απόδοση. Κίνητρα και ενίσχυση. Αυτοαποτελεσματικότητα. Εφαρμογές στην εκπαιδευτική πράξη.

II. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ (6 ECTS)

- 701** **Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)** **Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου**

Αντικείμενο μελέτης και έρευνας είναι ο τρόπος διδασκαλίας της νεοελληνικής γλώσσας στο Γυμνάσιο και το Λύκειο. Παρουσιάζονται βασικά στοιχεία διδακτικής της γλώσσας, η μέθοδος «Project», το περιεχόμενο και οι κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων ως προς το συγκεκριμένο μάθημα.

- 702** **Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)** **Φωτεινή Τολούδη**

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε ολιστικούς τρόπους διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας, οι οποίοι καθιστούν το γνωστικό αντικείμενο ελκυστικό και αιτιολογούν την αναγκαιότητα της διδασκαλίας του σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Ταυτόχρονα οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εκπαιδεύονται στη μεθοδολογία κατάκτησης συγκεκριμένων δεξιοτήτων, όπως η παρατήρηση και η εξήγηση, οι οποίες αποτελούν χρήσιμο εφόδιο, όχι μόνο στην επαγγελματική αλλά και στην κοινωνική τους καθημερινότητα.

Θα αναλυθούν παραδείγματα από όλες τις ιστορικές περιόδους και από όλες τις τάξεις της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διδασκαλία της Ιστορίας διά των ιστορικών πηγών και σε θέματα επιστημολογίας της Ιστορίας.

Θα συζητηθεί, συγκριτικά με το παρελθόν, ο πολιτικός και κοινωνικός ρόλος των σχολικών εγχειριδίων Ιστορίας. Η μορφωτική αξία αυτού του επιστημονικού πεδίου θα αναδειχθεί με παραδείγματα από τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Το μάθημα έχει, κυρίως, εργαστηριακή μορφή και ολοκληρώνεται με την πρακτική άσκηση όλων των εκπαιδευόμενων σε σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Η επαρκής προετοιμασία τους – έρευνα, εκπόνηση σεναρίων διδασκαλίας, παρουσίαση σε πλαίσιο μικροδιδασκαλίας – αποτελεί την προϋπόθεση για την έγκριση της διδασκαλίας τους σε πραγματικές συνθήκες. Για το λόγο αυτό και η ουσιαστική παρουσία τους στο μάθημα κρίνεται υποχρεωτική.

- 703** **Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)** **Τριανταφυλλιά Γιάννου**

Το μάθημα εστιάζει σε θεωρητικά και πρακτικά ζητούμενα σχετικά με τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στη Μέση Εκπαίδευση. Εξετάζονται αναλυτικότερα οι κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων, τα σχολικά εγχειρίδια, το περιεχόμενο και η μεθοδολογία της διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών (από το πρωτότυπο ή από μετάφραση) με βάση και τα πορίσματα της σύγχρονης γλωσσολογικής και παιδαγωγικής επιστήμης.

Ιδιαίτερα θα μας απασχολήσει η ανάλυση των διεθνών τάσεων στη διδασκαλία των κλασικών γλωσσών, σύμφωνα με τις οποίες μετατοπίζεται το κέντρο ενδιαφέροντος από γλωσσοκεντρικές προς κειμενοκεντρικές διδακτικές παραδόσεις – σε συνδυασμό και με ερμηνευτικές, διαθεματικές, βιωματικές ή διαπολιτισμικές προσεγγίσεις. Έμφαση θα δοθεί και στη λειτουργική αξιοποίηση ψηφιακών μέσων και πολυτροπικών σημειωτικών πόρων κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς μπορούν να συμβάλουν στην ανανέωση της διδακτικής μεθοδολογίας και πράξης.

Στη θέση της αντιπαράθεσης παλαιού-νέου, συμβατικού-καινοτόμου, θα επιχειρηθεί να διαμορφώσουμε μια συγκροτημένη πρόταση διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών, που θα βασίζεται σε μια ολιστική αναγνωστική διαδικασία (όπου η γλωσσική, η γραμματολογική και η πραγματολογική επεξεργασία θα αποτελούν μόνο ένα μέρος) σε αντιστοιχία με κατάλληλα επιλεγμένο εκπαιδευτικό υλικό και

εναλλακτικές διδακτικές πρακτικές, που κάθε φορά θα καθορίζονται από τους μαθησιακούς στόχους που θέτουμε και τις εγγράμματες ταυτότητες στις οποίες θέλουμε να επικεντρωθούμε.

Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιείται Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/φοιτητριών σε συνεργαζόμενες σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

III. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (6 ECTS)

A' Υποχρεωτικό: Μεθοδολογία παιδαγωγικής έρευνας

Π 1000 Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα

Δημήτριος Σταμοβλάσης

Το μάθημα αυτό έχει τρία μέρη: (α) Επιστημολογικές προϋποθέσεις της Μεθοδολογίας της Έρευνας, (β) Μεθοδολογία και (γ) Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της Στατιστικής.

(α) Επιστημολογικές προϋποθέσεις της Μεθοδολογίας: Στο πρώτο μέρος θα γίνει εισαγωγή στις επιστημολογικές προϋποθέσεις της επιστημονικής έρευνας, όπως έννοια και σκοπός της επιστήμης, γενίκευση, επιστημονική εξήγηση και πρόγνωση, διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων, εμπειρικό περιεχόμενο των υποθέσεων και θεωριών, διεύρυνση της γνώσης και επιστημονική πρόοδος. Διαφορές και ομοιότητες των Φυσικών και των Κοινωνικών Επιστημών: νομοθετικές και ιδιογραφικές επιστήμες.

(β) Μεθοδολογία: Στο δεύτερο μέρος θα αναπτυχθούν οι κυριότερες μέθοδοι συλλογής δεδομένων, όπως η συνέντευξη, επισκόπηση, παρατήρηση, κοινωνιομετρία κλπ. και θα αναλυθούν οι διαφορετικές λειτουργίες των ποσοτικών και των ποιοτικών μεθόδων στο πλαίσιο της λογικής της επιστημονικής έρευνας.

(γ) Εισαγωγή στη Στατιστική: Εδώ θα εξηγηθούν οι βασικές έννοιες της Περιγραφικής Στατιστικής, όπως οι δείκτες κεντρικής τάσης, δείκτες διασποράς, κατανομές συχνότητας των μεταβλητών, διασταύρωση μεταβλητών σε πίνακες διπλής εισόδου, δείκτες στατιστικής συνάφειας, απλή ανάλυση δεδομένων. Στο δεύτερο μέρος θα αναπτυχθούν ορισμένες βασικές έννοιες της Επαγωγικής Στατιστικής, όπως η κανονική κατανομή, τα επίπεδα στατιστικής σημαντικότητας, τα διαστήματα εμπιστοσύνης και ο στατιστικός έλεγχος των υποθέσεων. Επισημαίνεται ότι η κατανόηση της θεματικής τόσο της Μεθοδολογίας όσο και της Στατιστικής απαιτεί ουσιαστικά την παρακολούθηση του μαθήματος.

Οι εξετάσεις γίνονται με γραπτές δοκιμασίες και με εκπόνηση μικρών εργασιών.

B' Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά

Π 1509 Παιδαγωγοί και παιδαγωγική σκέψη στον ελληνόφωνο χώρο (19ος αιώνας-Μεσοπόλεμος)

Βασίλης Α. Φούκας

Η θεσμοποίηση της Παιδαγωγικής Επιστήμης στην Ευρώπη αρχίζει με την εμφάνιση έντονου ενδιαφέροντος για την πειραματική έρευνα και υλοποιείται μέσω της ίδρυσης εργαστηρίων, ιδρυμάτων και συνδέσμων καθώς και μέσω της δημιουργίας μιας σειράς εξειδικευμένων εντύπων (περιοδικών) και της διοργάνωσης εθνικών και διεθνών συνεδρίων.

Στο σεμινάριο αυτό θα μελετήσουμε την εξέλιξη της παιδαγωγικής θεωρίας και τα πρώτα στάδια της Παιδαγωγικής Επιστήμης στην Ελλάδα από τον 18ο έως τα μέσα του 20ού αιώνα.

Ειδικότερα, θα εξετάσουμε:

α) Την εξέλιξη της παιδαγωγικής θεωρίας κατά την περίοδο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού με βάση παιδαγωγικά κείμενα των σημαντικότερων εκπροσώπων του κινήματος του Νεοελληνικού Διαφωτισμού (Ιώσ. Μοισιόδακα, Δ. Καταρτζή, Δ. Δάρβαρη, Αδ. Κοραή, Κ. Κούμα).

β) Τις νομοθετικές ρυθμίσεις (νόμοι, νομοσχέδια, υπουργικές αποφάσεις) αναφορικά με την αναγκαιότητα παιδαγωγικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Μέσης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα από το 1834 έως τον Μεσοπόλεμο.

γ) Τα προγράμματα σπουδών των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και τη θέση της Παιδαγωγικής ως γνωστικού αντικείμενου, από τη μία, στα Διδασκαλεία αρρένων και θηλέων του Κράτους και του εξωκρατικού ελληνισμού, και, από την άλλη, στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών, αρχικά, και στην αντίστοιχη της Θεσσαλονίκης, από το 1926 και εξής.

δ) Τους σημαντικότερους παιδαγωγούς – διδάσκοντες μαθήματα Παιδαγωγικής στα Διδασκαλεία αρρένων και θηλέων του Κράτους και του εξωκρατικού ελληνισμού (Σέρρες, Θεσσαλονίκη, Φιλιππούπολη, Κωνσταντινούπολη) και στις Φιλοσοφικές Σχολές Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

ε) Το περιεχόμενο και τις επιδράσεις των σημαντικότερων Εγχειριδίων Παιδαγωγικής που εκδόθηκαν και κυκλοφόρησαν στο ελληνικό κράτος (Ι. Κοκκώνη, Γ. Παγώντος, Λ. Μελά, Αρ. Σπαθάκη, Χρ. Παπαδόπουλου, Χ. Παπαμάρκου, Βλ. Σκορδέλη, Π. Π. Οικονόμου, Ι. Πανταζίδη, Δ. Ζαγγογιάννη, Ν. Εξαρχόπουλου, Αλ. Δελμούζου, Μ. Παπαμαύρου, Θ. Κάστανου, Μ. Κουντουρά) και στον εξωκρατικό ελληνισμό (Κ. Ξανθόπουλου, Κ. Κεχαγιά, Σ. Λεοντιάδος).

στ) Τον ρόλο και τη συμβολή του παιδαγωγικού περιοδικού τύπου στην «επαφή» των Ελλήνων και Ελληνίδων εκπαιδευτικών με παιδαγωγικές απόψεις της Ευρώπης και στη διάχυση των απόψεων αυτών (παιδαγωγικά περιοδικά του 19ου αιώνα, *Δελτίον του Εκπαιδευτικού Ομίλου*, *Δελτίο της Ο.Α.Μ.Ε.*, *Διδασκαλικό Βήμα*).

ζ) Τον ρόλο των Πρώτων Εκπαιδευτικών και Παιδαγωγικών Συνεδρίων (1904 και 1930).

η) Τον ρόλο και τη συμβολή των Πειραματικών Σχολείων (Αθηνών και Θεσσαλονίκης) στην εφαρμογή των παιδαγωγικών θεωριών στην Ελλάδα.

Στο πλαίσιο του σεμιναρίου οι φοιτητές/ φοιτήτριες θα αναλάβουν την εκπόνηση ατομικών ή/ και ομαδικών εργασιών τις οποίες θα παρουσιάσουν, με τη μορφή γραπτών εργασιών.

Για την παρακολούθηση του μαθήματος είναι απαραίτητη η εγγραφή στην ηλεκτρονική σελίδα του στο e-learning (<https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6759>).

Π 1807 Συνεχιζόμενη εκπαίδευση. Δια Βίου μάθηση. Θεωρία & πράξη

Γεώργιος Ζαρίφης

Το μάθημα αυτό έχει ως κύριο στόχο την εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με εκείνα τα ζητήματα που σχετίζονται με το περιεχόμενο των όρων Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση και με τον προσδιορισμό του πλαισίου αναφοράς τους, το οποίο αν και στις συνειδήσεις των περισσότερων ταυτίζεται με την εκπαίδευση των ενηλίκων, δεν περιορίζεται μόνο σε αυτήν. Συγκεκριμένα στο μάθημα παρουσιάζονται και ερμηνεύονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δύο εννοιών, αλλά και το πως αυτές συνδέονται μεταξύ τους σε πρακτικό κυρίως επίπεδο μέσω τυπικών, μη τυπικών ή κατά συνθήκη τυπικών εκπαιδευτικών διαδικασιών αλλά και μέσω άτυπων διαδικασιών μάθησης. Εξετάζεται επίσης ο τρόπος με τον οποίο οι δύο αυτές έννοιες εξελίσσονται ιστορικά καθώς και πως διαφοροποιούνται από την τυπική σχολική εκπαιδευτική διαδικασία. Θίγεται ακόμη ο ρόλος πολλών διεθνών οργανισμών που για μεγάλο χρονικό διάστημα προσδιόρισαν το περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά των παραπάνω εννοιών, αλλά και θεσμών όπως το πανεπιστήμιο που έχει πλέον αναλάβει πρωτεύοντα ρόλο στην ανάπτυξή τους ως ξεχωριστό πεδίο μελέτης, ενώ εξετάζεται και ο βαθμός στον οποίο η εξέλιξη στην οικονομία και στην αγορά εργασίας και έννοιες όπως ανθρώπινο και κοινωνικό κεφάλαιο, επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύονται και συνδιαμορφώνονται ανταποκρινόμενες κυρίως στις απαιτήσεις των σύγχρονων οργανισμών μάθησης. Το μάθημα πέρα από τα θεωρητικά ζητήματα τα οποία θίγει, εξετάζει και πολλά πρακτικά θέματα που αφορούν σε στρατηγικές και τρόπους μάθησης (συνειρμική, κοινωνική, εμπειρική, ενορατική, μετασχηματιστική και αυτο-διαχειριζόμενη μάθηση) με ιδιαίτερες αναφορές στη σημασία των κύκλων μάθησης στους ενηλίκους (Neugarten, Havinghurst, κ.ά.), στην ψυχο-κοινωνική προσέγγιση στη μάθηση σε σχέση με τα στάδια ανάπτυξης (Erikson, Loevinger, Perry, Gagné, κ.ά.) και στα βασικά χαρακτηριστικά της εμπειρικής μάθησης (Dewey, Lewin, Piaget και Kolb). Θα εξεταστούν ακόμη η ανδραγωγική προσέγγιση του

Malcolm Knowles, η σημασία της κριτικής σκέψης στη μάθηση των ενηλίκων και η προσέγγιση του Paulo Freire που ενισχύει την αντίληψη για τη μάθηση ως χειραφετητική διαδικασία, καθώς και οι αντιλήψεις των Jack Mezirow, Stephen Brookfield και Donald Schön για τη σημασία του κριτικού στοχασμού στη μάθηση και εκπαίδευση των ενηλίκων, του Rogers και των Hammond & Collins για την αυτοδιαχειριζόμενη μάθηση, αλλά και των Argyris & Schön, και Marsick & Watkins για τη σημασία της μάθησης στον οργανισμό. Στο μάθημα θα γίνει επίσης ανάλυση συγχε-κριμένων θεμάτων που αφορούν στην πρόσβαση και συμμετοχή των ενηλίκων σε οργανωμένες εκπαι-δευτικές δραστηριότητες (με ιδιαίτερες αναφορές στις προσεγγίσεις των Miller, Tough, Rubenson και Cross), σε επιθυμητές μεθόδους διδασκαλίας ενηλίκων (με ιδιαίτερη αναφορά στις προσεγγίσεις των Long, Knox, Brunner, Dewey, Illich, Freire, Knowles, Illeris και Rogers) και σε ζητήματα μεθόδευσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας στους ενηλίκους κατά τον Cyril O’Houle. Τέλος θα γίνει αναφορά σε ζητήματα που αφορούν στη σημασία της χρήσης νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση των ενηλίκων (εξ αποστάσεως εκπαίδευση, e-learning, e-training), στο ρόλο του οργανισμού μάθησης στην ανάπτυξη και βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων, στη διευκόλυνση της μαθησιακής διαδικασίας και στο ρόλο και τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτή ενηλίκων.

Π 1811 ***Ο ρόλος του κριτικού στοχασμού στη μάθηση και εκπαίδευση ενηλίκων: ζητήματα νοηματοδότησης και μετασχηματισμού της ανθρώπινης εμπειρίας και ο ρόλος του κριτικοστοχαστικού εκπαιδευτή*** **Γιώργος Κ. Ζαρίφης**

Ο στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η οριοθέτηση της συζήτησης σχετικά με το ρόλο του κριτικού στοχασμού στη μάθηση και εκπαίδευση ενηλίκων, καθώς και των συνθηκών εκείνων με βάση τις οποίες οργανώνεται η σχετική θεωρία που αφορά κυρίως στον τρόπο με τον οποίο ο κριτικός στοχασμός συνδέεται –ως διαδικασία– με τον μετασχηματισμό της προοπτικής (perspective transformation), τη χειραφέτηση, την ενδυνάμωση και την αλλαγή. Στο μάθημα γίνεται αρχικά εκτενής ανάλυση και συζήτηση της έννοιας του κριτικού στοχασμού ως post facto συνθήκη διαμόρφωσης μιας θεωρίας μάθησης και εκπαίδευσης ενηλίκων, με βάση προσεγγίσεις διαφόρων θεωρητικών όπως οι Dewey, Freire, Kolb & Fry, Mezirow, Brookfield, Boyd, Dirkx, Merriam & Heuer, Cranton και πολλών άλλων. Στη συνέχεια γίνεται σύνδεση της έννοιας “νοηματοδότηση” (meaning making), ως διαδικασία που οδηγεί σε μια νέα αναθεωρημένη ερμηνεία της εμπειρίας και στοχεύει στην εξατομικευμένη διερεύνηση του συστήματος νοημάτων (εμπειρικού συστήματος) και κατ’ επέκταση στην ανάπτυξη του. Επίσης αναφορά γίνεται και στον δυναμικό συσχετισμό της έννοιας του κριτικού στοχασμού με τις έννοιες της “κριτικής συνειδητοποίησης” (conscientização) και της “μετασχηματιστικής μάθησης” (transformative learning), ως διαδικασίες οι οποίες προοιωνίζουν την ενδυνάμωση του ατόμου μέσω της αναθεώρησης της εμπειρίας του, και οι οποίες στοχεύουν στη χειραφέτηση. Πέρα όμως από τη θεωρητική προσέγγιση της έννοιας του κριτικού στοχασμού, της σύνδεσής του με τη μάθηση και τις πιθανές διαφοροποιήσεις μεταξύ των στοχαστών για το ρόλο του στη διαμόρφωση μιας θεωρίας μάθησης ενηλίκων, το μάθημα ασχολείται και με ζητήματα ενίσχυσης του κριτικού στοχασμού σε πρακτικό επίπεδο, με στόχο τη διαμόρφωση ενός πλαισίου δράσης (ενδυνάμωση και κριτικοστοχαστική εκπαιδευτική πρακτική) για την εκπαίδευση των ενηλίκων, το οποίο στοχεύει στην κριτική συνειδητοποίηση και στην αλλαγή.

Π 1902 ***Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες*** **Δημήτριος Σταμοβλάσης**

Το μάθημα περιέχει μία συνοπτική εισαγωγή στις προϋποθέσεις της χρήσης του Η/Υ και επικεντρώνεται στις βασικές εντολές του λογισμικού IBM/SPSS, οι οποίες εφαρμόζονται παραδειγματικά στην ανάλυση δεδομένων κοινωνικών ερευνών, που πραγματοποιήθηκαν πρόσφατα σε διδακτικά/ ερευνητικά πλαίσια του Τομέα Παιδαγωγικής. Το μάθημα εστιάζει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα παραπάνω λογισμικά και στην απόκτηση μικρής εμπειρίας στην ανάλυση ερευνητικών δεδομένων. Η

παρουσία είναι υποχρεωτική, καθώς και η διεκπεραίωση και παράδοση μικρών εργασιών που γίνονται κατά την διάρκεια των συναντήσεων.

Π 2106 Παιδαγωγικές και ψυχοκοινωνικές διαστάσεις των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών

Μάρω Δόικου

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση από την πλευρά των φοιτητών/ φοιτητριών των μαθησιακών, γνωστικών και ψυχοκοινωνικών παραμέτρων των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών. Το μάθημα εστιάζει στις μαθησιακές δυσκολίες στην ανάγνωση, την ορθογραφημένη γραφή και την παραγωγή γραπτού λόγου. Καταρχήν επιχειρείται η εννοιολογική διασαφήνιση της σχετικής ορολογίας και συζητούνται ζητήματα ορισμού. Γίνεται παρουσίαση των αιτιολογικών παραγόντων των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών και των χαρακτηριστικών που εμφανίζουν οι συγκεκριμένοι μαθητές στον μαθησιακό και τον γνωστικό τομέα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις δυσκολίες που βιώνουν οι μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες σε συναισθηματικό επίπεδο καθώς και στην αλληλεπίδρασή τους με τους συνομηλίκους τους σε συνάρτηση με το σχολικό πλαίσιο στο οποίο φοιτούν και τις στάσεις των εκπαιδευτικών και των γονέων τους. Μέσα από το μάθημα γίνεται προσπάθεια να αναδειχθεί η αλληλεπίδραση των επιμέρους παραμέτρων των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών και η αναγκαιότητα μιας σφαιρικής εκπαιδευτικής παρέμβασης για την αντιμετώπισή τους.

Π 2107 Ειδική Αγωγή και αποτελεσματική διδασκαλία

Σουζάνα Παντελιάδου

Στόχος στο μάθημα είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικές έννοιες της ειδικής αγωγής και η ανάπτυξη προβληματισμού σχετικά με την κατάλληλη εκπαίδευση για κάθε κατηγορία ειδικών αναγκών. Στο μάθημα, που αποτελεί μια εισαγωγή στην ειδική αγωγή, αναπτύσσονται θεματικές που αφορούν στους στόχους και στο περιεχόμενο της ειδικής αγωγής, στις δομές της ειδικής αγωγής καθώς επίσης και πληροφορίες για κάθε κατηγορία ειδικών αναγκών. Με βάση τα ειδικά χαρακτηριστικά των παιδιών σε κάθε κατηγορία, παρουσιάζονται ερευνητικά τεκμηριωμένες παρεμβάσεις, μέθοδοι και τεχνικές σε τέσσερις άξονες: α) οργάνωση χώρου και μαθησιακού περιβάλλοντος, β) προσαρμοσμένου και εξειδικευμένου εκπαιδευτικού υλικού, γ) στρατηγικών και τεχνικών διδασκαλίας και δ) σύγχρονων τάσεων και προβληματισμού.

Π 2108 Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση

Σουζάνα Παντελιάδου

Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι Μαθησιακές Δυσκολίες προσεγγίζονται από την εκπαιδευτική οπτική, με στόχο την σε βάθος κατανόηση των σχολικών δυσκολιών που προκαλούνται από τα βασικά γνωστικά και κοινωνικο-συναισθηματικά χαρακτηριστικά των μαθητών. Επιπλέον, συζητώνται ζητήματα που αφορούν στην αναγνώριση των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών στο σχολείο και τη συμμετοχή του/της εκπαιδευτικού στη διαγνωστική διαδικασία. Έμφαση δίνεται στις κατάλληλες προσεγγίσεις για την εκπαίδευση των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες, καθώς επίσης και στη θεωρητική και εμπειρική τεκμηρίωση κάθε προσέγγισης. Η σε βάθος κατανόηση των μαθησιακών δυσκολιών υποστηρίζεται από τη μελέτη της οπτικής των ίδιων των μαθητών/τριών και των οικογενειών τους.

Π 3013 Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα

Βασίλης Α. Φούκας

Στο σεμινάριο αυτό γίνεται ανάλυση των θεωριών που σχετίζονται με ζητήματα διαμόρφωσης της εκπαιδευτικής πολιτικής. Εντοπίζονται οι βασικοί κοινωνικοί, οικονομικοί, ιδεολογικοί και πολιτικοί παράγοντες που συμβάλλουν στη σύλληψη, επεξεργασία και υλοποίηση εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων. Αναλύονται οι σημαντικότεροι φορείς που ενεργοποιούνται για τη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής και οι δυναμικές της αλλαγής και της συντήρησης που αναπτύσσονται απέναντι στις νέες εκπαιδευτικές προσπάθειες. Εξετάζονται, ειδικότερα, παραδειγματικές περιπτώσεις εφαρμογής μεταρρυθμιστικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην Ελλάδα, η στοχοθεσία, η εφαρμογή και οι επι-

πτώσεις τους τόσο στη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος όσο και στους εμπλεκόμενους με την εκπαίδευση φορείς, μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς, παιδαγωγούς, πολιτικούς. Θίγονται θέματα όπως η πρόσβαση στην εκπαίδευση, η μαζικοποίηση της εκπαίδευσης, η επιλογή του σχολείου, η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στη δημόσια εκπαίδευση, η τεχνική-επαγγελματική εκπαίδευση ως δεύτερο-παράλληλο δίκτυο εκπαίδευσης κ.λπ.

Οι επιμέρους στόχοι του σεμιναρίου μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

α) να γνωρίσουν οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες τους παράγοντες συγκρότησης της ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής (πλαίσιο, φορείς, σχεδιασμός)

β) να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν ζητήματα της ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής διαχρονικά (χαρακτηριστικά γνωρίσματα, βασικοί σταθμοί)

γ) να προβληματιστούν αναφορικά με τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα και τη στάση των δυνάμεων της αλλαγής ή/και της συντήρησης

δ) να γνωρίσουν και να ερμηνεύσουν την εκπαιδευτική πολιτική που ασκείται έναντι ορισμένων κοινωνικών ομάδων (κορίτσια, ξενόφωνοι κ.λπ.).

Ειδικότερα, στο σεμινάριο αυτό οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα γνωρίσουν τις εκπαιδευτικές πολιτικές και τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, που υλοποιήθηκαν ή που έμειναν στα «χαρτιά». Στο πλαίσιο αυτό θα έρθουν σε επαφή με πολλαπλές πηγές (νομοθετικά κείμενα, εφημερίδες, φωτογραφικό υλικό κ.λπ.) για την αναπαράσταση του ιστορικού φαινομένου, τις οποίες θα κληθούν να προσεγγίσουν με την ιστορική-ερμηνευτική μέθοδο.

Για την παρακολούθηση του μαθήματος είναι απαραίτητη η εγγραφή στην ηλεκτρονική σελίδα στο e-learning (<https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=11023>).

Π 3014 Κοινωνιολογική ανάλυση της γνώσης και των εκπαιδευτικών πρακτικών **Αντιγόνη Σαρακινιώτη**

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η κοινωνιολογική ανάλυση της εκπαιδευτικής γνώσης και των παιδαγωγικών εφαρμογών της στο σχολείο. Σκοπός έχει την υποστήριξη των φοιτητών και των φοιτητριών στην κατανόηση της σχέσης του αναλυτικού προγράμματος, του σχολικού πλαισίου και της μορφής των παιδαγωγικών σχέσεων με την πολιτισμική αναπαραγωγή και τις διαδικασίες συγκρότησης των ταυτοτήτων των συμμετεχόντων σε κάθε εκπαιδευτική διαδικασία. Το μάθημα θα βασιστεί θεωρητικά στις ριζοσπαστικές μπερστάινικής οπτικής για την εκπαίδευση, η οποία παρέχει χρήσιμα εργαλεία στους εκπαιδευτικούς τόσο για την πραγμάτωση του παιδαγωγικού τους έργου σε διαφορετικά σχολικά πλαίσια όσο και για τον συνεχή αναστοχασμό της παιδαγωγικής τους δράσης στην καθημερινή ζωή του σχολείου. Σύμφωνα με αυτή κομβικής σημασίας για τη μελέτη του κοινωνικού και πολιτικού χαρακτήρα των διαδικασιών επιλογής, οργάνωσης και αξιολόγησης της εκπαιδευτικής γνώσης είναι οι έννοιες της εκπαιδευτικής πρακτικής και της αναπλαισίωσης, οι οποίες θα αξιοποιηθούν για την προσέγγιση και ανάλυση διαφορετικών μορφών οργάνωσης της γνώσης (μονοεπιστημονικότητα, διεπιστημονικότητα, διαθεματικότητα) και των παραδοχών τους. Το μάθημα αξιοποιεί παραδείγματα από την τελευταία αναμόρφωση των ελληνικών αναλυτικών προγραμμάτων με σκοπό την παρακολούθηση και την κατανόηση της στροφής του ελληνικού σχολείου στην ανάπτυξη ικανοτήτων (γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αξίες), αλλά και υλικό σχετικά με την προώθηση των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα διεθνώς.

Π 3016 Εκπαιδευτική πολιτική **Κωνσταντίνος Τσιούμης**

Περιεχόμενα: Ιστορικός και Κοινωνικός Τόπος της Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Η έννοια του εκπαιδευτικού σχεδιασμού και της εκπαιδευτικής πολιτικής. Τα χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής πολιτικής. Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Εκπαίδευση και εκσυγχρονισμός. Εκπαίδευση και ανθρώπινο κεφάλαιο. Οι κυριότεροι συντελεστές της εκπαιδευτικής πολιτικής. Ο ρόλος των Διεθνών Οργανισμών στην εκπαιδευτική πολιτική. Συγκεντρωτισμός και αποκεντρωτισμός στην

εκπαίδευσης Το νεοφιλελεύθερο μοντέλο. Τύπος και εκπαιδευτική πολιτική. Η πολιτική του αναλυτικού προγράμματος. Σχολική ηγεσία και διοίκηση της εκπαίδευσης. Διαπολιτισμική εκπαιδευτική πολιτική. Ερμηνευτικά σχήματα της εκπαιδευτικής πολιτικής. Η έρευνα της εκπαιδευτικής πολιτικής.

**Π 3017 Μειονοτική Εκπαιδευτική Πολιτική και Κωνσταντίνος Τσιούμης
Εκπαίδευση Ξενόφωνων στη σύγχρονη Ελλάδα**

Η μειονοτική εκπαιδευτική πολιτική του ελληνικού κράτους ακολούθησε σε ένα βαθμό την ανάπτυξη του ελληνικού εθνικισμού και τη γεωγραφικά επέκταση των συνόρων του. Σημείο τομή αποτέλεσε η ένταξη των λεγόμενων Νέων Χωρών στο Κράτος. Η αύξηση του αριθμού των ετερόγλωσσων και γενικά των μειονοτικών πληθυσμών είχε ως άμεση συνέπεια την ανάπτυξη πολιτικών για την εκπαιδευτική διαχείριση αυτών των πληθυσμών. Κύριο ζητούμενο η εθνική, γλωσσική και πολιτισμική ομοιογενοποίηση και βασικό εργαλείο η αφομοίωση. Παράλληλα όμως με την αφομοίωση, που προτάχθηκε για ξενόφωνους και όχι μόνο πληθυσμούς με διακυμάνσεις, αναπτύχθηκαν και άλλες μειονοτικές πολιτικές προσαρμοσμένες στα ζητούμενα και στις υποχρεώσεις του κράτους. Στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος αναλύεται η διαδικασία αυτή από την περίοδο του μεσοπολέμου ως τις μέρες μας.

**Π 3018 Η διδασκαλία της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκ- Ελένη Χοντολίδου
παίδευση: αρχές, μεθόδευση διδασκαλίας, αξιολόγηση
σχολικής επίδοσης, σχεδιασμός σεναρίων**

Το μάθημα συζητά τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στην εκπαίδευση σε όλες της τις παραμέτρους (δημιουργία σχετικών προγραμμάτων διδασκαλίας, περιεχόμενο και διδακτικές μέθοδοι, αξιολόγηση της ανταπόκρισης των μαθητών στην ανάγνωση των λογοτεχνικών κειμένων) αλλά και τους τρόπους με τους οποίους δημιουργούνται –στη δημόσια σφαίρα και σε εξωεκπαιδευτικούς θεσμούς– παραστάσεις, εικόνες και αντιλήψεις για τη λογοτεχνία, τη σχέση των ανθρώπων με το βιβλίο και την ανάγνωση, τη διάδοση των λογοτεχνικών κανόνων καθώς και τις πρακτικές προώθησης της ανάγνωσης στο δημόσιο χώρο. Εξετάζει τη σχέση της ενδοσχολικής διδασκαλίας της λογοτεχνίας με την άτυπη «διδασκαλία» της στα άλλα κοινωνικά πεδία: τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και τη λογοτεχνική κριτική που ασκείται σε αυτά, τις δραστηριότητες των δημόσιων βιβλιοθηκών, τα προγράμματα ανάγνωσης που προωθούνται από θεσμούς όπως το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου κ.ά. Το μάθημα εξοικειώνει τους φοιτητές με την προβληματική του μαθήματος της λογοτεχνίας και τα προβλήματα που προκύπτουν από τη διδασκαλία του στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και τους βοηθά στον σχεδιασμό σεναρίων διδασκαλίας κάνοντας χρήση όλων των διαθέσιμων ψηφιακών πόρων. Το μάθημα δεν διδάσκει τη χρήση ΗΥ, προϋποθέτει ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές είναι ψηφιακά εγγράμματοι.

Περιεχόμενο Μαθήματος

Προσεγγίσεις εννοιών και της πραγματικότητας του μαθήματος Ιστορία του μαθήματος των Νέων Ελληνικών.

Οι σκοποί του μαθήματος, τα νέα προγράμματα σπουδών.

Τα εγχειρίδια της λογοτεχνίας σήμερα.

Λογοτεχνικός κανόνας–«Σχολικός λογοτεχνικός κανόνας».

Επιλογή λογοτεχνικών βιβλίων.

Η μεταμόρφωση της έννοιας του όρου μέσα στο χρόνο (γραμματεία-λογοτεχνία). Η ιστορικότητα των ειδών. Ιστορία της λογοτεχνίας.

Σχεδιασμός ενότητας λογοτεχνίας: σκοποθεσία, επιλογή περιεχομένων, μεθόδευση της διδασκαλίας, αξιολόγηση των μαθητών.

Η λογοτεχνία ως θεσμός και ως μέρος της κουλτούρας, λογοτεχνία και ιδεολογία: η λογοτεχνία ως πηγή πολιτικών, θρησκευτικών και πολιτισμικών αξιών. Εθνική διάσταση της λογοτεχνίας.

Η έννοια της εγγραμματοσύνης-γραμματισμού. Η γλώσσα της λογοτεχνίας. Γλωσσολογία και λογοτεχνία.

Λογοτεχνικό κείμενο: από την παραγωγή στην πρόσληψη.

Διδασκαλία ποίησης & πεζογραφίας.

Διδασκαλία πεζογραφίας και παραμυθιών.

Δεν μπορούν να δηλώσουν το μάθημα όσοι έχουν προακτέο βαθμό στο Π1420 ή στο Π3011.

Π 3022 Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας (Γ2) Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου

Αποτελεί κοινή παραδοχή η διαρκώς αυξανόμενη ανάγκη για την εκμάθηση της ελληνικής σε προσφυγικούς/μεταναστευτικούς πληθυσμούς. Το συγκεκριμένο μάθημα, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη αυτή και με βάση ποιοτικά χαρακτηριστικά, εστιάζει στην παροχή θεωρητικών και μεθοδολογικών/πρακτικών γνώσεων σε φοιτητές/τριες που επιθυμούν να διδάξουν την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα (Γ2) σε μαθητές/τριες με μεταναστευτική/ προσφυγική βιογραφία. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται οι θεωρίες εκμάθησης μιας Γ2, μελετάται το φαινόμενο της διγλωσσίας και η επίδρασή του τόσο στη γλώσσα όσο και στη σκέψη του/της δίγλωσσου ομιλητή/τριας, παρουσιάζονται οι σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της Γ2 με έμφαση στην προφορά, στο λεξιλόγιο και στη γραμματική και διερευνώνται αναλυτικά τα λάθη των διδασκομένων την ελληνική ως Γ2 σε μια προσπάθεια πληρέστερης κατανόησης των γλωσσικών και κατ' επέκταση διδακτικών αναγκών τους. Το μάθημα ολοκληρώνεται με την εφαρμογή δημιουργικών δραστηριοτήτων προκειμένου οι φοιτητές/τριες να είναι σε θέση να ανταπεξέλθουν με επιτυχία στη νέα αυτή εκπαιδευτική ανάγκη και τάση.

Π 3023 Εκπαιδύοντας στην ισότητα των φύλων στο σχολείο Όλγα Παντούλη

Το μάθημα αυτό έχει στόχο να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες ως μελλοντικούς/ές εκπαιδευτικούς με έννοιες, φαινόμενα και καταστάσεις που άπτονται σε θέματα ρατσισμού και σεξισμού στο σχολείο. Μετά από μια εκτενή παρουσίαση και συζήτηση για τα παραπάνω θέματα και μέσα από παραδείγματα θα προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε τις διαστάσεις του φαινομένου στα σημερινά ελληνικά σχολεία και στην ελληνική κοινωνία. Η βασική επιδίωξη του μαθήματος αυτού θα είναι η βιωματική προσέγγιση των μελλοντικών εκπαιδευτικών σε μεθόδους που να δημιουργούν ένα πλαίσιο για σχέσεις χωρίς βία και με αποδοχή της διαφορετικότητας, μέσα το σχολείο. Η σχολική διαμεσολάβηση και η δημιουργία ψηφιακών ιστοριών θα είναι οι βασικοί πυλώνες που θα στηρίζουν τη βιωματική αυτή προσέγγιση και θα υπάρξει συνεργασία με κοινωνικές ομάδες και άτομα που δραστηριοποιούνται στα θέματα που απασχολούν το μάθημα.

Π 3036 Σύγχρονα θέματα στην εκπαίδευση: Συμμετοχικές, διαλογικές και συνεργατικές προσεγγίσεις Σοφία Αυγητίδου

Το μάθημα αυτό συζητά τις βασικές αρχές, προϋποθέσεις και διαδικασίες μιας συμμετοχικής, διαλογικής και συνεργατικής εκπαίδευσης και υποστηρίζει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην αξιοποίησή τους στον σχεδιασμό των διδακτικών τους σεναρίων ή/και πρακτικών. Έχει ως αφετηρία μία κριτική θεώρηση των εκπαιδευτικών πεποιθήσεων αλλά και των εκπαιδευτικών πρακτικών στη σχολική τάξη και υποστηρίζει τους/τις υποψήφιους/ες εκπαιδευτικούς ως ερευνητές/τριες και αναστοχασζόμενους/ες επαγγελματίες. Στο μάθημα επεξεργαζόμαστε κριτικά τις υπάρχουσες προσωπικές θεωρίες των φοιτητών και φοιτητριών και δίνουμε ευκαιρίες για αναστοχασμό και επανατοποθέτηση. Αξιοποιούνται σύγχρονες θεωρίες για τους τρόπους μάθησης, τη σημασία του κοινωνικο-πολιτισμικού πλαισίου και η θεώρηση των παιδιών ως δρώντων προσώπων για την ανάδειξη αρχών και πρακτικών κατά την διδασκαλία και την μάθηση. Εκπαιδευτικά θέματα που αναλύονται είναι η συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών στην εκπαιδευτική διαδικασία (προϋποθέσεις, διαδικασίες και στρατηγικές),

η λεκτική αλληλεπίδραση στη σχολική τάξη και ο διερευνητικός διάλογος, η διαφοροποίηση της διδασκαλίας και της μάθησης, η συνεργατική μάθηση και η κριτική και δημιουργική σκέψη στην εκπαίδευση.

Π 3040 Αναλυτικά Προγράμματα: θεωρία και εφαρμογές **Βασιλική Παπαδοπούλου**

Στο μάθημα αυτό θα γίνει πραγμάτευση των παρακάτω περιεχομένων: Ορισμοί του Αναλυτικού Προγράμματος, μορφές, είδη και ιστορική εξέλιξη και επιστημολογική θεμελίωσή τους. Το «κρυφό» Αναλυτικό Πρόγραμμα ή Παραπρόγραμμα. Οι λειτουργίες του Αναλυτικού Προγράμματος ως δέσμης των επίσημων προδιαγραφών διδασκαλίας. Μοντέλα σχεδιασμού και ανάπτυξης των Αναλυτικών Προγραμμάτων: πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Το πρόβλημα της εγκυρότητας και νομιμότητας στα Α.Π. Το ζήτημα της σκοποθεσίας στα Α.Π.: γενικοί σκοποί και ειδικοί στόχοι. Το ζήτημα επιλογής και διάταξης/οργάνωσης των γνωστικών περιεχομένων. Η αξιολόγηση των Α.Π.: μοντέλα και μορφές αξιολόγησης. Το αίτημα για διαρκή αναμόρφωση των Α.Π.: θεμελίωση της αναγκαιότητάς του. Το σύγχρονο ΔΕΠΠΣ για την υποχρεωτική εκπαίδευση: κριτική παρουσίαση επιλεγμένων αποσπασμάτων συναφών με τη θεωρητική πραγμάτευση που προηγήθηκε. Το σύγχρονο ΔΕΠΠΣ για τη γυμνασιακή βαθμίδα: κριτική παρουσίαση θεμάτων από τον κύκλο των φιλολογικών ή άλλων μαθημάτων. Ζητήματα εγκυρότητας των Αναλυτικών Προγραμμάτων από την πρόσφατη ελληνική εκπαιδευτική ιστορία: η περίπτωση των φιλολογικών μαθημάτων και του ανθρωπιστικού ιδεώδους της μόρφωσης.

Π 3044 Εκπαιδευτικά λογισμικά στην πράξη **Θεοδόσης Σαπουνίδης**

Πρόκειται για εργαστηριακό μάθημα το οποίο φέρνει τους φοιτητές σε επαφή με λογισμικά γενικής χρήσης όπως επεξεργασίας video και εικόνας αλλά και λογισμικά για ειδικές εφαρμογές τα οποία είναι όμως προσανατολισμένα στην εκπαίδευση. Τα λογισμικά που αξιοποιούνται στο μάθημα είναι κυρίως λογισμικά ελεύθερα και διαθέσιμα online.

Το μάθημα διεξάγεται σε ολιγομελή τμήματα στα οποία οι φοιτητές παρακολουθούν τη διαδικασία δημιουργίας περιεχομένου και στη συνέχεια υλοποιούν ασκήσεις κατά τη διάρκεια των συναντήσεων.

Π 3048 Οικογένειες και σχολεία: Επίκαιρα ζητήματα μιας σύνθετης σχέσης **Αντιγόνη Σαρακινιώτη**

Το μάθημα στοχεύει να υποστηρίξει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να κατανοήσουν την περίπλοκη σχέση των θεσμών της οικογένειας και του σχολείου στην ελληνική κοινωνία σήμερα. Σε αυτή τη σχέση πρωταγωνιστές είναι οι γονείς, τα παιδιά, οι εκπαιδευτικοί και οι λοιποί επαγγελματίες υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου και των οικογενειών (κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι). Το μάθημα θέτει το ζήτημα του ρόλου του κράτους και συζητά σύντομα τις σχετικές πολιτικές και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για τη ρύθμιση της σχέσης σχολείου-οικογένειας. Περιλαμβάνει επίσης υλικό και συζήτηση για τα μοντέλα, τα κοινωνικά χαρακτηριστικά, τις πρακτικές, τις προσδοκίες και τις αντιλήψεις μέσα από τα οποία διαμορφώνεται η έννοια και ο θεσμός της «οικογένειας» σήμερα και η σχέση της με το σχολείο, καθώς και υλικό για τον τρόπο με τον οποίο αυτά προσλαμβάνονται και γίνονται κατανοητά από τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης και το σχολείο. Το μάθημα υποστηρίζει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να αναγνωρίσουν τις διαφορετικές ανάγκες, αρχές και προσδοκίες γονέων και εκπαιδευτικών, να κατανοήσουν τις εντάσεις και τις προκλήσεις που μπορεί να βιώνουν κατά τη διαδικασία της αλληλεπίδρασης τους στο καθημερινό πλαίσιο λειτουργίας των σχολείων, καθώς και να εξοικειωθούν με τις στρατηγικές που μπορεί να αναπτύξουν για τη διαχείρισή τους. Επίσης, τους καθοδηγεί στη μελέτη των συνεπειών που επιφέρει το είδος της συνεργασίας και της επικοινωνίας που αναπτύσσεται μεταξύ οικογενειών και σχολείων για την ένταξη, τις επιλογές και για την εκπαιδευτική πορεία των μαθητών και των μαθητριών. Το μάθημα δομείται γύρω από τη διεξαγωγή συνεντεύξεων με γονείς, εκπαιδευτικούς και λοιπούς επαγγελματίες στην εκπαίδευση από τους φοιτητές και τις

φοιτήτριες. Το εμπειρικό υλικό που θα παραχθεί θα τροφοδοτήσει τη συζήτηση και τη διαδικασία συστηματικής επεξεργασίας του θέματος στην τάξη με την αξιοποίηση της σχετικής βιβλιογραφίας.

Εαρινό εξάμηνο

I. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ (5 ECTS)

ΠΠ 700 *Ιστορική Παιδαγωγική: Σταθμοί στην Ιστορία της Αγωγής και της Εκπαίδευσης*

Βασίλης Α. Φούκας

I. Οι όροι «ιστορία», «αγωγή», «παιδαγωγική» και «εκπαίδευση»: σημασιολογικές αποχρώσεις και οπτικές, ιστορικότητα, εξέλιξη.

II. Σταθμοί στην ιστορία της αγωγής.

1. Η διαμόρφωση των «συστημάτων» Αγωγής κατά την Αναγέννηση και τον Διαφωτισμό (αναφορές στους: Ratke, Comenius, Locke, Rousseau, Fröbel, Pestalozzi, Fellenberg κ.λπ.). Το παιδαγωγικό σύστημα του Herbart.
2. Το κίνημα της «Νέας Αγωγής»/ του «Νέου Σχολείου»: Dewey, Γερμανική Μεταρρυθμιστική Παιδαγωγική (Kerschensteiner, Lietz κ.λπ.).
3. Η ανανέωση της παιδαγωγικής θεωρίας και πράξης: Decroly, Montessori, Makarenko, Cousinet, Neill κ.λπ.
4. Νεοελληνικός Διαφωτισμός και παιδαγωγικές θεωρίες (Βούλγαρης, Μοισιόδαξ, Κοραής, Κούμας κ.λπ.).
5. Έλληνες παιδαγωγοί (19ος και 20ός αι.): οι πηγές, οι αρχές και το έργο τους (Παπαμάρκου, Μωραΐτης, Ζαγγογιάνης, Εξαρχόπουλος, Δελμούζος, Κάστανος κ.λπ.).

III. Σταθμοί στην ιστορία της (νεοελληνικής) εκπαίδευσης.

1. Το εκπαιδευτικό σύστημα: η έννοια της τυπικής εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού συστήματος, η θεμελίωση και η εξέλιξη των εκπαιδευτικών συστημάτων. Ζητήματα «μεταρρύθμισης» των εκπαιδευτικών συστημάτων.
2. Η θεμελίωση και η εξέλιξη του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος κατά τον 19ο αιώνα (1821–1870): εκπαιδευτική πολιτική και ιδεολογία, διάρθρωση συστήματος, προβλήματα και δυσλειτουργίες.
3. Η αμφισβήτηση του εκπαιδευτικού συστήματος: το αίτημα για αλλαγές, οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες και η εμφάνιση του εκπαιδευτικού δημοτικισμού.
4. Εκπαιδευτικός δημοτικισμός και βενιζελικές μεταρρυθμίσεις (1911–1932).
5. Το εκπαιδευτικό σύστημα από τη δικτατορία του Μεταξά (1936) έως το μεταρρυθμιστικό εγχείρημα του 1964–65. Η υπονόμευση της μεταρρύθμισης του 1964–65 από τις κυβερνήσεις των «αποστατών» και η ανατροπή της από τη δικτατορία του 1967.
6. Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις κατά τη μεταπολίτευση (1976 κ.ε.).
7. Συνόψιση – Συμπεράσματα.

Για την παρακολούθηση του μαθήματος είναι απαραίτητη η εγγραφή στην ηλεκτρονική σελίδα του στο e-learning (<https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=7003>).

ΚΕ 800 *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (κοινωνικοποίηση – διαπολιτισμικότητα)*

Αντιγόνη Σαρακινιώτη

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει και να υποστηρίξει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στη συστηματική κατανόηση της σημασίας και των αναλυτικών δυνατοτήτων που προσφέρει η κοινωνιολογική οπτική στην προσέγγιση της εκπαίδευσης. Αφετηρία του μαθήματος αποτελεί η ανάλυση της σχέσης κοινωνικής δομής και εμπρόθετης δράσης στην εκπαίδευση, καθώς και της μεθοδολογικής διάκρισης μεταξύ μάκρο- και μικρο- κοινωνιολογικών προσεγγίσεων. Οι επόμενες ενότητες του μαθήματος αποτελούν εισαγωγή στις θεωρητικές οπτικές του δομικού λειτουργισμού, της συμβολικής

διαντίδρασης και του μαρξισμού για την εκπαίδευση με άξονες την κοινωνικοποίηση και την αναπαραγωγή της κοινωνικής ανισότητας. Στη συνέχεια, το περιεχόμενο του μαθήματος αφορά τα εξής ειδικά θέματα: 1. τη σχέση του αναπαραγωγικού ρόλου της εκπαίδευσης α. με τους υλικούς και συμβολικούς πόρους των οικογενειών, β. με τη γλώσσα των μαθητών και γ. με την ίδια τη σχολική γνώση, 2. τις φυλετικές διακρίσεις στην εκπαίδευση, 3. τη διαχείριση της πολυπολιτισμικότητας στα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα με έμφαση στις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Η ανάπτυξη των εννοιών του μαθήματος εμπλουτίζεται και ανατροφοδοτείται από τη μελέτη και συζήτηση επιλεγμένων ερευνητικών εργασιών, αλλά και την αξιοποίηση ψηφιακού υλικού με σχετικά θέματα και προβληματισμούς.

**ΣΧΠ Ι
400** **Σχολική Παιδαγωγική Ι. Η παιδαγωγική σχέση:
αλληλεπίδραση και επικοινωνία μεταξύ
εκπαιδευτικού και μαθητή**

Σοφία Αυγητίδου

**[προσφερόμενο σε άλλα Τμήματα του ΑΠΘ για την α-
πόκτηση Παιδαγωγικής & Διδακτικής Επάρκειας]**

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων αλλά και δεξιοτήτων ανάλυσης, ερμηνείας, σχεδιασμού και αξιολόγησης σε ένα βασικό ζήτημα της Παιδαγωγικής Επιστήμης που αφορά στις κοινωνικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις στο σχολείο. Στο πρώτο μέρος του μαθήματος εννοιολογούμε τους όρους σχολική ένταξη, κοινωνική αποδοχή, παιδαγωγική σχέση, συμπεριληπτική πολιτική σχολείου. Παρουσιάζουμε ποικίλα θεωρητικά πλαίσια και παραδείγματα που μας βοηθούν να αναλύουμε τις κοινωνικές σχέσεις αλλά και εκπαιδευτικά ζητήματα (διακρίσεις, αποκλεισμοί, συγκρούσεις, βίαιες συμπεριφορές) που προκύπτουν στο σχολείο. Εξηγούμε τη σημασία της διερεύνησης του εκπαιδευτικού πλαισίου ως προϋπόθεσης τεκμηριωμένου σχεδιασμού και αξιολόγησης των εκπαιδευτικών δράσεων αλλά και αναστοχασμού του εκπαιδευτικού. Παρουσιάζουμε διαφορετικά ερευνητικά εργαλεία και δίνουμε παραδείγματα αξιοποίησης της συλλογής των δεδομένων για την επιλογή στρατηγικών αντιμετώπισης των ζητημάτων. Επειδή οι κοινωνικές σχέσεις στο σχολείο επηρεάζονται από τους τρόπους διδασκαλίας και μάθησης αλλά και από τις ευκαιρίες που δίνουμε στα παιδιά προκειμένου να συμμετέχουν στην λήψη αποφάσεων, στο δεύτερο μέρος του μαθήματος συζητάμε τις συμμετοχικές, διαλογικές και συνεργατικές εκπαιδευτικές διαδικασίες και τις συνδέουμε με στρατηγικές επίτευξης ενός κλίματος αποδοχής.

**ΣΧΠ ΙΙ
400** **Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ: Διδασκαλία και Προ-
γράμματα Σπουδών (προετοιμασία, διεξαγωγή, α-
ξιολόγηση διδασκαλίας) Σπείρα 1 της Πρακτικής
Άσκησης (Πρώτος κύκλος Πρακτικής Άσκησης)**

Βασιλική Παπαδοπούλου

**Φ. Τολούδη /
Κ. Ηλιοπούλου**

Σε αυτό το μάθημα που συνδέεται άμεσα με την 1η Σπείρα της Πρακτικής Άσκησης θα γίνει πραγμάτευση βασικών θεμάτων της Σχολικής Παιδαγωγικής, τα οποία θα αντληθούν από τους εξής άξονες: παρατήρηση διδασκαλίας, θεωρία του σχολείου και θεωρία της διδασκαλίας, και τέλος θεωρία των αναλυτικών προγραμμάτων. Σε σχέση με τον άξονα της παρατήρησης διδασκαλίας θα γίνει πραγμάτευση βασικών ζητημάτων που σχετίζονται με αυτήν, η οποία είναι σημαντική τόσο στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των υποψήφιων εκπαιδευτικών όσο και σε σχέση με την καθημερινότητα του ίδιου του σχολείου. Σε σχέση με τον άξονα της θεωρίας του σχολείου θα πραγματευθούμε ζητήματα που σχετίζονται με το σχολείο ως θεσμό και τις λειτουργίες του και θα δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση στην οργανωτική /διοικητική διάσταση της θεσμοθετημένης εκπαίδευσης. Επίσης σε αυτόν τον άξονα θα πραγματευθούμε ζητήματα που σχετίζονται με το επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Στον τρίτο άξονα θα γίνει πραγμάτευση του ζητημάτων που σχετίζονται με τη θεωρία διδασκαλίας όπως είναι οι αρχές, οι μορφές και οι μέθοδοι διδασκαλίας, η παιδαγωγική και διδακτική διάσταση του σχολικού χώρου σε όλα του τα επίπεδα, αλλά και ζητήματα που συνδέονται με το σχεδιασμό της διδασκαλίας. Ο σχεδιασμός διδασκαλίας είναι ένα εργαλείο αρχικά απαραίτητο στην 1η αλλά και στις υπόλοιπες Σπείρες

της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών και φοιτητριών για να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται πώς και τι και γιατί θα παρατηρήσουν οτιδήποτε, αλλά επίσης ένα εργαλείο απαραίτητο για τη διεξαγωγή και την αξιολόγησή κάθε διδασκαλίας στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική κάθε εκπαιδευτικού. Στον τελευταίο άξονα θα πραγματευθούμε βασικά ζητήματα που σχετίζονται με το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την αξιολόγηση των αναλυτικών προγραμμάτων, όπως το ζήτημα των σκοπών της αγωγής και της εκπαίδευσης, το ζήτημα της επιλογής αλλά και οργάνωσης και διάταξης των γνωστικών περιεχομένων που θα αναχθούν σε αντικείμενα διδασκαλίας.

II. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ (6 ECTS)

701 Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) **Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου**

Αντικείμενο μελέτης και έρευνας είναι ο τρόπος διδασκαλίας της νεοελληνικής γλώσσας στο Γυμνάσιο και το Λύκειο. Παρουσιάζονται βασικά στοιχεία διδακτικής της γλώσσας, η μέθοδος «Project», το περιεχόμενο και οι κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων ως προς το συγκεκριμένο μάθημα. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες παρακολουθούν και διδάσκουν το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας σε σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

702 Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) **Φωτεινή Τολούδη**

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε ολιστικούς τρόπους διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας, οι οποίοι καθιστούν το γνωστικό αντικείμενο ελκυστικό και αιτιολογούν την αναγκαιότητα της διδασκαλίας του σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Ταυτόχρονα οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εκπαιδεύονται στη μεθοδολογία κατάκτησης συγκεκριμένων δεξιοτήτων, όπως η παρατήρηση και η εξήγηση, οι οποίες αποτελούν χρήσιμο εφόδιο, όχι μόνο στην επαγγελματική αλλά και στην κοινωνική τους καθημερινότητα.

Θα αναλυθούν παραδείγματα από όλες τις ιστορικές περιόδους και από όλες τις τάξεις της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διδασκαλία της Ιστορίας διά των ιστορικών πηγών και σε θέματα επιστημολογίας της Ιστορίας.

Θα συζητηθεί, συγκριτικά με το παρελθόν, ο πολιτικός και κοινωνικός ρόλος των σχολικών εγχειριδίων Ιστορίας. Η μορφωτική αξία αυτού του επιστημονικού πεδίου θα αναδειχθεί με παραδείγματα από τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Το μάθημα έχει, κυρίως, εργαστηριακή μορφή και ολοκληρώνεται με την πρακτική άσκηση όλων των εκπαιδευόμενων σε σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Η επαρκή προετοιμασία τους – έρευνα, εκπόνηση σεναρίων διδασκαλίας, παρουσίαση σε πλαίσιο μικροδιδασκαλίας – αποτελεί την προϋπόθεση για την έγκριση της διδασκαλίας τους σε πραγματικές συνθήκες. Για το λόγο αυτό και η ουσιαστική παρουσία τους στο μάθημα κρίνεται υποχρεωτική.

703 Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) **Τριανταφυλλιά Γιάννου**

Το μάθημα εστιάζει σε θεωρητικά και πρακτικά ζητούμενα σχετικά με τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στη Μέση Εκπαίδευση. Εξετάζονται αναλυτικότερα οι κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων, τα σχολικά εγχειρίδια, το περιεχόμενο και η μεθοδολογία της διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών (από το πρωτότυπο ή από μετάφραση) με βάση και τα πορίσματα της σύγχρονης γλωσσολογικής και παιδαγωγικής επιστήμης.

Ιδιαίτερα θα μας απασχολήσει η ανάλυση των διεθνών τάσεων στη διδασκαλία των κλασικών γλωσσών, σύμφωνα με τις οποίες μετατοπίζεται το κέντρο ενδιαφέροντος από γλωσσοκεντρικές προς κειμενοκεντρικές διδακτικές παραδόσεις – σε συνδυασμό και με ερμηνευτικές, διαθεματικές, βιωματικές ή διαπολιτισμικές προσεγγίσεις. Έμφαση θα δοθεί και στη λειτουργική αξιοποίηση ψηφιακών μέσων και πολυτροπικών σημειωτικών πόρων κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς μπορούν να συμβάλουν στην ανανέωση της διδακτικής μεθοδολογίας και πράξης.

Στη θέση της αντιπαράθεσης παλαιού-νέου, συμβατικού-καινοτόμου, θα επιχειρηθεί να διαμορφώσουμε μια συγκροτημένη πρόταση διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών, που θα βασίζεται σε μια ολιστική αναγνωστική διαδικασία (όπου η γλωσσική, η γραμματολογική και η πραγματολογική επεξεργασία θα αποτελούν μόνο ένα μέρος) σε αντιστοιχία με κατάλληλα επιλεγμένο εκπαιδευτικό υλικό και εναλλακτικές διδακτικές πρακτικές, που κάθε φορά θα καθορίζονται από τους μαθησιακούς στόχους που θέτουμε και τις εγγράμματα ταυτότητες στις οποίες θέλουμε να επικεντρωθούμε.

Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιείται Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/φοιτητριών σε συνεργαζόμενες σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

III. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (6 ECTS)

Α' Υποχρεωτικό: Μεθοδολογία παιδαγωγικής έρευνας

Π 1000 Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα

Δημήτριος Σταμοβλάσης

Το μάθημα αυτό έχει τρία μέρη: (α) Επιστημολογικές προϋποθέσεις της Μεθοδολογίας της Έρευνας, (β) Μεθοδολογία και (γ) Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της Στατιστικής.

(α) Επιστημολογικές προϋποθέσεις της Μεθοδολογίας: Στο πρώτο μέρος θα γίνει εισαγωγή στις επιστημολογικές προϋποθέσεις της επιστημονικής έρευνας, όπως έννοια και σκοπός της επιστήμης, γενίκευση, επιστημονική εξήγηση και πρόγνωση, διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων, εμπειρικό περιεχόμενο των υποθέσεων και θεωριών, διεύρυνση της γνώσης και επιστημονική πρόοδος. Διαφορές και ομοιότητες των Φυσικών και των Κοινωνικών Επιστημών: νομοθετικές και ιδιογραφικές επιστήμες.

(β) Μεθοδολογία: Στο δεύτερο μέρος θα αναπτυχθούν οι κυριότερες μέθοδοι συλλογής δεδομένων, όπως η συνέντευξη, επισκόπηση, παρατήρηση, κοινωνιομετρία κλπ. και θα αναλυθούν οι διαφορετικές λειτουργίες των ποσοτικών και των ποιοτικών μεθόδων στο πλαίσιο της λογικής της επιστημονικής έρευνας.

(γ) Εισαγωγή στη Στατιστική: Εδώ θα εξηγηθούν οι βασικές έννοιες της Περιγραφικής Στατιστικής, όπως οι δείκτες κεντρικής τάσης, δείκτες διασποράς, κατανομές συχνότητας των μεταβλητών, διασταύρωση μεταβλητών σε πίνακες διπλής εισόδου, δείκτες στατιστικής συνάφειας, απλή ανάλυση δεδομένων. Στο δεύτερο μέρος θα αναπτυχθούν ορισμένες βασικές έννοιες της Επαγωγικής Στατιστικής, όπως η κανονική κατανομή, τα επίπεδα στατιστικής σημαντικότητας, τα διαστήματα εμπιστοσύνης και ο στατιστικός έλεγχος των υποθέσεων. Επισημαίνεται ότι η κατανόηση της θεματικής τόσο της Μεθοδολογίας όσο και της Στατιστικής απαιτεί ουσιαστικά την παρακολούθηση του μαθήματος. Οι εξετάσεις γίνονται με γραπτές δοκιμασίες και με εκπόνηση μικρών εργασιών.

Β' Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά

Π 1309 Το παιδαγωγικό έργο του Basil Bernstein

Ελένη Χοντολίδου

Εξετάζεται το παιδαγωγικό έργο του Basil Bernstein, μεταξύ άλλων οι γλωσσικοί κώδικες, ο παιδαγωγικός λόγος, οι έννοιες της Ορατής και Αόρατης Παιδαγωγικής. Παράλληλα με τα κείμενα του

Bernstein θα μελετηθούν και ερευνητικά κείμενα άλλων ερευνητών που χρησιμοποιούν τη θεωρία του Bernstein.

Π 1404 Εκπαίδευση και φύλο

Όλγα Παντούλη

Το μάθημα έχει ως στόχο να εισαγάγει ορισμένες γενικές θεωρίες και βασικές έννοιες για το φύλο, αλλά και εμπειρική έρευνα σχετικά με θέματα ισότητας των φύλων στην εκπαίδευση. Το μάθημα εστιάζει στην εκπαίδευση και στο πώς οι σχέσεις των φύλων επηρεάζουν και διαφοροποιούν την εκπαίδευση. Τρία κύρια θέματα θα δομήσουν το μάθημα: βασικές έννοιες των σχέσεων των φύλων, ταυτότητες φύλου και διαδικασίες στο σχολείο, ερευνητικές προσεγγίσεις για το φύλο στην εκπαίδευση. Η πρόθεση είναι να διευρύνουν τις γνώσεις τους οι φοιτητές και οι φοιτήτριες για τις τρέχουσες θεωρίες, την έρευνα και την πρακτική σχετικά με τον αντίκτυπο των φύλων στην εκπαίδευση. Θα παρουσιαστούν δεδομένα κυρίως από την ελληνική πραγματικότητα, αλλά και μια διεθνή οπτική.

**Π1438 Διδακτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληρο- Θεοδόσης Σαπουνίδης
φορίας και των Επικοινωνιών**

Πρόκειται για εργαστηριακό μάθημα που δίνει τη δυνατότητα στο φοιτητή να δοκιμάσει στην πράξη διδακτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Αρχικά θεματοποιούνται οι εφαρμογές των βασικών θεωριών μάθησης στο εκπαιδευτικό λογισμικό: μπιχεβιορισμός, ε-ποικοδομισμός, κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες, θεωρία της επεξεργασίας πληροφοριών. Στη συνέχεια δοκιμάζονται στην πράξη εφαρμογές που είναι ιδιαίτερα χρήσιμες για τη διδασκαλία φιλολογικών μαθημάτων, όπως η ανάπτυξη σεναρίου διδασκαλίας, η αξιοποίηση της ιστοεξερεύνησης και η δημιουργία σημασιολογικού χάρτη με τη βοήθεια των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών.

Π 1446 Διαφοροποιημένη διδασκαλία: αρχές και εφαρμογές Σουζάνα Παντελιάδου

Η έντονη διαφοροποίηση του σχολικού πληθυσμού σε συνδυασμό με την αντίληψη ενός ενιαίου σχολείου για όλους, δημιουργούν την ανάγκη για την προσαρμογή της διδασκαλίας από τους/ τις εκπαιδευτικούς. Στο πλαίσιο του μαθήματος η προσαρμογή αυτή γίνεται μέσα από το μοντέλο της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας, το οποίο περιλαμβάνει προσαρμογές στο περιεχόμενο, την επεξεργασία και το τελικό προϊόν της διδασκαλίας, ανάλογα με το επίπεδο, τις μαθησιακές προτιμήσεις και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Ειδικότερα, μελετώνται προσεγγίσεις της διδακτικής αξιολόγησης, η διδασκαλία σε επίπεδα, η οργάνωση υλικού και δραστηριοτήτων καθώς επίσης και συγκεκριμένες πρακτικές και τεχνικές. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην κατανόηση των διδακτικών εφαρμογών των ευρημάτων της γνωστικής έρευνας για τη μάθηση.

**Π 1808 Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση: Ζη- Γιώργος Κ. Ζαρίφης
τήματα οργάνωσης και σχεδιασμού εκπαιδευτι-
κών προγραμμάτων με στόχο την ανάπτυξη και
τη βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυ-
ναμικού**

Ο στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι διπλός. Από τη μία στοχεύει στην κατανόηση της σημασίας της επαγγελματικής κατάρτισης ως μέρος της τυπικής εκπαίδευσης που αποσκοπεί στην προετοιμασία των καταρτιζομένων για την είσοδο τους στο επάγγελμα. Από την άλλη στοχεύει και στον προσδιορισμό των συνθηκών εκείνων (μη τυπικών ή άτυπων) οι οποίες θα βοηθήσουν τον καταρτιζόμενο να αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες που θα τον βοηθήσουν να προσαρμοστεί ευκολότερα στο εργασιακό του περιβάλλον και να αναπτύξει την επαγγελματική του ταυτότητα. Το μάθημα πέρα από τα θεωρητικά ζητήματα στα οποία αναφέρεται και τα οποία αφορούν στις διάφορες μορφές κατάρτισης, στη σημασία της επαγγελματικής κατάρτισης στις σύγχρονες οικονομίες της γνώσης και στον τρόπο με τον οποίο η εξέλιξη στην εργασία επηρεάζει και την εξέλιξη στον τρόπο ανάπτυξης των επαγγελ-

ματικών δεξιοτήτων, εστιάζει κυρίως στο σχεδιασμό και στην οργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και στις συνθήκες που την επηρεάζουν (όπως εργασιακό περιβάλλον, συνθήκες μάθησης, ομάδες αναφοράς, τύπος εργασίας και σχεσιακό κλίμα). Πιο συγκεκριμένα παρουσιάζονται και αναλύονται όλα τα δομικά στοιχεία ενός τυπικού προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης (τρόπος χρηματοδότησης, υλικοτεχνικές υποδομές, ομάδα στόχος, διάγνωση και καταγραφή μαθησιακών αναγκών, μαθησιακοί και διδακτικοί στόχοι, περιεχόμενα μάθησης, διδακτική μεθοδολογία, τρόποι αποτίμησης της μάθησης και μέσα συνολικής αξιολόγησης των προγραμμάτων, πιστοποίηση και συνεχής παρακολούθηση-follow up), από τη σκοπιά του εκπαιδευτή.

Πέρα από την ανάλυση των παραπάνω στοιχείων, γίνεται εκτενής αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα σχεδιασμού και οργάνωσης προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης τα οποία στοχεύουν στην ανάπτυξη και διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού –κυρίως στο πλαίσιο του σύγχρονου οργανισμού μάθησης (όπως τρόποι διάγνωσης και κατα-γραφής των μαθησιακών αναγκών των καταρτιζομένων, προσδιορισμός και τρόποι ανοίγματος των στόχων μάθησης, συνθήκες επιλογής των περιεχομένων μάθησης και διδασκαλίας, εφαρμογή συγκεκριμένων διδακτικών μεθόδων για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, π.χ. δομημένες εμπειρίες-structured experiences, υποθέσεις εργασίας, παίξιμο ρόλων, παιχνίδια προσομοίωσης, κυκλική εργασία-job rotation). Τέλος γίνεται ιδιαίτερος λόγος και για τα μέσα εκείνα τα οποία διευκολύνουν τόσο τη μαθησιακή διαδικασία όσο και τη διασφάλιση της ποιότητας των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (όπως επαγγελματική καθοδήγηση-guidance και συμβουλευτική-counselling, αποτίμηση της μάθησης με τη χρήση χαρτοφυλακίων-portfolios, τρόποι συνεχούς παρακολούθησης της απόδοσης των καταρτιζομένων στο εργασιακό περιβάλλον).

Π 1811 Ο ρόλος του κριτικού στοχασμού στη μάθηση και εκπαίδευση ενηλίκων: ζητήματα νοηματοδότησης και μετασχηματισμού της ανθρώπινης εμπειρίας και ο ρόλος του κριτικοστοχαστικού εκπαιδευτή

Γιώργος Κ. Ζαρίφης

Ο στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η οριοθέτηση της συζήτησης σχετικά με το ρόλο του κριτικού στοχασμού στη μάθηση και εκπαίδευση ενηλίκων, καθώς και των συνθηκών εκείνων με βάση τις οποίες οργανώνεται η σχετική θεωρία που αφορά κυρίως στον τρόπο με τον οποίο ο κριτικός στοχασμός συνδέεται –ως διαδικασία– με τον μετασχηματισμό της προοπτικής (perspective transformation), τη χειραφέτηση, την ενδυνάμωση και την αλλαγή. Στο μάθημα γίνεται αρχικά εκτενής ανάλυση και συζήτηση της έννοιας του κριτικού στοχασμού ως post facto συνθήκη διαμόρφωσης μιας θεωρίας μάθησης και εκπαίδευσης ενηλίκων, με βάση προσεγγίσεις διαφόρων θεωρητικών όπως οι Dewey, Freire, Kolb & Fry, Mezirow, Brookfield, Boyd, Dirks, Merriam & Heuer, Cranton και πολλών άλλων. Στη συνέχεια γίνεται σύνδεση της έννοιας “νοηματοδότηση” (meaning making), ως διαδικασία που οδηγεί σε μια νέα αναθεωρημένη ερμηνεία της εμπειρίας και στοχεύει στην εξατομικευμένη διερεύνηση του συστήματος νοημάτων (εμπειρικού συστήματος) και κατ’ επέκταση στην ανάπτυξη του. Επίσης αναφορά γίνεται και στον δυναμικό συσχετισμό της έννοιας του κριτικού στοχασμού με τις έννοιες της “κριτικής συνειδητοποίησης” (conscientização) και της “μετασχηματιστικής μάθησης” (transformative learning), ως διαδικασίες οι οποίες προοιωνίζουν την ενδυνάμωση του ατόμου μέσω της αναθεώρησης της εμπειρίας του, και οι οποίες στοχεύουν στη χειραφέτηση. Πέρα όμως από τη θεωρητική προσέγγιση της έννοιας του κριτικού στοχασμού, της σύνδεσής του με τη μάθηση και τις πιθανές διαφοροποιήσεις μεταξύ των στοχαστών για το ρόλο του στη διαμόρφωση μιας θεωρίας μάθησης ενηλίκων, το μάθημα ασχολείται και με ζητήματα ενίσχυσης του κριτικού στοχασμού σε πρακτικό επίπεδο, με στόχο τη διαμόρφωση ενός πλαισίου δράσης (ενδυνάμωση και κριτικοστοχαστική εκπαιδευτική πρακτική) για την εκπαίδευση των ενηλίκων, το οποίο στοχεύει στην κριτική συνειδητοποίηση και στην αλλαγή.

Π 1901 Παιδαγωγικοί προβληματισμοί από την εισαγωγή των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών στην εκπαίδευση

Κωνσταντίνος Μπίκος

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση της εξέλιξης των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση και του ρόλου τους στην κοινωνική και επαγγελματική ζωή. Θα συζητηθεί η κατάσταση που επικρατεί αναφορικά με τον διαφορετικό τρόπο κοινωνικοποίησης της μαθητών-εφήβων, μέσω των ψηφιακών εφαρμογών και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης και του επαναπροσδιορισμού του ρόλου στον οποίο καλείται ο εκπαιδευτικός του 21ου αιώνα να ανταποκριθεί. Επιπρόσθετα, αναλύεται ο όρος «ψηφιακός γραμματισμός» και καταγράφονται οι νέες απαιτήσεις στον κοινωνικό και επαγγελματικό χώρο. Προσεγγίζονται τα Ψηφιακά Μέσα (ΨΜ) ως εργαλεία της νόησης και εξετάζεται η θέση τους στο σύγχρονο σχολείο. Ειδικότερα, θα παρουσιαστούν ζητήματα όπως «Κοινωνικός Προβληματισμός και Ψηφιακά Μέσα», «Πληροφορία, Γνώση και ανάπτυξη της Τεχνολογίας», «οι ΤΠΕ στο Σχολείο του 21ου Αιώνα», «η έννοια Γραμματισμός και τα Ψηφιακά Μέσα», «η αναμόρφωση των ΑΠΣ και τα Ψηφιακά Μέσα», «η αξιοποίηση των ΤΠΕ ως Μέσου Διδασκαλίας», «οι ΤΠΕ στο Μάκρο-Επίπεδο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού», «οι ΤΠΕ στο Μέσο-Επίπεδο της Σχολικής Μονάδας», «οι ΤΠΕ στο Μίκρο-Επίπεδο του Εκπαιδευτικού», «η Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών στα Ψηφιακά Μέσα», «ο ρόλος των Μαθητών στην παιδαγωγική αξιοποίηση των ΨΜ», «η σχέση της Παιδαγωγικής με την Τεχνητή Νοημοσύνη και τη Ρομποτική». Το μάθημα περιλαμβάνει επίσης τη διερεύνηση των απόψεων, αντιλήψεων, στάσεων, πρακτικών των εκπαιδευτικών απέναντι στα Ψηφιακά Μέσα καθώς και των επιπτώσεων που έχουν στη διαμόρφωση του ελεύθερου χρόνου και τις δραστηριότητες των μαθητών. Τέλος, οριοθετούνται τα στερεότυπα που σχετίζονται με το φύλο, την ειδικότητα, την ηλικία και καταγράφονται τα ηθικά, νομικά, πολιτισμικά και πολιτικά προβλήματα που ανακύπτουν, από την εισαγωγή, διάχυση και αξιοποίηση των Ψηφιακών Μέσων στην καθημερινή εκπαιδευτική/διδασκτική πράξη.

Π 1902 Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες

Δημήτριος Σταμοβλάσης

Το μάθημα περιέχει μία συνοπτική εισαγωγή στις προϋποθέσεις της χρήσης του Η/Υ και επικεντρώνεται στις βασικές εντολές του λογισμικού IBM/SPSS, οι οποίες εφαρμόζονται παραδειγματικά στην ανάλυση δεδομένων κοινωνικών ερευνών, που πραγματοποιήθηκαν πρόσφατα σε διδακτικά/ερευνητικά πλαίσια του Τομέα Παιδαγωγικής. Το μάθημα εστιάζει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα παραπάνω λογισμικά και στην απόκτηση μικρής εμπειρίας στην ανάλυση ερευνητικών δεδομένων. Η παρουσία είναι υποχρεωτική, καθώς και η διεκπεραίωση και παράδοση μικρών εργασιών που γίνονται κατά την διάρκεια των συναντήσεων.

Π 2104 Δυσκολίες προσαρμογής και προβλήματα συμπεριφοράς

Μάρω Δόικου

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με τα ποικίλα προβλήματα συμπεριφοράς και τις δυσκολίες προσαρμογής των παιδιών και των εφήβων, τις οποίες συχνά καλείται να αντιμετωπίσει ο εκπαιδευτικός μέσα στη σχολική τάξη. Στο μάθημα εξετάζονται ζητήματα ορισμού και ταξινόμησης των προβλημάτων συμπεριφοράς με βάση διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις και προσδιορίζονται τα κριτήρια που υιοθετούνται για τη διάκριση της προβληματικής από την ομαλή συμπεριφορά. Παρουσιάζονται η αιτιολογία και τα χαρακτηριστικά των διαφόρων δυσκολιών προσαρμογής και προβλημάτων συμπεριφοράς και γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στις ψυχοκοινωνικές δυσκολίες που παρουσιάζουν οι μαθητές και οι μαθήτριες με ειδικές ανάγκες και με διαφορετική πολιτισμική προέλευση. Δίνεται έμφαση σε ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις και στις πρακτικές που μπορεί να υιοθετήσει ο/η εκπαιδευτικός ώστε να συμβάλει στην επιτυχή αντιμετώπιση των παραπάνω δυσκολιών.

Π 2108 Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση **Σουζάνα Παντελιάδου**

Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι Μαθησιακές Δυσκολίες προσεγγίζονται από την εκπαιδευτική οπτική, με στόχο την σε βάθος κατανόηση των σχολικών δυσκολιών που προκαλούνται από τα βασικά γνωστικά και κοινωνικο-συναισθηματικά χαρακτηριστικά των μαθητών. Επιπλέον, συζητώνται ζητήματα που αφορούν στην αναγνώριση των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών στο σχολείο και τη συμμετοχή του/της εκπαιδευτικού στη διαγνωστική διαδικασία. Έμφαση δίνεται στις κατάλληλες προσεγγίσεις για την εκπαίδευση των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες, καθώς επίσης και στη θεωρητική και εμπειρική τεκμηρίωση κάθε προσέγγισης. Η σε βάθος κατανόηση των μαθησιακών δυσκολιών υποστηρίζεται από τη μελέτη της οπτικής των ίδιων των μαθητών/τριών και των οικογενειών τους.

Π 3002 Η διδασκαλία του Ολοκαυτώματος στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση μέσω λογοτεχνικών κειμένων **Ελένη Χοντολίδου**

Το θέμα του Ολοκαυτώματος επηρέασε πολλούς συγγραφείς από πολλές χώρες, Εβραίους και μη, και γονιμοποίησε με εξαιρετικό τρόπο τη δουλειά τους. Έχουν γραφτεί για το θέμα και πολλά νεανικά και παιδικά βιβλία που είναι τόσο ποιοτικά και θέτουν τόσο βαθείς προβληματισμούς ώστε να μπορούν να διαβαστούν και από ενήλικους. Τα αυτοβιογραφικά κείμενα και μάλιστα τα ημερολόγια είναι τα αυθεντικότερα κείμενα σχετικά με το θέμα μας. Εκεί η «φωνή» είναι αυθεντική και όχι πεποιημένη, χωρίς βεβαίως αυτό να σημαίνει ότι η μυθοπλασία δεν έχει προσφέρει εξαιρετικά κείμενα.

Ο σκοπός διδασκαλίας κειμένων που έχουν σχέση με το Ολοκαύτωμα δεν είναι πρωτίστως να μάθουν οι μαθητές και οι μαθήτριες για το οριακό αυτό ιστορικό γεγονός. Αυτό είναι καθήκον του μαθήματος της Ιστορίας. Σκοπός μας είναι μέσω της λογοτεχνίας που έχει —ούτως ή άλλως— γραφτεί με θέμα το Ολοκαύτωμα να διαβάσουν τα παιδιά «καλή λογοτεχνία» και να δουν τον τρόπο με τον οποίο έχει αποτυπωθεί μέσω των ηρώων των βιβλίων η φρίκη του πολέμου, η αδικία, ο πόνος... Τα αυτοβιογραφικά κείμενα είναι αδιάψευστοι μάρτυρες των γεγονότων και οι μυθοπλασίες (άλλοτε βασισμένες σε εμπειρίες του συγγραφέα, άλλοτε όχι) φτιάχνουν τον κόσμο του πολέμου φέρνοντάς τον στο επίπεδο των παιδιών. Παράλληλα με αυτά, τα κείμενα μυθοπλασίας, γραμμένα είτε από Εβραίους και μη Εβραίους συγγραφείς, κατασκευάζουν τη «φωνή» Εβραίου που είτε μιλά από το παρελθόν είτε μιλά τώρα για το παρελθόν.

Η αξιοποίηση των προσωπικών μαρτυριών των αυτοβιογραφικών κειμένων, η οποία κατατάσσεται στο γραμματειακό είδος των αυτοβιογραφικών αφηγήσεων πολέμου και στη λογοτεχνία του τραύματος δεν μπορεί να γίνει ανεξάρτητα από τα ιστορικά συμφραζόμενα. Ο μαθητής, μελετώντας την προσωπική ιστορία ενός επιζώντος, ταυτίζεται με την ιστορία του ήρωα σε ένα πλαίσιο ιστορικών συσχετισμών της προσωπικής ιστορίας ενός ανθρώπου με την ιστορία του Ολοκαυτώματος.

Το μάθημα θέτει στο κέντρο του τον άνθρωπο και κυρίως τα παιδιά, χωρίς, βεβαίως, να αποκλείει το ιστορικό πλαίσιο των γεγονότων, προσπαθώντας να μη μετατραπεί το μάθημα της λογοτεχνίας σε μάθημα ιστορίας.

Οι εργασίες (προφορικές και γραπτές) είναι υποχρεωτικές, ατομικές, θα βαθμολογηθούν και θα συνυπολογιστεί ο βαθμός τους με το βαθμό της γραπτής εξέτασης. Η κάθε φοιτήτρια και ο κάθε φοιτητής θα διαβάσει ένα τουλάχιστον λογοτεχνικό βιβλίο, θα διαβάσει κριτικές για το βιβλίο, θα το παρουσιάσει και θα προχωρήσει στον σχεδιασμό μιας διδακτικής ενότητας δίνοντας βάση στον σχεδιασμό δραστηριοτήτων. Μέγιστο μέγεθος εργασιών: 5.000 λέξεις. Οι εργασίες θα διορθωθούν από τη διδάσκουσα και θα παρουσιαστούν στην τάξη με power point ή όποιον άλλο τρόπο επιλέξουν οι φοιτήτριες.

Π 3009 Εκπαιδευτική Πράξη I **Σοφία Αυγητίδου**

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αξιοποιήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν τόσο κατά τις σπουδές τους όσο και από τη συμμετοχή τους στον Α' και Β' κύκλο της Πρακτικής Άσκησης, συμμετέχοντας σε διδακτικές και γραφειοκρατικές δραστηριότητες ενός

δευτεροβάθμιου σχολείου ή –κατ’ επιλογήν– μιας εκπαιδευτικής δομής Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης (π.χ. σε Κέντρο Διά Βίου Μάθησης, σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, σε Σχολή Γονέων, σε Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, σε Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης, σε Τάξη Μαθητείας, σε Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης, στον ΟΑΕΔ, σε υπηρεσία συμβούλων εργασίας, σε γραφείο ανάπτυξης προσωπικού σε κρατικές και ιδιωτικές επιχειρήσεις κ.ά.).

Στο μάθημα αυτό η συνολική απασχόληση του κάθε φοιτητή και φοιτήτριας είναι 150 ώρες οι οποίες κατανέμονται στο εξάμηνο, ανάλογα με τις ανάγκες του σχολείου ή της εκπαιδευτικής δομής Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και το πρόγραμμα μαθημάτων του φοιτητή ή της φοιτήτριας, ως εξής: 50 ώρες σεμινάρια ενημέρωσης και ανατροφοδότησης και συνεργασία με τους υπεύθυνους του μαθήματος στο Πανεπιστήμιο, 50 ώρες δράση στο εκπαιδευτικό πεδίο (35 ώρες διδασκαλίας και 15 ώρες διοικητικού/γραφειοκρατικού έργου) και 50 ώρες προετοιμασία για την παραπάνω δράση (μελέτη, σχεδιασμός σεναρίων, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού κ.λπ.) και τη δημιουργία του Portfolio αξιολόγησης (φύλλα παρατήρησης, σεναρία διδακτικής παρέμβασης, διδακτικό υλικό, αξιολόγηση παρεμβάσεων, έκθεση δραστηριοτήτων, τήρηση ημερολογίου, φύλλα αυτοαξιολόγησης κ.λπ.)

Περιεχόμενα μαθήματος, χρονοδιάγραμμα

1. Εισαγωγικό ενημερωτικό σεμινάριο στο Πανεπιστήμιο, άσκηση στα κριτήρια και στα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν, κατανομή σε σχολεία ή δομές Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης
2. Επίσκεψη στο εκπαιδευτικό πεδίο. Ενημέρωση για τη διοίκηση και τη λειτουργία του. Τήρηση ημερολογίου
3. Συνέντευξη από εκπρόσωπο των ομάδων αναφοράς (π.χ. του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, του συνδικαλιστικού οργάνου των εκπαιδευτικών, του δεκαπενταμελούς, από σχολικό σύμβουλο και προϊστάμενο διεύθυνσης, από το προσωπικό που εκπονεί και σχεδιάζει τα εκπαιδευτικά προγράμματα κ.λπ.)
4. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
5. Παρατήρηση της δράσης εκπαιδευτικών (ή εκπαιδευτών ενηλίκων), μαθητών και μαθητριών (ή εκπαιδευομένων) στην τάξη. Λήψη συνεντεύξεων
6. Παρατήρηση διδασκαλιών ή/και δράσεων, αναστοχασμός
7. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
8. Σχεδιασμός διδακτικών σεναρίων και παραγωγή υλικού για τη διδασκαλία του σε συνεργασία με τις ομάδες αναφοράς, πιθανόν στο πλαίσιο έρευνας δράσης
9. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
10. Διδασκαλίες
11. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
12. Διοικητικό/γραφειοκρατικό έργο
13. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο.

Η αξιολόγηση των φοιτητών και φοιτητριών είναι «αυθεντική» και εστιάζει:

- στην ενεργό συμμετοχή τους στα σεμινάρια ενημέρωσης και ανατροφοδότησης
- στη βεβαιωμένη συμμετοχή τους σε παιδαγωγικές, διδακτικές και διοικητικές δραστηριότητες στο εκπαιδευτικό πεδίο, στο Portfolio τους, στα φύλλα παρατήρησης και αυτοαξιολόγησης κ.λπ.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος δίνεται αναλυτική βεβαίωση συμμετοχής.

Σημείωση: Το μάθημα αυτό συνδέεται με το μάθημα “Εκπαιδευτική Πράξη II” (Π 3010). Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που το επιλέγουν δηλώνουν υποχρεωτικά στο ίδιο εξάμηνο και τα δύο μαθήματα.

Π 3010 Εκπαιδευτική Πράξη II

Γεώργιος Ζαρίφης

Σκοπός του μαθήματος, όπως και του μαθήματος «Εκπαιδευτική Πράξη I» (Π3009), είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αξιοποιήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν τόσο κατά τις σπουδές τους όσο και από τη συμμετοχή τους στον Α΄ και Β΄ κύκλο της Πρακτικής Άσκησης, συμμετέχοντας

σε παιδαγωγικές και γραφειοκρατικές δραστηριότητες ενός δευτεροβάθμιου σχολείου ή –κατ’ επιλογήν– μιας εκπαιδευτικής δομής Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης

Στο μάθημα αυτό η συνολική απασχόληση του κάθε φοιτητή και φοιτήτριας είναι 150 ώρες οι οποίες κατανομούνται στο εξάμηνο, ανάλογα με τις ανάγκες του σχολείου ή της εκπαιδευτικής δομής Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και το πρόγραμμα μαθημάτων του φοιτητή ή της φοιτήτριας, ως εξής: 50 ώρες σεμινάρια ενημέρωσης και ανατροφοδότησης και συνεργασία με τους υπεύθυνους του μαθήματος στο Πανεπιστήμιο, 50 ώρες δράση στο εκπαιδευτικό πεδίο (35 ώρες συμμετοχή σε εξωδιδακτικές δραστηριότητες, π.χ. στην ανάπτυξη προγραμμάτων διαδικασίας, στην παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, στην οργάνωση σχολικών γιορτών κ.λπ.), 15 ώρες διοικητικού/γραφειοκρατικού έργου και 50 ώρες προετοιμασία για την παραπάνω δράση και τη δημιουργία του Portfolio αξιολόγησης (φύλλα παρατήρησης, σενάρια διδακτικής παρέμβασης, διδακτικό υλικό, αξιολόγηση παρεμβάσεων, έκθεση δραστηριοτήτων, τήρηση ημερολογίου, φύλλα αυτοαξιολόγησης κ.λπ.)

Περιεχόμενα μαθήματος, χρονοδιάγραμμα

1. Εισαγωγικό ενημερωτικό σεμινάριο στο Πανεπιστήμιο, άσκηση στα κριτήρια και στα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν, κατανομή σε σχολεία ή δομές Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης
2. Επίσκεψη στο εκπαιδευτικό πεδίο. Ενημέρωση για τις εξωδιδακτικές δραστηριότητες και ένταξη σε αυτές. Τήρηση ημερολογίου
3. Παρατήρηση της δράσης εκπαιδευτικών (ή εκπαιδευτών ενηλίκων), μαθητών και μαθητριών (ή εκπαιδευομένων) κατά τον σχεδιασμό των εξωδιδακτικών δραστηριοτήτων. Λήψη συνεντεύξεων. Τήρηση ημερολογίου
4. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
5. Ενεργητική συμμετοχή στη φάση του σχεδιασμού προγράμματος διαδικασίας ή άλλης εξωδιδακτικής δραστηριότητας
6. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
7. Ενεργητική συμμετοχή στη φάση της ανάπτυξης προγράμματος διαδικασίας ή άλλης εξωδιδακτικής δραστηριότητας
8. Παραγωγή έντυπου και ψηφιακού υλικού για εξωδιδακτικές δραστηριότητες
9. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
10. Διοικητικό/γραφειοκρατικό έργο
11. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
12. Αξιολόγηση της άσκησης στο παιδαγωγικό/εκπαιδευτικό πεδίο
13. Σεμινάριο αξιολόγησης του μαθήματος στο Πανεπιστήμιο.

Η αξιολόγηση των φοιτητών και φοιτητριών είναι «αυθεντική» και εστιάζει:

- στην ενεργό συμμετοχή τους στα σεμινάρια ενημέρωσης και ανατροφοδότησης
- στη βεβαιωμένη συμμετοχή τους σε παιδαγωγικές, διδακτικές και διοικητικές δραστηριότητες στο εκπαιδευτικό πεδίο, στο Portfolio τους, στα φύλλα παρατήρησης και αυτοαξιολόγησης κ.λπ.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος δίνεται αναλυτική βεβαίωση συμμετοχής.

Σημείωση: Το μάθημα αυτό συνδέεται με το μάθημα Π3009 (Εκπαιδευτική Πράξη Ι). Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που το επιλέγουν δηλώνουν υποχρεωτικά στο ίδιο εξάμηνο και τα δύο μαθήματα.

Π 3019 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης και Κωνσταντίνος Τσιούμης **εκπαιδευτική ηγεσία**

Περιεχόμενα: Διοικητική επιστήμη και Management. Ο ρόλος της διοίκησης στην εκπαίδευση. Οι έννοιες της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας. Θεωρητικές προσεγγίσεις –Πρότυπα Διοίκησης στην Εκπαίδευση (γραφειοκρατικό, ορθολογικό, των συστημάτων, συνεργατικό). Προγραμματισμός στην εκπαίδευση. Η έννοια της ηγεσίας στην εκπαίδευση. Προσεγγίσεις –τύποι ηγεσίας στην εκπαίδευση. Το σχολείο ως οργανισμός. ο διδακτικό προσωπικό του σχολείου. Ο ρόλος του διευθυντή στη σχολική μονάδα. Η λήψη των αποφάσεων στη σχολική μονάδα.

Π 3023 Εκπαιδύοντας στην ισότητα των φύλων στο σχολείο

Όλγα Παντούλη

Το μάθημα αυτό έχει στόχο να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες ως μελλοντικούς/ές εκπαιδευτικούς με έννοιες, φαινόμενα και καταστάσεις που άπτονται σε θέματα ρατσισμού και σεξι-σμού στο σχολείο. Μετά από μια εκτενή παρουσίαση και συζήτηση για τα παραπάνω θέματα και μέσα από παραδείγματα θα προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε τις διαστάσεις του φαινομένου στα σημερινά ελληνικά σχολεία και στην ελληνική κοινωνία. Η βασική επιδίωξη του μαθήματος αυτού θα είναι η βιωματική προσέγγιση των μελλοντικών εκπαιδευτικών σε μεθόδους που να δημιουργούν ένα πλαίσιο για σχέσεις χωρίς βία και με αποδοχή της διαφορετικότητας, μέσα το σχολείο. Η σχολική διαμεσολάβηση και η δημιουργία ψηφιακών ιστοριών θα είναι οι βασικοί πυλώνες που θα στηρίζουν τη βιωματική αυτή προσέγγιση και θα υπάρξει συνεργασία με κοινωνικές ομάδες και άτομα που δραστηριοποιούνται στα θέματα που απασχολούν το μάθημα.

Π 3029 Κοινωνική και συναισθηματική μάθηση και εκπαίδευση

Μάρω Δόικου

Στο μάθημα επιχειρείται η ανάλυση της έννοιας της κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης και των εκπαιδευτικών πρακτικών και των προγραμμάτων που εφαρμόζονται για την ενίσχυσή της στον χώρο του σχολείου. Αρχικά αναδεικνύεται η σημασία της κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης για την πρόληψη των ψυχοκοινωνικών και των ακαδημαϊκών δυσκολιών των μαθητών και για την προαγωγή της ψυχικής τους υγείας. Στη συνέχεια, διασαφηνίζεται η έννοια της κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης και εξετάζεται η σχέση της με τη συναισθηματική νοημοσύνη. Αναλύονται οι επιμέρους παράμετροι της κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης και παρουσιάζονται οι μέθοδοι και οι τεχνικές διδασκαλίας που υιοθετούνται για την καλλιέργεια των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των μαθητών. Σε μία δεύτερη ενότητα παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά και τα αποτελέσματα των προγραμμάτων κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης στην ακαδημαϊκή πορεία και την ψυχοκοινωνική εξέλιξη των μαθητών και των μαθητριών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην επίδραση των προγραμμάτων κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης στην πρόληψη δυσκολιών σε μαθητές που βρίσκονται σε επικινδυνότητα (μαθητές με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κ.α.), καθώς και στον ρόλο του εκπαιδευτικού κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες τα οφέλη που μπορούν να προκύψουν από την εφαρμογή των εν λόγω προγραμμάτων αλλά και να προβληματιστούν αναφορικά με τους ενδεχόμενους περιορισμούς και τις προϋποθέσεις για την επιτυχή εφαρμογή τους.

Π 3030 Η διδασκαλία της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο σχολείο

Αναστασία Κεσίδου

Στις σύγχρονες επιταγές που απευθύνονται στα εκπαιδευτικά συστήματα συγκαταλέγονται βασικοί σκοποί, όπως η ανάπτυξη των νέων ανθρώπων σε ενεργούς πολίτες που σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και έχουν τα εφόδια για να ζήσουν με επιτυχία σε ανοιχτές, δημοκρατικές και πλουραλιστικές κοινωνίες. Το ζήτημα αυτό εξελίσσεται σε μείζον, εάν λάβει κανείς υπόψη την ενίσχυση φαινομένων εθνικισμού, μισαλλοδοξίας και ρατσισμού κατά την τελευταία δεκαετία, αλλά και τις προκλήσεις που θέτει η έλευση μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Τα παραπάνω νοούνται καταρχήν στο επίπεδο μιας εκπαιδευτικής πολιτικής που θα διαπνέεται από την προσήλωση στις δημοκρατικές αρχές και τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά παράλληλα προϋποθέτουν τη συστηματική διδασκαλία τους στο σχολείο.

Το μάθημα εστιάζει σε βασικές παραμέτρους αυτού του εγχειρήματος (Πρόγραμμα Σπουδών, εξωδιδακτικές δραστηριότητες, ανάπτυξη του σχολείου ως κοινότητας, κτλ.) ως προϋποθέσεις μιας αποτελεσματικής εκπαίδευσης για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, με στόχο οι μαθητές να αναδειχθούν σε «καταλύτες» που θα επιφέρουν την αλλαγή στο κοινωνικό τους περιβάλλον. Ζητούμενο είναι να αναδειχθεί επιπροσθέτως η αναγκαιότητα για ποιοτική εκπαίδευση για όλους, που απορρέει από την κατοχύρωση της εκπαίδευσης ως ανθρώπινου δικαιώματος, όπως και από τις επιταγές μιας δημοκρατικής εκπαίδευσης. Πλαίσιο ανάπτυξης των θεμάτων αποτελούν τα πεδία «Εκπαίδευση για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη» και «Εκπαίδευση για τα/στα ανθρώπινα δικαιώματα».

Π 3037 Προσεγγίσεις και Έρευνες Δίγλωσσης και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Κωνσταντίνος Τσιούμης / Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου

Το παρόν μάθημα αποσκοπεί στην εξάσκηση των φοιτητριών και φοιτητών στις πρακτικές της δίγλωσσης και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με απώτερο στόχο την ανάδειξη αφενός της ανάγκης υπέρβασης μιας καθαρά γλωσσικής προσέγγισης και αφετέρου της ένταξης των ευρύτερων κοινωνικών και ιδεολογικών διαστάσεων του θέματος στη διδακτική πράξη.

Υπό το πρίσμα αυτό το μάθημα εξακτινώνεται στο τρίπτυχο: Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων, Σχέδια Εργασίας και Παιδαγωγικό Υλικό για δίγλωσσες και διαπολιτισμικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, διερευνώνται οι εξής θεματικές:

- * Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Θέατρο
- * Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Τοπικό Περιβάλλον
- * Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Ιστορία (Ιδιότητα Πολίτη και Ανθρώπινα Δικαιώματα.)
- * Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Θρησκευτική Ετερότητα
- * Διαπολιτισμική εκπαίδευση και Εθνικές Γιορτές.
- * Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Μουσειακή (αλλά και Μουσική)

Παράλληλα, για όλες τις προτεινόμενες θεματικές παρουσιάζονται ολοκληρωμένες διδακτικές εφαρμογές εστιασμένες σε συγκεκριμένες διγλωσσικές και διαγλωσσικές διδακτικές πρακτικές:

- * Content and Language Integrated Learning (CLIL)- Ολοκληρωμένη Εκμάθηση Γλώσσας και Περιεχομένου
- * Content Based Instruction - Διδασκαλία της γλώσσας με βάση το περιεχόμενο.
- * Task Based Learning - Δραστηριοκεντρική Μέθοδος
- * Project
- * Identity texts - Κείμενα ταυτότητα/Κείμενα ταύτισης

Κοινός άξονας όλων αυτών των πρακτικών είναι η μύηση των φοιτητριών και φοιτητών σε μία πολιτισμικά ευαισθητοποιημένη εκπαιδευτική διαδικασία η οποία μπορεί να κάνει ορατό το γλωσσικό και πολιτισμικό κεφάλαιο των ξενόγλωσσων παιδιών στην τάξη.

Π 3038 Κοινωνική ένταξη και κλίμα αποδοχής στο σχολείο

Σοφία Αυγητίδου

Το μάθημα αυτό επικεντρώνεται στην κατανόηση των πολλαπλών παραγόντων που επηρεάζουν το κλίμα αποδοχής στην τάξη, την κοινωνική ένταξη των μαθητών και μαθητριών στο σχολείο. Δίνεται έμφαση στην παιδαγωγική σχέση, στις σχέσεις μεταξύ των συνομηλίκων, στις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών αλλά και μεταξύ του σχολείου, των γονέων και των κοινωνικών φορέων. Έχοντας ως προϋπόθεση τη γνώση του εκπαιδευτικού πλαισίου για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη στρατηγικών/ εκπαιδευτικών πρακτικών, παρουσιάζονται ποικίλες ερευνητικές τεχνικές για τη διερεύνηση του κλίματος αποδοχής στην τάξη. Δίνονται παραδείγματα τρόπων αξιοποίησης των δεδομένων της διερεύνησης για το σχεδιασμό εκπαιδευτικών πρακτικών που διευκολύνουν την κοινωνική ένταξη όλων των μαθητών και μαθητριών στο σχολείο. Αναλύεται η έννοια και η σημασία του ήθους συμπεριλήψης στο σχολείο και παρουσιάζονται σχετικές πρακτικές και παραδείγματα διαμόρφωσής μιας πολιτικής συμπεριλήψης σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Τέλος, παρουσιάζονται μια σειρά από στρατηγικές επίτευξης ενός θετικού κλίματος και της αποδοχής όλων των εμπλεκομένων στο σχολείο.

Π 3042 Σύγχρονα προτάγματα στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών

Βασιλική Παπαδοπούλου

Το μάθημα αυτό πραγματεύεται τα εξής περιεχόμενα: ο εκπαιδευτικός στο σημερινό σχολείο: διαστάσεις του επαγγελματικού του ρόλου-παιδαγωγικός, διδακτικός, δημοσιούπαλληλικός κλπ.- σε συνάρτηση με τις λειτουργίες των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων και των χαρακτηριστικών των σύγχρονων μετανεωτερικών κοινωνιών. Ιστορική διάσταση στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: α) βασικά μοντέλα και β) σημαντικοί σταθμοί στη εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Ο εκπαιδευτικός ως επαγγελματίας, επαγγελματισμός και επαγγελματική ταυτότητα του εκπαιδευτικού. Νέα προτάγματα για τον ιδεότυπο του σημερινού εκπαιδευτικού ως επαγγελματία (ο εκπαιδευτικός ως κριτικά αναστοχαζόμενος επαγγελματίας, ο εκπαιδευτικός ως ερευνητής, κ.ά.). Ευρωπαϊκές αλλά και διεθνείς τάσεις στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: αρχές οργάνωσης και περιεχόμενα των σύγχρονων προγραμμάτων σπουδών. Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Π 3046 Ιστορίες του διδασκαλικού επαγγέλματος στην Ελλάδα

Βασίλης Α. Φούκας

Στο σεμιναριακό αυτό μάθημα θα διερευνηθεί το επάγγελμα του/της εκπαιδευτικού στην Ελλάδα. Ειδικότερα, θα παρουσιαστεί, θα αναλυθεί και θα ερμηνευθεί με βάση το ιστορικό, κοινωνικό και εκπαιδευτικό συγκείμενο το προφίλ και ο ρόλος των εκπαιδευτικών (δασκάλων/ διδασκαλισσών και εκπαιδευτικών της μέσης εκπαίδευσης) ως φορέων υλοποίησης και διάχυσης των στόχων της εκπαίδευσης στο νεοελληνικό κράτος κατά τον 19ο και 20ό αιώνα καθώς και οι πολλαπλές αντιφάσεις και συγκρούσεις που απορρέουν από αυτόν τον ρόλο. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες θα έχουν την ευκαιρία να κατανοήσουν, να αναδείξουν και να αναλύσουν κρίσιμες διχοτομίες και αντινομίες για τη ζωή των εκπαιδευτικών (δημόσιος-ιδιωτικός χώρος, οικογένεια-εργασία, φύλο-γνώση, αποδοχή-«αποκλεισμοί», κοινωνικοί περιορισμοί-υπερβάσεις), αλλά και κοινωνικές κατακτήσεις που συνδέονται με αυτές: μετάβαση από τη διδασκαλία ως έκφραση της εθνικής ή της ηθικής διάστασης και της κοινωνικής μητρότητας στον επαγγελματισμό του τέλους του 19ου αιώνα και στον συνδικαλισμό του 20ού αιώνα. Παράλληλα, θα παρουσιαστούν οι αναπαραστάσεις/ απεικονίσεις και οι προσλήψεις του επαγγέλματος των εκπαιδευτικών: οι αντιφατικές συλλογικές κοινωνικές αναπαραστάσεις του/της εκπαιδευτικού και του διδασκαλικού επαγγέλματος, που αναδεικνύουν την αντιφατικότητα του ιδεολογικού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργούν.

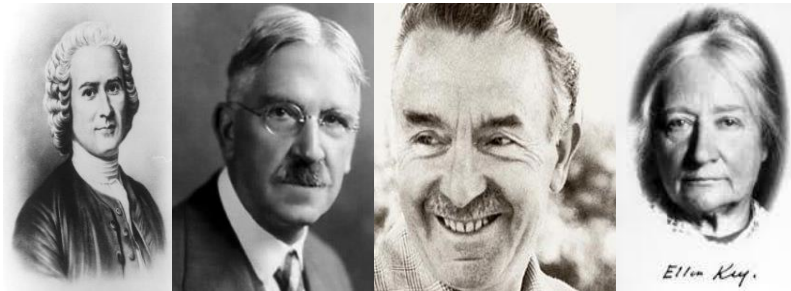
Στο πλαίσιο του σεμιναρίου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έρθουν σε επαφή με διαφορετικά είδη πηγών (νομοθετικά κείμενα, παιδαγωγικά εγχειρίδια, Τύπος κ.λπ.) αλλά και με προφορικές μαρτυρίες, αφηγήσεις εκπαιδευτικών, αυτοβιογραφικά κείμενα, λογοτεχνικά κείμενα, φωτογραφικό υλικό κ.λπ.) προκειμένου να γίνουν κατανοητές οι διαδικασίες μέσα από τις οποίες οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους, τον ρόλο τους και το έργο τους. Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες στο σεμινάριο αυτό θα αναλάβουν την εκπόνηση ατομικών ή/και ομαδικών εργασιών τις οποίες θα παρουσιάσουν με τη μορφή γραπτών εργασιών.

Π 3049 Η εκπαίδευση στις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης

Αντιγόνη Σαρακινιώτη

Το μάθημα έχει σκοπό να εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην έννοια και στα κύρια χαρακτηριστικά της παγκοσμιοποίησης και να συζητήσει τη σχέση της με την εκπαίδευση. Η εστίαση είναι στην επιρροή που ασκούν οι οικονομικές, πολιτικές, τεχνολογικές και πολιτισμικές συνθήκες που δημιουργεί η παγκοσμιοποίηση τόσο για τις λειτουργίες και τους σύγχρονους μετασχηματισμούς των εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων, όσο και για τις ζωές των ίδιων των ατόμων. Το μάθημα ιχνηλατεί τους κύριους παγκοσμίως λόγους για την εκπαίδευση και την κοινωνία με στόχο την ανάδειξη της πολυπλοκότητας των διαδικασιών μέσα από τις οποίες τα κράτη και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα καλούνται να

πραγματώνουν τα συχνά αντικρουόμενα νοήματά τους. Ανάμεσα στα ζητήματα που θα συζητηθούν είναι η προώθηση των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, το αίτημα για τη συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και η έμφαση στην αξιολόγηση, οι πολιτικές για την αποδοχή της διαφορετικότητας και για την προώθηση της ισότητας στην εκπαίδευση. Η αναζήτηση και η παρουσίαση σχετικού υλικού (π.χ. τύπος, διαδίκτυο, κείμενα πολιτικής, εκπαιδευτικές πλατφόρμες, παρουσιάσεις ειδικών κ.α.) στην τάξη, η συστηματική συζήτηση και η ανταλλαγή επιχειρημάτων για τα παραπάνω θέματα με βάση συγκεκριμένα ερωτήματα και η αξιοποίηση παραδειγμάτων θα υποστηρίξει την προσπάθεια να κατανοήσουμε τις διαστάσεις του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης και της επιρροής της στη σύγχρονη ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα.

ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ (5 ECTS)

Χειμερινό εξάμηνο

ΝΕΦ 114 *Τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ως φιλολογικό – διδακτικό υλικό* **Δημήτρης Κόκορης**

Θα συζητηθούν οι κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών και η δόμηση των σχολικών εγχειριδίων λογοτεχνίας. Θα παρουσιαστούν παραδοσιακές και νεωτερικές προτάσεις διδακτικής μεθοδολογίας, στις οποίες ενσωματώνονται βασικά στοιχεία από θεματικές και τεχνοτροπικές προσεγγίσεις των κειμένων, τα οποία τοποθετούνται στο γραμματολογικό τους πλαίσιο και εντάσσονται οργανικά στην ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Το μάθημα στοχεύει και στην κριτική προσέγγιση με όρους αλληλοεπίδρασης και χρονικής διαδοχής των σημαντικότερων παλαιότερων και νεότερων έργων της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Θα εξεταστούν οι επιδράσεις των αισθητικών θεωριών στα λογοτεχνικά έργα, η κατάταξη των συγγραφέων σε λογοτεχνικές γενιές και θα προσεγγιστούν τα βασικά τεχνοτροπικά ρεύματα του νεοελληνικού λογοτεχνικού πεδίου.

ΝΕΦ 305 *Γεώργιος Βιζυηνός – Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης* **Δημήτρης Κόκορης**

Στο πλαίσιο του μαθήματος θα προσεγγιστούν έργα των δύο μειζόνων πεζογράφων, καθώς και στοιχεία της κριτικής τους πρόσληψης. Οι λογοτεχνικές καταθέσεις των Γ. Βιζυηνού και Αλ. Παπαδιαμάντη θα ενταχθούν στα πολιτισμικά και γραμματολογικά συμφραζόμενα της «ώριμης» ηθογραφίας, ενώ θα διερευνηθούν, ώστε να διακριβωθούν, τα γλωσσικά και υφολογικά γνωρίσματα της γραφής τους, καθώς και τα φιλοσοφικά – ιδεολογικά στοιχεία, που αναδύονται από τα κείμενά τους. Το μάθημα προσφέρεται ως σεμιναριακό, γι' αυτό η παρακολούθησή του είναι υποχρεωτική. Κάθε φοιτητής / -τρια υποχρεωτικά παρουσιάζει το θέμα που θα αναλάβει, ενώ εκπονεί εργασία βάσει της οποίας θα βαθμολογηθεί.

Εαρινό εξάμηνο

ΑΕΦ 115 *Αρχαία Ελληνική Γλώσσα: Ασκήσεις* **Τριανταφυλλιά Γιάννου**

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται εμβάθυνση σε τρόπους προσπέλασης και κατανόησης των αρχαίων ελληνικών κειμένων. Ειδικότερα, θα μελετήσουμε αντιπροσωπευτικά έργα του αττικού πεζού λόγου: της Ρητορείας, της Ιστοριογραφίας και της Φιλοσοφίας. Κατά την ανάγνωσή τους θα συνδέσουμε κείμενα και συγγραφείς με βασικές όψεις του αρχαίου λόγου (λ.χ. τη σχέση σύνταξης και σημασίας, τη λειτουργία των εγκλίσεων, τα σχήματα λόγου κ.ά.), ώστε να εξοικειωθούμε με το τυπικό και τη δομή της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Επίσης θα συνδέσουμε το κάθε κείμενο με τους εκφραστικούς και θεματικούς κώδικες (συντακτικούς, λεξιλογικούς και υφολογικούς) του γραμματειακού γένους/είδους στο οποίο ανήκει και με τα πραγματολογικά συμφραζόμενα της εποχής στην οποία δημιουργήθηκε. Στόχος του μαθήματος είναι η γλωσσική κατάρτιση αλλά και η ανάπτυξη αναγνωστικών δεξιοτήτων, που θα επιτρέψουν την ερμηνευτική προσέγγιση της αρχαίας ελληνικής γραμματείας

¹ Πληροφορίες για τα μαθήματα που προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας και το Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας περιλαμβάνονται στους *Οδηγούς Σπουδών* των Τμημάτων αυτών.

ΝΕΦ 120 Ο αθλητισμός στη νεοελληνική λογοτεχνία**Δημήτρης Κόκορης**

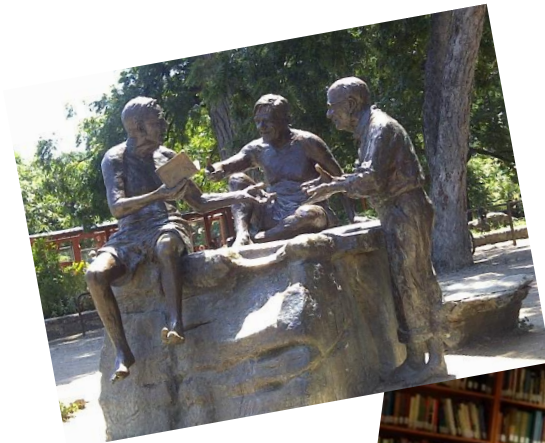
Θα μελετηθούν νεοελληνικά λογοτεχνικά κείμενα (ποιήματα, διηγήματα, μυθιστορήματα, δοκίμια), στα οποία επιτελεί βασικό ρόλο κάποιο άθλημα και ιδίως το ποδόσφαιρο. Τα κείμενα, τόσο ως περιεχόμενο όσο και ως μορφή / τεχνική, θα ενταχθούν στα πολιτισμικά και ιστορικά συμφραζόμενα της εποχής που γράφτηκαν και δημοσιοποιήθηκαν, αλλά και της σημερινής εποχής. Θα προσεγγιστούν λογοτεχνικά κείμενα, που πρόσκεινται θετικά προς τον αθλητισμό, και ειδικότερα το ποδόσφαιρο, αλλά και κείμενα που αρθρώνουν αντιρρητικό λόγο προς το τελευταίο και τις κοινωνικές προεκτάσεις του.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (5 ECTS)**Χειμερινό και Εαρινό εξάμηνο****ΠΛ 101 Πληροφορική****Θεοδόσης Σαπουνίδης**

Πρόκειται για εργαστηριακό και θεωρητικό μάθημα που προσφέρεται, ώστε να δίνεται η δυνατότητα για εκπαίδευση του συνόλου των φοιτητών του πρώτου έτους σε ολιγομελή και πιο λειτουργικά τμήματα. Προσφέρει τη δυνατότητα στον/στην φοιτητή/τρια να εξοικειωθεί στην πράξη με λογισμικά, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες, αφού εξοικειωθούν με βασικές λειτουργίες, δημιουργούν εκπαιδευτικό υλικό χρησιμοποιώντας, κατά κύριο λόγο, λογισμικά της Microsoft. Ο κύριος σκοπός του μαθήματος είναι να δώσει ιδέες και κατευθύνσεις για το πώς κοινά λογισμικά μπορούν να αποτελέσουν διδακτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών.

Η παρουσία στο εργαστηριακό μέρος του μαθήματος είναι υποχρεωτική, καθώς και η εκπόνηση και παράδοση εργασιών που γίνονται κατά τη διάρκεια των συναντήσεων.

Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών στη Φιλοσοφία

1. ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

“ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ: ΚΕΙΜΕΝΑ, ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ”

Το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) “Φιλοσοφία: Κείμενα, Ερμηνείες, Πρακτικές” λειτουργεί από το ακαδ. έτος 2018-19. Υποστηρίζεται από το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής (Τομέας Φιλοσοφίας), το Τμήμα Νομικής και το Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του Α.Π.Θ. Παρέχει εξειδικευμένες σπουδές εμβάθυνσης στη Φιλοσοφία, με έμφαση αφενός στην ιστορική εξέλιξη της φιλοσοφικής σκέψης και αφετέρου στη φιλοσοφική πραγμάτευση των πεδίων της ηθικής, της πολιτικής και του δικαίου. Η φοίτηση διαρκεί τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα και οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) σε δύο Ειδικεύσεις:

1. Ιστορία της Φιλοσοφίας και
2. Πολιτική, Ηθική, Δίκαιο.

Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων ορίζεται σε τριάντα (30) ετησίως: δεκαπέντε (15) για κάθε Ειδίκευση. Για τη φοίτηση δεν απαιτείται η καταβολή διδάκτρων ή τελών φοίτησης.

Στο ΔΠΜΣ διδάσκουν οι ακόλουθοι καθηγητές:

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.

- Ν. Αυγελής, Ομότ. Καθηγητής: Φιλοσοφία της Γλώσσας, Φιλοσοφία της Επιστήμης
- Π. Γκολίτσης, Επίκ. Καθηγητής: Αρχαία Φιλοσοφία, Μεσαιωνική Φιλοσοφία
- Γ. Ζωγραφίδης, Καθηγητής: Αρχαία Φιλοσοφία, Βυζαντινή Φιλοσοφία, Φιλοσοφία της Τέχνης, Φιλοσοφία της Θρησκείας
- Κων. Καβουλάκος, Καθηγητής: Νεότερη και σύγχρονη φιλοσοφία, κοινωνική και πολιτική φιλοσοφία
- Π. Καϊμάκης, πρ. Αναπλ. Καθηγητής: Αισθητική, Φιλοσοφία και Μουσική
- Β. Κάλφας, Ομότ. Καθηγητής: Αρχαία Φιλοσοφία
- Δ. Κόκορης, Αναπλ. Καθηγητής: Νεοελληνική Γραμματεία και Σκέψη, Φιλοσοφία και Λογοτεχνία
- Φ. Παιονίδης, Καθηγητής: Πολιτική Φιλοσοφία, Ηθική Φιλοσοφία
- Δ. Σφενδόνη-Μέντζου, Ομότ. Καθηγήτρια: Αρχαία Φιλοσοφία, Φιλοσοφία της Επιστήμης

Τμήμα Πολιτικών Επιστημών Α.Π.Θ.

- Δ. Δρόσος, Καθηγητής: Ηθική Φιλοσοφία, Πολιτική Φιλοσοφία, Φιλοσοφία του Διαφωτισμού
- Κάρ. Καβουλάκος: Κοινωνική Θεωρία
- Α. Κιουπκιολής, Επίκ. Καθηγητής: Σύγχρονες Πολιτικές Θεωρίες, Φιλοσοφίες της Ελευθερίας
- Ν. Σεβαστάκης, Καθηγητής: Πολιτική Φιλοσοφία, Πολιτική Θεωρία, Κοινωνική Φιλοσοφία
- Γ. Σταυρακάκης, Καθηγητής: Ιδεολογία, Ανάλυση Λόγου
- Α. Στυλιανού, Αναπλ. Καθηγητής: Πολιτική Φιλοσοφία, Νεότερη Φιλοσοφία, Πολιτική Θεωρία

Νομική Σχολή Α.Π.Θ.

- Κ. Σταμάτης, Καθηγητής: Φιλοσοφία του Δικαίου, Μεθοδολογία του Δικαίου
- Α. Τάκης, Επίκ. Καθηγητής: Φιλοσοφία του Δικαίου, Μεθοδολογία του Δικαίου

Τμήμα Φιλολογίας Α.Π.Θ.

- Μ. Vöhler, Καθηγητής: Αρχαία Φιλοσοφία και Γραμματεία, Πρόσληψη της Αρχαιότητας.

Στο ΔΠΜΣ μπορούν επίσης να διδάσκουν και άλλα μέλη ΔΕΠ των συνεργαζόμενων ή άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ., καθώς και άλλοι διδάσκοντες που προσλαμβάνονται σύμφωνα με τις εκάστοτε κείμενες διατάξεις.

Διευθυντής ΔΠΜΣ: Δημήτρης Κόκορης.

Πληροφορίες για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα:

<http://www.edlit.auth.gr/MA-phil>

2. ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: “ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ”

Το Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) “Συστηματική Φιλοσοφία” λειτουργεί από το ακαδ. έτος 2018-19. Ιδρυτικά Τμήματα του ΔΠΜΣ: Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ., Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης.

Επιδιώκει τη συστηματική ειδίκευση στις ακόλουθες περιοχές της «Συστηματικής Φιλοσοφίας»: 1. Θεωρητική Συστηματική Φιλοσοφία, 2. Πρακτική Συστηματική Φιλοσοφία, 3. Φιλοσοφία της Τέχνης και της Τεχνολογίας. Έχει ελάχιστη διάρκεια σπουδών τεσσάρων (4) εξαμήνων και οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στη Συστηματική Φιλοσοφία.

Ο αριθμός εισακτέων στο ΔΠΜΣ ορίζεται κατ’ ανώτατο όριο σε είκοσι πέντε (25) φοιτητές και φοιτήτριες ετησίως. Το ΔΠΜΣ λειτουργεί χωρίς τέλη φοίτησης.

Στο ΔΠΜΣ διδάσκουν οι ακόλουθοι καθηγητές:

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.

Δ. Αθανασάκης, Αναπλ. Καθηγητής: Νεότερη Φιλοσοφία

Κων. Καβουλάκος, Καθηγητής: Νεότερη και σύγχρονη φιλοσοφία, κοινωνική και πολιτική φιλοσοφία

Θ. Πενολίδης, Καθηγητής: Φιλοσοφία: Οντολογία και Γνωσιολογία

Τμήμα Φιλοσοφίας Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Γ. Αραμπατζής, Αναπλ. Καθηγητής: Βυζαντινή Φιλοσοφία

Ε. Πρωτοπαπαδάκης, Επίκ. Καθηγητής: Εφαρμοσμένη Ηθική

Γ. Στείρης, Αναπλ. Καθηγητής: Φιλοσοφία των Μέσων Χρόνων και της Αναγέννησης στη Δύση

Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών Πανεπιστημίου Κρήτης

Σ. Τσινόρεμα, Καθηγήτρια: Σύγχρονη και Νεότερη Φιλοσοφία – Βιοηθική

Συνεργαζόμενοι Καθηγητές

Μ. Βάντσος, Αναπλ. Καθηγητής Α.Π.Θ.: Χριστιανική Ηθική και Βιοηθική

Μ. Μουζάλα, Επίκ. Καθηγήτρια Παν/μίου Πατρών: Φιλοσοφία της Κλασικής Αρχαιότητας: Μεταφυσική – Γνωσιολογία

Ι. Πρελορέντζος, Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.: Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία

Κ. Χατζηκυριάκου, Αναπλ. Καθηγητής Παν/μίου Θεσσαλίας: Μαθηματική Λογική και Μαθηματική Εκπαίδευση

Ε. Ψύλλος, Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.: Φιλοσοφία της Επιστήμης – Μεταφυσική.

Στο ΔΠΜΣ μπορούν επίσης να διδάσκουν και άλλα μέλη ΔΕΠ των ιδρυτικών ή άλλων Τμημάτων ΑΕΙ, καθώς και άλλοι διδάσκοντες που προσλαμβάνονται σύμφωνα με τις εκάστοτε κείμενες διατάξεις.

Διευθυντής ΔΠΜΣ: Κωνσταντίνος Καβουλάκος.

Πληροφορίες για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα:

<http://www.edlit.auth.gr/MA-syst-phil>

3. ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: “ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ”

Το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) “Φιλοσοφική, Παιδαγωγική και Διεπιστημονική Ανθρωπολογία” λειτουργεί από το ακαδ. έτος 2020-21. Ιδρυτικά Τμήματα του ΔΠΜΣ: Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Τμήμα Θεολογίας, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών και Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Α.Π.Θ.

Καταρτίζει και εξειδικεύει στους τομείς της Φιλοσοφίας, της Παιδαγωγικής, της Θεολογίας, της Οικονομίας και της Αρχιτεκτονικής. Έχει ελάχιστη διάρκεια σπουδών τεσσάρων (4) εξαμήνων και δεν μπορεί να υπερβεί τα έξι (6) εξάμηνα. Οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στη Φιλοσοφική, Παιδαγωγική και Διεπιστημονική Ανθρωπολογία.

Ο αριθμός εισακτέων στο Δ.Π.Μ.Σ. ορίζεται κατ’ ανώτατο όριο σε τριάντα (30) φοιτητές και φοιτήτριες ετησίως. Το Δ.Π.Μ.Σ. λειτουργεί χωρίς τέλη φοίτησης.

Στο ΔΠΜΣ διδάσκουν οι ακόλουθοι καθηγητές τα εξής μαθήματα:

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.

- Σ. Δεληβογιατζής, πρ. Καθηγητής: Φιλοσοφική ανθρωπολογία – Πολιτική Φιλοσοφία Ι/ΙΙ
- Π. Δόικος, Αναπλ. καθηγητής: Οντολογία της ανθρώπινης δημιουργίας: Ο Μίκης Θεοδωράκης και η θεωρία της Συμπαντικής Αρμονίας – Μεταφυσική ανθρωπολογία: Μηδενισμός και φαντασία – Μεταφυσική ανθρωπολογία: Ο Henry Corbin και η οραματική γνώση
- Ε. Καλοκαιρινού, πρ. Καθηγήτρια: Ηθική των επαγγελματιών ή γιατί οι μηχανικοί χρειάζονται την ηθική; – Η φιλοσοφική ανθρωπολογία του Ιμμάνουελ Καντ.
- Δ. Σταμοβλάσης, Αναπλ. Καθηγητής: Μεθοδολογία Έρευνας Κοινωνικών Επιστημών, Η Φιλοσοφία των Πολυπλόκων Συστημάτων
- Κ. Μπονίδης & Γ. Ζαρίφης, Αναπλ. Καθηγητές: Παιδαγωγική Ανθρωπολογία

Τμήμα Θεολογίας Α.Π.Θ.

- Χ. Σταμούλης, Καθηγητής: Χριστιανική Ανθρωπολογία

Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Α.Π.Θ.

- Μ. Βάντσος, Καθηγητής: Βιοηθικοί προβληματισμοί κατά το τέλος της ζωής

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών Α.Π.Θ.

- Γ. Ζαρωτιάδης, Αναπλ. Καθηγητής: Οικονομική Ανθρωπολογία – Οικονομικές θεωρίες ομαδοποίησης

Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Α.Π.Θ.

- Κ. Τσουκαλά, πρ. Καθηγήτρια, Χ. Χριστοδούλου, Επίκ. Καθηγήτρια, Ε. Αθανασίου, Αναπλ. Καθηγήτρια, Λ. Γυιόκα, Αναπλ. καθηγήτρια, Σ. Λεφάκη, Αναπλ. Καθηγήτρια, Κ. Ιωαννίδη, Επίκ. Καθηγητής & Ν. Καλαρά, Επίκ. Καθηγήτρια: Ανθρωπολογία του χώρου.

Στο Δ.Π.Μ.Σ. μπορούν επίσης να διδάσκουν και άλλα μέλη Δ.Ε.Π. των ιδρυτικών ή άλλων Τμημάτων Α.Ε.Ι., καθώς και άλλοι διδάσκοντες που προσλαμβάνονται σύμφωνα με τις εκάστοτε κείμενες διατάξεις.

Διευθυντής ΔΠΜΣ: Παναγιώτης Δόικος.

Πληροφορίες για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα:

<https://www.edlit.auth.gr/dpms-filosofias/>

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στην Παιδαγωγική Επιστήμη

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ: ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ, ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Β' Κύκλου Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής "Παιδαγωγική Επιστήμη: Ειδική Αγωγή, Παιδαγωγική του Σχολείου, Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση" λειτουργεί από το ακαδ. έτος 2019-20, σύμφωνα με τις διατάξεις της Πρυτανικής Απόφασης και του Ν. 4485/2017.

Η φοίτηση διαρκεία τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα και οδηγεί σε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης σε τρεις Ειδικεύσεις σε αντίστοιχους κλάδους της Παιδαγωγικής:¹

1. Ειδική Αγωγή
2. Παιδαγωγική του Σχολείου
3. Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση

Με κριτήριο την προετοιμασία των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών για τη μελλοντική τους επαγγελματική δραστηριότητα στον χώρο της εκπαίδευσης, το ΠΜΣ αποσκοπεί:

- στη θεωρητική εμβάθυνση σε έναν από τους τρεις παραπάνω κλάδους της Παιδαγωγικής
- στην ενεργό και πολύμορφη συμμετοχή τους στο παιδαγωγικό πεδίο του ενδιαφέροντός τους και στην ανάληψη επαγγελματικής δράσης σε αυτό, με τις εφαρμογές στην εκπαιδευτική πράξη και την πρακτική άσκηση
- στην προετοιμασία τους, ώστε να είναι ικανοί και ικανές να διεξάγουν με αυτόνομο τρόπο εκπαιδευτικές έρευνες, συνδέοντας τη θεωρία με την πράξη.

Στο ΠΜΣ διδάσκουν τα ακόλουθα μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής:

- Σ. Αυγητίδου, Καθηγήτρια: Παιδαγωγική-Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών
- Μ. Δόικου, Επίκουρη Καθηγήτρια: Ειδική Αγωγή
- Γ. Ζαρίφης, Αναπληρωτής Καθηγητής: Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση
- Α. Κεσίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια: Συγκριτική Παιδαγωγική & Διαπολιτισμική Εκπαίδευση
- Κ. Μπίκος, Καθηγητής: Σχολική Παιδαγωγική & Νέες Τεχνολογίες
- Σ. Παντελιάδου, Καθηγήτρια: Ειδική Αγωγή-Μαθησιακές δυσκολίες
- Β. Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια: Σχολική Παιδαγωγική
- Θ. Σαπουνίδης, Επίκουρος Καθηγητής: Εκπαιδευτικές τεχνολογίες απτικών διεπαφών και εκπαιδευτική ρομποτική
- Α. Σαρακινιώτη, Επίκουρη Καθηγήτρια: Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
- Δ. Σταμοβλάσης, Αναπληρωτής Καθηγητής: Μέθοδοι έρευνας κοινωνικών επιστημών-Στατιστική
- Κ. Τσιούμης, Καθηγητής: Μειονότητες: Ιστορία και Εκπαίδευση
- Β. Φούκας, Αναπληρωτής Καθηγητής: Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης
- Ελ. Χοντολίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια: Σχολική Παιδαγωγική – Λογοτεχνική Εκπαίδευση
- Ολ. Παντούλη, ΕΔΙΠ: Έμφυλες διαστάσεις της Παιδαγωγικής Διαδικασίας
- Φ. Τολούδη, ΕΔΙΠ: Διδακτική Μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας

¹ Η προκήρυξη του ΠΜΣ για το ακ. έτος 2023-2024 αφορά τις ειδικεύσεις της Παιδαγωγικής του Σχολείου και της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης.

Διευθύντρια ΠΜΣ: Βασιλική Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια Σχολικής Παιδαγωγικής

Πληροφορίες για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα:
<https://www.edlit.auth.gr/pms-paidagwgiki/>

Διδακτορικές Σπουδές

Το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής προσφέρει διδακτορικές σπουδές, οι οποίες οδηγούν στην **απόκτηση διδακτορικού διπλώματος**:

- ✓ στη Φιλοσοφία
- ✓ στην Παιδαγωγική

Το νομικό πλαίσιο για τις διδακτορικές σπουδές ορίζεται από τα άρθρα 90-97 του Ν.4957/22. Ισχύει για όλες και όλους τους υποψηφίους διδάκτορες που έχουν εγγραφεί και πριν από την έναρξη ισχύος του παραπάνω νόμου (21/7/2022).

Ο Κανονισμός του Προγράμματος διδακτορικών σπουδών του Τμήματος θα προσαρμοστεί στο παραπάνω πρόσφατο πλαίσιο. Ο τρέχων Κανονισμός ισχύει έως την αναμόρφωσή του, εκτός από τις διατάξεις για τη σύσταση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, ως προς τις οποίες ισχύουν οι παρακάτω προβλέψεις των άρθρων 94-95 του Ν.4957/22:

1. Μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής δύνανται να ορίζονται:
 - α) μέλη Δ.Ε.Π. κάθε βαθμίδας του Τμήματος Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής
 - β) μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ. ή άλλου Α.Ε.Ι.
 - γ) ομότιμοι καθηγητές και αφυπηρετηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. (έως ένα μέλος)
 - δ) μέλη Δ.Ε.Π. σε Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες
 - ε) ερευνητές κάθε βαθμίδας που υπηρετούν σε ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς
 - στ) καθηγητές ιδρυμάτων και ερευνητές ερευνητικών οργανισμών της αλλοδαπής.
2. Μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής:
 - α) τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής
 - β) τέσσερα μέλη που ανήκουν στις παραπάνω κατηγορίες 1α-στ
- κατ' ελάχιστον τέσσερα (4) μέλη είναι Δ.Ε.Π. του Α.Π.Θ.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

*Ισχύει για τους υποψήφιους και τις υποψήφιες διδάκτορες που εγγράφηκαν μετά τις 4/8/2017
ΦΕΚ τ. Β' 1567/8.5.2018, βάσει του Ν.4485/17*

Άρθρο 1

Γενικές Αρχές

Οι Διδακτορικές Σπουδές του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του ΑΠΘ αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης και της πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας στα πεδία της Φιλοσοφίας και της Παιδαγωγικής και οδηγούν στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος. Το Διδακτορικό Δίπλωμα αποτελεί ακαδημαϊκό τίτλο ο οποίος πιστοποιεί την εκπόνηση πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και την ουσιαστική συνεισφορά του κατόχου του στην εξέλιξη της επιστήμης και της γνώσης στον αντίστοιχο επιστημονικό κλάδο.

Στον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό αποτυπώνονται η δομή και οι κανόνες λειτουργίας του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, όπως αυτός καταρτίστηκε με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος (αριθμ. 255/21.12.2017).¹

¹ Οι γραμματικοί τύποι του αρσενικού γένους χρησιμοποιούνται στο παρόν αποκλειστικά για λόγους γλωσσικής απλοποίησης και συμπεριλαμβάνουν και τα δύο γραμματικά γένη.

Άρθρο 2

Νομικό και Θεσμικό πλαίσιο

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής οργανώνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4485/2017 και των ισχυουσών σχετικών διατάξεων και αποφάσεων.

Άρθρο 3

Προϋποθέσεις για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής – Γλώσσα εκπόνησης

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος έχουν όσοι πληρούν σωρευτικά τις κάτωθι προϋποθέσεις:

- α. Είναι πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. (Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου ιδρύματος της αλλοδαπής.
- β. Είναι κάτοχοι Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου ιδρύματος της αλλοδαπής.

Για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στα επιστημονικά πεδία της Φιλοσοφίας ή της Παιδαγωγικής είναι απαραίτητο ο ένας τουλάχιστον από τους δύο αυτούς τίτλους (Πτυχίο, Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών) να εμπίπτει στο αντίστοιχο οικείο ή σε συναφές πεδίο.

Κατ' εξαίρεση μπορούν να γίνονται δεκτοί ως Υποψήφιοι Διδάκτορες και μη κάτοχοι Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, αν είναι ήδη κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σε άλλο επιστημονικό πεδίο.

Οι διδακτορικές διατριβές του Προγράμματος εκπονούνται στην ελληνική ή σε μία από τις εξής γλώσσες: αγγλική, γαλλική, γερμανική.

Άρθρο 4

Χρονική διάρκεια

1. Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος είναι τουλάχιστον τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Ο μέγιστος χρόνος εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής ορίζεται στα έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Ο παραπάνω χρόνος δύναται να παραταθεί για ένα (1) επιπλέον έτος, μετά από αίτηση του υποψηφίου, θετική εισήγηση του επιβλέποντος και τεκμηριωμένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

2. Ο υποψήφιος διδάκτορας μπορεί με αίτησή του να ζητήσει αναστολή έως ενός (1) πλήρους ημερολογιακού έτους, η οποία χορηγείται σε υποψήφιους διδάκτορες που εκπληρώνουν τη στρατιωτική τους θητεία ή σε περιπτώσεις σοβαρής ασθένειας και εγχυμοσύνης ή για σοβαρούς οικογενειακούς λόγους. Η αίτηση συνοδεύεται από επαρκώς αιτιολογημένη εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και εγκρίνεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Κατά τη διάρκεια της αναστολής αίρεται η ιδιότητά του υποψηφίου διδάκτορα και τα εξ αυτής απορρέοντα δικαιώματα. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στον μέγιστο συνολικό χρόνο εκπόνησης της Διδακτορικής Διατριβής.

3. Αλλαγή ή εξειδίκευση τίτλου, καθώς και τροποποίηση του θέματος, μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος. Σε περίπτωση τροποποίησης του θέματος, η Συνέλευση εξετάζει τη σκοπιμότητα ανασυγκρότησης της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Οι αλλαγές αυτές δεν επιφέρουν σε καμία περίπτωση παράταση των χρονικών ορίων εκπόνησης της διατριβής, όπως αυτά προσδιορίζονται στο παρόν Άρθρο.

Άρθρο 5

Δικαιώματα / Παροχές και Υποχρεώσεις Υποψηφίων Διδασκόντων

1. Οι Διδακτορικές Σπουδές προσφέρονται δωρεάν.
2. Οι υποψήφιοι διδάκτορες, για πέντε (5) έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, διατηρούν πλήρη τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του β' κύκλου σπουδών. Ενδεικτικά αναφέρονται: τεχνολογική και οικονομική υποστήριξη, βραβεία, υποτροφίες, φοιτητική μέριμνα, εκπροσώπηση σε συλλογικά όργανα κ.λπ.
3. Επιπλέον, οι διδάκτορες του Τμήματος διατηρούν δικαιώματα πρόσβασης, δανεισμού και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών μέχρι και πέντε (5) έτη μετά την απονομή του Διδακτορικού Διπλώματος.
4. Ο υποψήφιος διδάκτορας έχει υποχρέωση ανανέωσης της εγγραφής του κάθε ακαδημαϊκό έτος, κατά τον μήνα Σεπτέμβριο. Καλείται επίσης να συμμετέχει σε ημερίδες, συνέδρια, εκδηλώσεις και διαλέξεις σχετικές με το θέμα της υπό εκπόνηση διατριβής που διοργανώνονται από το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, τους Τομείς του και τα οικεία Εργαστήρια.
5. Οι υποψήφιοι διδάκτορες συμβάλλουν στην εκπαιδευτική και ερευνητική λειτουργία του Τμήματος.

Άρθρο 6

Συμμετοχή Υποψηφίων Διδασκόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος (άρθρο 9 παρ. 3 εδάφιο ε' του Ν. 3685/2008 που παραμένει σε ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 88 περ. α' του Ν.4485/2017) και κοινή απόφαση των Υπουργείων Παιδείας και Οικονομικών μπορεί να ανατίθεται σε υποψήφιους διδάκτορες η επικουρία μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο με ωριαία αντιμισθία, η οποία επιβαρύνει τον τακτικό προϋπολογισμό του Ιδρύματος.

Άρθρο 7

Διαδικασία Επιλογής Υποψηφίων Διδασκόντων

1. Οι περίοδοι κατάθεσης αιτήσεων για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής είναι:
 - 1-20 Σεπτεμβρίου
 - 1-20 Ιανουαρίου
 - 1-20 Μαΐου.
- Οι παραπάνω ημερομηνίες μπορεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος να τροποποιούνται για λόγους ανώτερης βίας ή έκτακτης ανάγκης.
2. Ο υποψήφιος που επιθυμεί να εκπονήσει διδακτορική διατριβή καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος τα εξής δικαιολογητικά:
 - α. σχετική αίτηση, στην οποία αναγράφονται: ο προτεινόμενος τίτλος, η προτεινόμενη γλώσσα συγγραφής, καθώς και (κατόπιν προσυνηννόησης) ο προτεινόμενος ως επιβλέπων της Διδακτορικής Διατριβής, ο οποίος ανήκει σε όσους έχουν δικαίωμα επίβλεψης Διδακτορικής Διατριβής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 39 του Ν.4485/2017 και στο άρθρο 8 του παρόντος Κανονισμού.
 - β. αντίγραφο πτυχίου και μεταπτυχιακού διπλώματος
 - γ. αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα
 - δ. ερευνητικό προσχέδιο διδακτορικής διατριβής, έκτασης 2.000-3.000 λέξεων, συνοδευόμενο από κατάλογο βιβλιογραφίας
 - ε. υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εκπονεί διδακτορική διατριβή ούτε έχει υποβάλει διδακτορική διατριβή για κρίση, με το ίδιο ή παρόμοιο θέμα, σε άλλο Α.Ε.Ι., ελληνικό ή της αλλοδαπής
 - στ. φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας
 - ζ. δύο (2) φωτογραφίες.

3. Η Συνέλευση του Τμήματος, με βάση τη συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί, ορίζει τριμελή Επιτροπή από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, ανά θεματική κατηγορία αιτήσεων. Οι τριμελείς αυτές Επιτροπές συγκροτούνται από τη Συνέλευση του Τμήματος κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου προς αυτήν.

4. Η κάθε Επιτροπή εξετάζει τις υποβληθείσες αιτήσεις και τα συνοποβαλλόμενα έγγραφα και καλεί σε συνέντευξη τους υποψηφίους. Κατόπιν, η κάθε Επιτροπή υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος εισήγηση με συνοπτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους ο υποψήφιος πληροί ή δεν πληροί τις προϋποθέσεις προκειμένου να γίνει δεκτός. Σε περίπτωση θετικής εισήγησης, και σε συνεννόηση με τον προτεινόμενο επιβλέποντα, η Επιτροπή καταθέτει προς τη Συνέλευση του Τμήματος εισήγηση και για τη συγκρότηση των Τριμελών Συμβουλευτικών Επιτροπών.

5. Η Συνέλευση του Τμήματος, συνεκτιμώντας το υπόμνημα της Επιτροπής, εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την αίτηση του υποψηφίου. Στην εγκριτική απόφαση της Συνέλευσης ορίζεται και η γλώσσα συγγραφής της Διδακτορικής Διατριβής. Η Συνέλευση δύναται επίσης, ειδικά σε περίπτωση έγκρισης αιτήσεων υποψηφίων που δεν διαθέτουν Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στα οικεία πεδία της Φιλοσοφίας και της Παιδαγωγικής, να καθορίσει ως προϋπόθεση για την εκπόνηση της Διδακτορικής Διατριβής του υποψηφίου, την παράλληλη επιτυχή παρακολούθηση έως τεσσάρων (4) συναφών μεταπτυχιακών μαθημάτων.

Άρθρο 8

Επίβλεψη Διδακτορικής Διατριβής

1. Δικαίωμα επίβλεψης Διδακτορικών Διατριβών στο πλαίσιο του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής έχουν τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που ανήκουν στη βαθμίδα του καθηγητή α΄ βαθμίδας ή του αναπληρωτή καθηγητή ή του επίκουρου καθηγητή.

2. Η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει στον προτεινόμενο επιβλέποντα, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 38 του Ν.45485/2017, την επίβλεψη της Διδακτορικής Διατριβής και ορίζει Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, με αρμοδιότητα να πλαισιώνει και να υποστηρίζει την εκπόνηση και τη συγγραφή της. Στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή μπορούν να ορίζονται και μέλη Δ.Ε.Π. που βρίσκονται σε άδεια.

3. Στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή μετέχουν ως μέλη και δύο ακόμη μέλη Δ.Ε.Π. (καθηγητές α΄ βαθμίδας, αναπληρωτές ή επίκουροι καθηγητές) από το οικείο ή άλλο Α.Ε.Ι. ή καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή ερευνητές των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄ από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του Ν.4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών, ή από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα της αλλοδαπής, και έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με την υπό κρίση Διδακτορική Διατριβή.

4. Ο ανώτατος αριθμός των Διδακτορικών Διατριβών που επιβλέπει ένα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος δεν μπορεί να υπερβαίνει τις οκτώ (8). Στον αριθμό αυτόν δεν προσμετρώνται διατριβές των οποίων η επίβλεψη ανατέθηκε βάσει της επόμενης παραγράφου.

5. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο επιβλέπων εκλείψει ή για τεκμηριωμένους λόγους κριθεί αναγκαία η αντικατάστασή του, η Συνέλευση του Τμήματος, εκτιμώντας τις περιστάσεις, αναθέτει σε άλλον την επίβλεψη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους, κατόπιν αίτησης του υποψηφίου διδάκτορα και σύμφωνης γνώμης του νέου προτεινόμενου επιβλέποντος. Αν δεν καταστεί εφικτός ο ορισμός νέου επιβλέποντος, ένα από τα άλλα δύο (2) μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής αναλαμβάνει χρέη επιβλέποντος, ακόμη και καθ' υπέρβαση του μέγιστου αριθμού υποψηφίων διδασκόντων παράλληλα, ορίζεται τρίτο μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής.

6. Αν ο αρχικός επιβλέπων μετακινηθεί σε άλλο Α.Ε.Ι. ή Τμήμα Α.Ε.Ι. ή συνταξιοδοτηθεί, συνεχίζει να τελεί χρέη επιβλέποντος των Διδακτορικών Διατριβών που έχει αναλάβει, και ο τίτλος απονέμεται από το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ.

7. Η Γραμματεία του Τμήματος αναρτά στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, κατάλογο που περιλαμβάνει: το όνομα του της Υποψήφιου Διδάκτορα, τον τίτλο και σύντομη περίληψη του σχεδίου της Διδακτορικής Διατριβής (έως 50 λέξεις), το όνομα του επιβλέποντος και των άλλων μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Άρθρο 9

Λογοκλοπή/Παράλειψη αναφοράς σε χρησιμοποιηθείσα βιβλιογραφία

1. Κατά τη συγγραφή της διδακτορικής διατριβής, ο υποψήφιος διδάκτορας υποχρεούται να σέβεται τα πνευματικά δικαιώματα των δημιουργών των πηγών που χρησιμοποιεί και να τηρεί αυστηρά τους ισχύοντες στο Α.Π.Θ. κανόνες για την αποφυγή της λογοκλοπής. Η λογοκλοπή αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα

2. Ως λογοκλοπή ορίζεται η αυτολεξεί αντιγραφή κειμένου από οποιαδήποτε γραπτή πηγή (δημοσιευμένη ή αδημοσίευτη), χωρίς το κείμενο να τίθεται εντός εισαγωγικών ή/και χωρίς να γίνεται ορθή βιβλιογραφική αναφορά στην πηγή από την οποία αντλείται. Επίσης, ως λογοκλοπή ορίζεται η μεταφορά ενός κειμένου σε μια εργασία με ελάχιστες φραστικές αλλαγές και χωρίς να γίνεται η δέουσα αναφορά στην πηγή από την οποία αντλείται. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του ίδιου του υποψηφίου, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διαγραφή του, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής ή μέλους αυτής.

3. Κατά την κατάθεση της Διδακτορικής Διατριβής προς αξιολόγηση, ο υποψήφιος καταθέτει σχετική υπεύθυνη δήλωση που βεβαιώνει την τήρηση των ανωτέρω.

4. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί λογοκλοπή μετά τη λήψη του διδακτορικού διπλώματος, ο τίτλος που έχει απονεμηθεί ανακαλείται με ειδικά αιτιολογημένη εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής προς τη Σύγκλητο.

Άρθρο 10

Διαδικασία Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

1. Μετά τη συμπλήρωση ενός έτους από την εγγραφή στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών, και κάθε Σεπτέμβριο, ο υποψήφιος διδάκτορας υποβάλλει εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα σχετικά με την πρόοδο της Διδακτορικής του Διατριβής κατά το προηγηθέν ακαδημαϊκό έτος και ακολούθως παρουσιάζει προφορικά το περιεχόμενό του ενώπιον της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Στη συνέχεια, έως το τέλος Οκτωβρίου η Συμβουλευτική επιτροπή συντάσσει ετήσια έκθεση προόδου και την καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος.

2. Αντίγραφο του υπομνήματος, σχόλια επ' αυτού από τον επιβλέποντα ή την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, καθώς και η έκθεση προόδου καταχωρούνται στον ατομικό φάκελο του υποψηφίου διδάκτορα.

3. Για την υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής απαιτείται τουλάχιστον μία δημοσίευση με αξιολόγηση κριτών ή μία ανακοίνωση σε συνέδριο κατόπιν αξιολόγησης.

Άρθρο 11

Αξιολόγηση Διδακτορικής Διατριβής

1. Μετά την ολοκλήρωση της εκπόνησης της Διδακτορικής Διατριβής, και έχοντας λάβει τη σύμφωνη έγγραφη γνώμη του επιβλέποντος, ο υποψήφιος διδάκτορας καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος τρία αντίτυπα της Διδακτορικής Διατριβής και υποβάλλει προς την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή αίτηση για δημόσια υποστήριξη και αξιολόγησή της.

2. Εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της αίτησης, η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή αποφασίζει την έγκριση ή την αιτιολογημένη απόρριψή της. Εφόσον η αίτηση εγκριθεί, η Επιτροπή

συντάσσει αναλυτική Εισηγητική Έκθεση. Στην Εισηγητική Έκθεση καταγράφεται η ολοκλήρωση της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής και προτείνεται ο ορισμός Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής για τον υποψήφιο διδάκτορα. Η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή μπορεί επίσης να απορρίψει την αίτηση του υποψηφίου διδάκτορα, ή να του δώσει αναλυτικές επιστημονικές παρατηρήσεις-βελτιώσεις, καθώς και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των ανωτέρω και επανυποβολής της Διδακτορικής Διατριβής, εντός των ορίων του Άρθρου 4 του παρόντος Κανονισμού.

3. Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης της Διδακτορικής Διατριβής από την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, ο υποψήφιος διδάκτορας διαγράφεται με διαπιστωτική πράξη της Συνέλευσης του Τμήματος. Σε περίπτωση θετικής Εισηγητικής Έκθεσης της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, και κατόπιν σχετικής πρότασης του επιβλέποντος, η Συνέλευση του Τμήματος, ορίζει Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή για την αξιολόγηση της Διδακτορικής Διατριβής του υποψηφίου διδάκτορα. Σε αυτή μετέχουν τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και τέσσερα επιπλέον μέλη που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 39 παρ.2 β' εδάφιο του Ν. 4485/2017 και έχουν την ίδια ή συναφή ειδικότητα με το επιστημονικό πεδίο της Διδακτορικής Διατριβής. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται το αρχαιότερο στην υψηλότερη βαθμίδα από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής που ανήκει στο Α.Π.Θ.

4. Προκειμένου να συγκροτηθεί η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή, τα αφυπηρητήσαντα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής αντικαθίστανται από νέα μέλη που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 39 παρ.2 β' εδάφιο του Ν. 4485/2017. Τα αφυπηρητήσαντα μέλη δικαιούνται να παρευρεθούν στη διαδικασία δημόσιας παρουσίασης και αξιολόγησης με δικαίωμα λόγου, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου. Μέλη Δ.Ε.Π. τα οποία βρίσκονται σε άδεια δύνανται να συμμετέχουν ως μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

5. Αμέσως μετά τη συγκρότηση της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, ο υποψήφιος διδάκτορας οφείλει να καταθέσει πέντε (5) πρόσθετα αντίτυπα της Διδακτορικής Διατριβής: τέσσερα (4) για τα λοιπά μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής και ένα (1) για τη Γραμματεία του οικείου Τομέα, του οποίου τα μέλη θα έχουν πρόσβαση σε αυτό.

6. Εντός εξήντα (60) ημερών από τη συγκρότηση της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής γίνεται δημόσια η προφορική δοκιμασία του υποψηφίου. Η ημερομηνία, η ώρα και ο τόπος της δημόσιας υποστήριξης της διατριβής ορίζονται από την Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή. Η δημόσια δοκιμασία αναγγέλλεται τουλάχιστον μία εβδομάδα νωρίτερα, με ανακοίνωση που αναρτάται στους Πίνακες ανακοινώσεων και στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος.

7. Η Διδακτορική Διατριβή υποστηρίζεται από τον υποψήφιο διδάκτορα δημόσια, ενώπιον της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Η διαδικασία της δημόσιας υποστήριξης προϋποθέτει τη φυσική παρουσία τουλάχιστον των τεσσάρων (4) μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, ενώ τα λοιπά μέλη μπορούν να συμμετέχουν και μέσω τηλεδιάσκεψης. Ο υποψήφιος αναπτύσσει τα κύρια σημεία της διατριβής του μέσα σε τριάντα (30) λεπτά και στη συνέχεια απαντά στις ερωτήσεις των μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Με τη σύμφωνη γνώμη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής είναι δυνατό να υποβληθούν ερωτήσεις και από το ακροατήριο. Η όλη διαδικασία δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις δυο (2) ώρες.

8. Ακολούθως ο υποψήφιος αποχωρεί και η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή συσκέπτεται και κρίνει τη διατριβή ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτοτυπία και τη συμβολή της στην επιστήμη και με βάση αυτά τα κριτήρια διατυπώνει την τελική της κρίση και βαθμολογεί τη διατριβή.

9. Η Διδακτορική Διατριβή εγκρίνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον πέντε (5) μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

10. Η εγκριθείσα διδακτορική διατριβή βαθμολογείται με την ακόλουθη κλίμακα:

- Άριστα με διάκριση (σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις ιδιαίτερας σημαντικής ερευνητικής συμβολής και μόνο μετά από ομόφωνη απόφαση του συνόλου των επτά μελών της Εξεταστικής Επιτροπής)
- Άριστα

- Λίαν Καλώς
- Καλώς.

Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Αν η ισοψηφία παραμένει, η διατριβή εγκρίνεται λαμβάνοντας τη χαμηλότερη από τις προταθείσες βαθμολογίες.

11. Η έγκριση και βαθμολόγηση βεβαιώνεται με σχετικό Πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από όλα τα συμμετέχοντα στη διαδικασία της αξιολόγησης της διατριβής μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και διαβιβάζεται διά της Γραμματείας, στη Συνέλευση του Τμήματος. Για τα μέλη που τυχόν συμμετείχαν μέσω τηλεδιάσκεψης υπογράφει ο πρόεδρος της Επταμελούς Επιτροπής, σημειώνοντας τον τρόπο συμμετοχής του μέλους.

12. Εφόσον η διατριβή εγκριθεί, ο υποψήφιος έχει υποχρέωση, προκειμένου να του απονεμηθεί ο τίτλος, να καταθέσει στη Γραμματεία του Τμήματος τέσσερα (4) αντίτυπα της διατριβής στην τελική της μορφή, μετά και τις τυχόν διορθώσεις, τα οποία διανέμονται ως εξής:

- 1 αντίτυπο στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του ΑΠΘ (και σε ηλεκτρονική μορφή)
- 1 αντίτυπο στην Εθνική Βιβλιοθήκη
- 1 αντίτυπο στη βιβλιοθήκη του οικείου Τομέα
- 1 αντίτυπο στο ΕΚΤ (και σε ηλεκτρονική μορφή).

Άρθρο 12

Αναγόρευση και Καθομολόγηση Διδασκόντων

1. Η Συνέλευση αναγορεύει και καθομολογεί τον υποψήφιο διδάκτορα σε δημόσια Συνεδρίαση του Τμήματος, παρουσία του υποψήφιου Διδάκτορα. Η τελετή διενεργείται τρεις (3) φορές σε κάθε ακαδημαϊκό έτος: κατά τους μήνες Μάρτιο, Ιούνιο και Νοέμβριο. Ο Πρόεδρος του Τμήματος θέτει υπόψη του Σώματος το Πρακτικό που πιστοποιεί την επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας προφορικής παρουσίας και αξιολόγησης της Διδακτορικής Διατριβής, και ακολουθεί η αναγόρευση και καθομολόγηση του υποψηφίου σε Διδάκτορα του Τμήματος. Στη Συνεδρίαση παρίσταται ο Πρύτανης ή ο Αντιπρύτανης, ενώ μπορεί να παρίσταται και ο Κοσμήτορας.

2. Η τελετή αναγόρευσης και καθομολόγησης, καθώς και ο τύπος του Διδακτορικού Διπλώματος του Διδάκτορος ακολουθεί τα Πρότυπα σχετικών Αποφάσεων της Συγκλήτου ΑΠΘ.¹ Σε περίπτωση που οι διδάκτορες της Σχολής είναι παραπάνω από ένας, τον όρκο ή/και τη διαβεβαίωση διαβάζει αυτός που έχει λάβει τον μεγαλύτερο βαθμό· σε περίπτωση ισοβαθμίας, διενεργείται κλήρωση από τον Πρόεδρο του Τμήματος. Οι διδάκτορες επιλέγουν τον τρόπο καθομολόγησης (όρκος ή επίκληση της τιμής και της συνείδησής τους).

3. Ο υποψήφιος διδάκτορας πριν από την αναγόρευση και καθομολόγησή του από την Συνέλευση του Τμήματος, μπορεί να αιτηθεί χορήγηση Πιστοποιητικό Αποπεράτωσης των Διδακτορικών Σπουδών.

4. Στον Διδάκτορα χορηγείται Αντίγραφο Διδακτορικού Διπλώματος. Το Διδακτορικό Δίπλωμα (μεμβράνη), υπογράφεται από τον Πρύτανη, τον Πρόεδρο και τον Προϊστάμενο Γραμματείας του Τμήματος και φέρει τη σφραγίδα του ΑΠΘ.

Άρθρο 13

Λόγοι Διαγραφής

1. Ο υποψήφιος διδάκτορας διαγράφεται αυτοδίκαια μετά από αίτησή του, ή μετά από υπέρβαση των ανώτατων χρονικών ορίων που προσδιορίζονται στο Άρθρο 4 του παρόντος. Για τη διαγραφή εκδίδεται απλή διαπιστωτική πράξη της Συνέλευσης του Τμήματος.

¹ Απόφαση της Συγκλήτου (συνεδρίαση με αριθμό 2913/23-7-2015, έγγραφο με αριθμό 5288/4-11-2015) με θέμα: «Εξορθολογισμός της Γραμματειακής Υποστήριξης των Σχολών και Τμημάτων του ΑΠΘ».

2. Μετά από σχετική εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή Υποψηφίου Διδάκτορα λόγω ανεπαρκούς προόδου, η οποία τεκμηριώνεται με δύο (2) τουλάχιστον αρνητικές ετήσιες Εκθέσεις Προόδου, ή λόγω παραβίασης της διάταξης του Άρθρου 9 του παρόντος Κανονισμού περί λογοκλοπής. Στην απόφαση τεκμηριώνονται οι λόγοι διαγραφής.

Άρθρο 14

Μεταβατικές διατάξεις¹

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών, όλοι οι υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος εντάσσονται στις διατάξεις του Ν.4485/2017 και στον παρόντα Κανονισμό. Ειδικά η ρύθμιση της §3 του Άρθρου 10 ισχύει για τους υποψηφίους διδάκτορες που έχουν εγγραφεί μετά την 1.1.2016.

2. Όσοι υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος έχουν υπερβεί την εξαετή ανώτατη διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής υποχρεούνται στην ολοκλήρωσή της εντός ενός έτους από την ημέρα θέσης σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού.

3. Θέματα που δεν προβλέπονται από τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται από τα αρμόδια όργανα (Συνέλευση Τμήματος, Σύγκλητος Ιδρύματος).

(ΠΑΛΑΙΟΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ισχύει για τους υποψηφίους και τις υποψήφιες διδάκτορες που εγγράφηκαν έως τις 4/8/2017

Οι υποψήφιοι διδάκτορες που έχουν εγγραφεί πριν από τις 4/8/2017 συνεχίζουν και ολοκληρώνουν την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος του Ν.4485/17 (όπως ορίζει το άρθρο 60 Ν. 4559/18) και σύμφωνα με τον παλαιό Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών.

Άρθρο 1

Προϋποθέσεις για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής

Υποψήφιοι για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος μπορούν να είναι:

(1) για το γνωστικό αντικείμενο της **Φιλοσοφίας**, οι κάτοχοι του Μ.Δ.Ε. του Π.Μ.Σ. του Τομέα Φιλοσοφίας ή ισότιμου ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών άλλων πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, και

(2) για το γνωστικό αντικείμενο της **Παιδαγωγικής**, οι κάτοχοι Μ.Δ.Ε. των Τμημάτων: α) Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, καθώς και ομοειδών Τμημάτων των Φιλοσοφικών Σχολών και των Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών, β) κάτοχοι του Μ.Δ.Ε. αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, εφόσον προσκομίσουν επισήμως αναγνωρισμένους ως ισότιμους τίτλους σπουδών, γ) κάτοχοι του Μ.Δ.Ε. άλλων Τμημάτων και Σχολών Ανώτατης Εκπαίδευσης, οι οποίοι διαθέτουν τριετή, τουλάχιστον, αποδεδειγμένη εκπαιδευτική εμπειρία: σε περίπτωση μη αποδεδειγμένης εκπαιδευτικής εμπειρίας υποχρεούνται να περατώσουν οργανωμένο κύκλο μαθημάτων που ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Επιπλέον, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορούν να γίνουν δεκτοί/ές, μετά από αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., και μη κάτοχοι Μ.Δ.Ε. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο υποψήφιος διδάκτορας υποχρεούται να περατώσει οργανωμένο κύκλο μαθημάτων που ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.

¹ Οι §§ 1 και 2 του άρθρου 14 δεν ισχύουν, σύμφωνα με το άρθρο 60 του Ν.4559/3.8.2018.

Άρθρο 2

Διαδικασία εκπόνησης διδακτορικής διατριβής

1. Ο κάτοχος Μ.Δ.Ε. που επιθυμεί να εκπονήσει διδακτορική διατριβή καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος σχετική αίτηση, στην οποία δηλώνει τον ειδικότερο επιστημονικό τομέα των ενδιαφερόντων του και τον επιβλέποντα καθηγητή, ύστερα από προσυνηννόηση με τον τελευταίο. Επίσης, καταθέτει όσα δικαιολογητικά απαιτούνται από τις σχετικές διατάξεις, δηλαδή αίτηση, επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου και μεταπτυχιακού διπλώματος, βιογραφικό σημείωμα, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εκπονεί διδακτορική διατριβή σε άλλο Α.Ε.Ι., εσωτερικού ή εξωτερικού με το ίδιο ή παρόμοιο θέμα ούτε υπέβαλε τη διατριβή του για κρίση σε άλλο Α.Ε.Ι., εσωτερικού ή εξωτερικού, φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας και δύο (2) φωτογραφίες.

2. Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, ύστερα από σχετική εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του αντίστοιχου Π.Μ.Σ, ορίζει τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία είναι αρμόδια για την καθοδήγηση και επίβλεψη του υποψηφίου.

3. Η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή απαρτίζεται από τον επιβλέποντα καθηγητή, που είναι Καθηγητής του αντίστοιχου Τομέα του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής (και ανήκει στη βαθμίδα του Καθηγητή, του Αναπληρωτή Καθηγητή ή του Επίκουρου Καθηγητή), και δύο άλλους Καθηγητές ή υπηρετούντες Λέκτορες του ίδιου ή άλλου Τμήματος του ίδιου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ή επιστήμονες που ανήκουν στις λοιπές κατηγορίες που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις. Μπορεί να ορίζονται και Καθηγητές ή υπηρετούντες Λέκτορες που είναι σε άδεια. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του.

4. Ο επιβλέπων καθηγητής ή μέλος της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να αντικατασταθεί, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή, όταν συντρέχουν σοβαροί λόγοι, μετά από αιτιολογημένη αίτηση δική του ή του υποψηφίου και με ειδικά αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. Ο τρόπος άσκησης της επίβλεψης δεν μπορεί να συνιστά λόγο αντικατάστασης.

5. Η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή, σε συνεργασία με τον υποψήφιο, ορίζει το θέμα της διατριβής μέσα σε διάστημα έξι (6) μηνών και το ανακοινώνει με έγγραφό της στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Το θέμα της διδακτορικής διατριβής μπορεί να αλλάξει με αιτιολογημένη αίτηση του υποψηφίου προς το Τμήμα και μετά από συνηννόησή του με τη Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία εισηγείται σχετικά στη Γ.Σ.Ε.Σ. που αποφασίζει. Η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα, υποβάλλει έκθεση προόδου στη Γ.Σ.Ε.Σ. στο τέλος κάθε χρόνου από τον ορισμό της.

Άρθρο 3

Διαδικασία απονομής του τίτλου του διδάκτορος

1. Όταν ο υποψήφιος περατώσει το έργο του, το παρουσιάζει στην τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή. Αν η Επιτροπή κρίνει ότι μπορεί να προχωρήσει η διαδικασία αξιολόγησης, καταθέτει εισηγητική έκθεση και, παράλληλα, ο υποψήφιος διδάκτορας καταθέτει την εργασία του στη Γραμματεία του Τμήματος σε οκτώ (8) αντίτυπα.

2. Η Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από πρόταση της Συμβουλευτικής Επιτροπής, ορίζει επταμελή Εξεταστική Επιτροπή. Στην εξεταστική Επιτροπή συμμετέχουν τα τρία (3) μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Τέσσερα (4) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να είναι Καθηγητές ή υπηρετούντες Λέκτορες, εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής μπορεί να είναι Καθηγητές ή υπηρετούντες Λέκτορες Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων

Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

3. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπόνησε τη διατριβή του. Κατά τη διαδικασία εξέτασης της διδακτορικής διατριβής είναι δυνατόν να συμμετέχουν ως μέλη της εξεταστικής επιτροπής Καθηγητές ή υπηρετούντες Λέκτορες που βρίσκονται σε εκπαιδευτική ή άλλη άδεια.

4. Εντός εξήντα (60) ημερών από τη συγκρότηση της επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής γίνεται δημόσια η προφορική δοκιμασία του υποψηφίου. Η ημερομηνία, η ώρα και ο τόπος της δημόσιας υποστήριξης της διατριβής ορίζεται από την επταμελή εξεταστική επιτροπή. Η δημόσια δοκιμασία αναγγέλλεται μία, τουλάχιστον, εβδομάδα νωρίτερα με ανακοίνωση του οικείου Τομέα, η οποία αναρτάται στους Πίνακες ανακοινώσεων της Σχολής και των οικείων Σπουδαστηρίων και στο διαδίκτυο. Ο υποψήφιος αναπτύσσει τη διατριβή του μέσα σε τριάντα (30) λεπτά ενώπιον της επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία επί μία (1) ώρα μπορεί να θέτει ερωτήσεις επί της διατριβής. Με ομόφωνη γνώμη της Επιτροπής είναι δυνατόν να υποβληθούν διευκρινιστικές ερωτήσεις και από το ακροατήριο. Η όλη διαδικασία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δύο (2) ώρες.

5. Μετά την παραπάνω διαδικασία η Εξεταστική Επιτροπή αποσύρεται, για να αποφασίσει αν η διατριβή ήταν πρωτότυπη, κατά πόσον αποτελεί συμβολή στην επιστήμη και αν η υποστήριξή της από τον υποψήφιο ήταν επιτυχής. Η επταμελής Εξεταστική Επιτροπή αποφασίζει για την απονομή του τίτλου με φανερή ψηφοφορία. Για την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη πέντε (5) τουλάχιστον μελών της επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Εφόσον το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας είναι θετικό, η εγκριθείσα διδακτορική διατριβή βαθμολογείται με την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα με διάκριση (σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο με ομόφωνη απόφαση της επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής), Άριστα, Λίαν Καλώς. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Σε κάθε περίπτωση, αν υπάρχει ισοψηφία, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής. Στη Συνεδρίαση προεδρεύει το αρχαιότερο στην υψηλότερη βαθμίδα από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής που ανήκει στο Α.Π.Θ. Η Εξεταστική Επιτροπή, αμέσως μετά τη δημόσια δοκιμασία, με ευθύνη του Προέδρου της συντάσσει πρακτικό, το οποίο περιλαμβάνει εισήγηση του επιβλέποντος και αιτιολόγηση της ψήφου των μελών της επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Υπογράφεται από όλα τα παρόντα μέλη της Επιτροπής και διαβιβάζεται στη Γ.Σ.Ε.Σ.

6. Εφόσον η διατριβή εγκριθεί, ο υποψήφιος έχει υποχρέωση, προκειμένου να του απονεμηθεί ο τίτλος, να καταθέσει στη Γραμματεία του Τμήματος τέσσερα (4) αντίτυπα της διατριβής στην τελική της μορφή, μετά και τις τυχόν διορθώσεις, τα οποία διανέμονται ως εξής:

1 αντίτυπο στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του ΑΠΘ (και σε ηλεκτρονική μορφή).

1 αντίτυπο στην Εθνική Βιβλιοθήκη.

1 αντίτυπο στη βιβλιοθήκη του οικείου Τομέα.

1 αντίτυπο στο ΕΚΤ (και σε ηλεκτρονική μορφή).

Άρθρο 4

Συμμετοχή υποψήφιων διδακτόρων στην ερευνητική και διδακτική διαδικασία

1. Οι υποψήφιοι διδάκτορες συμμετέχουν σε ημερίδες, συνέδρια, εκδηλώσεις και διαλέξεις που διοργανώνει ο οικείος Τομέας. Στον Τομέα Παιδαγωγικής οι υποψήφιοι διδάκτορες υποχρεούνται, επιπλέον, να συμμετέχουν στο Colloquium που διοργανώνει ο Τομέας, όπου συζητείται διεξοδικά ο σχεδιασμός και η πρόοδος της διατριβής τους και σε τυχόν εργαστήρια που σχετίζονται με το αντικείμενό τους.

2. Με πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής και κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Οικονομικών μπορεί να ανατίθεται σε υποψήφιους διδάκτορες η επικουρία Καθηγητών και υπηρετούντων Λεκτόρων, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, με ωριαία αντιμισθία που επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του ΑΠΘ.

Άρθρο 5

Διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής

1. Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και η μέγιστη τα έξι (6). Στον Τομέα Παιδαγωγικής και για την περίπτωση των υποψηφίων διδακτόρων που γίνονται κατ' εξαίρεση δεκτοί χωρίς να είναι κάτοχοι ΜΔΕ το ελάχιστο χρονικό όριο απόκτησης της Δ.Δ. ανέρχεται σε τέσσερα (4), τουλάχιστον, ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Σε περίπτωση υπέρβασης των ανωτάτων αυτών ορίων, η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος αποφασίζει τη διαγραφή του υποψήφιου διδάκτορα από το Π.Μ.Σ.

2. Κατά περίπτωση και όταν συντρέχουν αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι, οι οποίοι καθιστούν αδύνατη την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής, και μετά από αίτησή του υποψήφιου διδάκτορα και ειδικά αιτιολογημένη εισήγηση της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, η Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να αποφασίσει την παράταση φοίτησής του για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) ημερολογιακό έτος. Το χρονικό αυτό διάστημα δεν συνυπολογίζεται στον συνολικό χρόνο, κατά τον οποίο ο υποψήφιος διδάκτορας οφείλει να ολοκληρώσει τη συγγραφή της διδακτορικής του διατριβής. Χορηγείται σε υποψήφιους διδάκτορες που εκπληρώνουν τη στρατιωτική τους θητεία ή σε περιπτώσεις σοβαρής ασθένειας και εγκυμοσύνης, εφόσον αυτοί προσκομίσουν πιστοποιητικό από Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή, ή για σοβαρούς οικογενειακούς λόγους.

Η πάροδος και του χρόνου παράτασης συνεπάγεται αυτόματα την απώλεια της ιδιότητας του υποψήφιου διδάκτορα και την αφαίρεση του θέματος της διδακτορικής διατριβής κατόπιν απόφασης της Γ.Σ.Ε.Σ.

Άρθρο 6

Γλώσσα διδακτορικής διατριβής

Η διδακτορική διατριβή συγγράφεται στην ελληνική γλώσσα. Με αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. είναι δυνατή η συγγραφή της διδακτορικής διατριβής σε άλλη γλώσσα.

Άρθρο 7

Λογοκλοπή/Παράλειψη αναφοράς σε χρησιμοποιηθείσα βιβλιογραφία

Καταθέτοντας προς αξιολόγηση τη διδακτορική διατριβή ο υποψήφιος διδάκτορας υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η αντιγραφή αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου άλλου, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου –δημοσιευμένης ή μη– χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του ίδιου του υποψήφιου, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. για διαγραφή του, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Άρθρο 8

Καθομολόγηση διδακτόρων

Η ανακήρυξη του υποψήφιου σε διδάκτορα γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος με την καθομολόγηση του υποψήφιου, παρουσία του Πρύτανη ή του Αντιπρύτανη. Η αναγόρευση των διδακτόρων γίνεται τρεις φορές τον χρόνο κατά τους μήνες Μάρτιο, Ιούνιο και Νοέμβριο. Για όσους δεν επιθυμούν να δώσουν όρκο θρησκευτικού τύπου, επιτρέπεται απλή επίκληση της τιμής και της συνείδησής τους. Πριν

από την καθομολόγηση των υποψηφίων διδακτόρων μπορεί να δοθεί σ' αυτούς πιστοποιητικό για την επιτυχή αποπεράτωση της όλης διαδικασίας. Το Διδακτορικό Δίπλωμα (μεμβράνη) υπογράφεται από τον Πρύτανη, τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα του Τμήματος και σφραγίζεται με τη σφραγίδα του Α.Π.Θ.

Πληροφορίες για το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών:

<http://www.edlit.auth.gr/PhD>

Ακαδημαϊκό ημερολόγιο 2023-2024

Εξεταστική Σεπτεμβρίου: 01.09.2023 έως 29.09.2023

Χειμερινό εξάμηνο

Μαθήματα: Δευτέρα 02.10.2023 έως Παρασκευή 12.01.2024

Εξεταστική περίοδος: Δευτέρα 22.01.2024 έως Παρασκευή 09.02.2024

Εαρινό εξάμηνο

Μαθήματα: Δευτέρα 12.02.2024 έως Παρασκευή 24.05.2024

Εξεταστική περίοδος: Τρίτη 03.06.2024 έως Παρασκευή 21.06.2024

Εξεταστική Σεπτεμβρίου: Δευτέρα 03.06.2024 έως Παρασκευή 27.09.2024

Αργίες – διακοπές μαθημάτων

26 Οκτωβρίου (Αγίου Δημητρίου)

28 Οκτωβρίου (Εθνική Γιορτή)

17 Νοεμβρίου (Επέτειος Πολυτεχνείου)

23 Δεκεμβρίου 2023 έως και 6 Ιανουαρίου 2024 (Διακοπές Χριστουγέννων)

30 Ιανουαρίου 2024 (Τριών Ιεραρχών)

14 έως και 19 Μαρτίου (Διακοπές Αποκριάς –αργία Καθαράς Δευτέρας 18/3)

25 Μαρτίου (Εθνική Εορτή)

29 Απριλίου έως και 10 Μαΐου (Διακοπές Πάσχα)

1 Μαΐου (Πρωτομαγιά)

24 Ιουνίου (Αγίου Πνεύματος)

Κατά τη διάρκεια των τριών διακοπών δεν γίνονται μαθήματα· οι άλλες υπηρεσίες του Τμήματος (Γραμματεία, Βιβλιοθήκες) λειτουργούν σύμφωνα με το πρόγραμμα που ανακοινώνεται.

Διδάσκοντες / διδάσκουσες σε άδεια

Χειμερινό εξάμηνο

Κεσίδου Αναστασία 2.10.2023-2.2.2024

Εαρινό Εξάμηνο

Παιονίδης Φιλήμων 1.2.2024-30.6.2024

Γκολίτσης Παντελής 12.2.2024-11.6.2024

Επικοινωνία

Ταχυδρομική

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής,
Πανεπιστημιούπολη, 541 24 Θεσσαλονίκη

Τηλεφωνική – Ηλεκτρονική

• Γραμματεία Τμήματος (Κτήριο Διοίκησης Α.Π.Θ., 3ος όροφος):
τηλ.: 2310.99.5203, 2310.99.5220, 2310.99.1608

info@edlit.auth.gr

• Γραμματεία Τομέα Φιλοσοφίας (Παλαιό Κτήριο Φιλοσοφικής, γρ. 215):
2310.99.7319, gramphilos@edlit.auth.gr

• Γραμματεία Τομέα Παιδαγωγικής (Παλαιό Κτήριο Φιλοσοφικής, γρ. 215):
2310.99.7358, grampedag@edlit.auth.gr

Πρόσβαση στο Τμήμα:

Το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής βρίσκεται στην Κεντρική Πανεπιστημιούπολη του Α.Π.Θ. Για την πρόσβασή σας στο Α.Π.Θ. μπορείτε να συμβουλευτείτε το *Ευφυές Σύστημα Διαχείρισης Αστικής Κινητικότητας και Ελέγχου Κυκλοφορίας* της Θεσσαλονίκης.

Σύμβουλοι Σπουδών

Δημήτριος Κόκορης, καθηγητής, για τα μαθήματα Φιλοσοφίας
(γραφείο 216α ΠΚ, 2310.99.7315, dkokoris@edlit.auth.gr)

Βασίλης Α. Φούκας, αναπληρωτής καθηγητής, για τα μαθήματα Παιδαγωγικής
(γραφείο 110 ΠΚ, 2310.997190, vfoukas@edlit.auth.gr)

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες πρέπει να παρακολουθούν τακτικά τις ανακοινώσεις και τα νέα στον ιστοχώρο του Τμήματος: <http://www.edlit.auth.gr>